

Polisanmälda hatbrott 2022

En sammanställning av de ärenden som hatbrottsmarkerats av polisen

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Författare: Jon Lundgren och Aravella Lejonstad

Omslagsbild: Lotta Sjöberg

urn:nbn:se:bra-1149

ISSN 1100-6676

© Brottsförebyggande rådet 2023

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Polisanmälda hatbrott 2022

En sammanställning av de ärenden som
hatbrottsmarkerats av polisen

Rapport 2023:16

Förord

En beslöjad kvinna blir spottad på av sin granne, ett asylboende blir nedklottrat med rasistiska budskap och en man blir hånad på internet för sin sexuella läggning. Det är exempel på händelser som kan förekomma i hatbrottsstatistiken.

Brå har sedan 2006 ansvarat för statistiken över polisanmälda hatbrott, och sedan 2016 ingår det i regeringens instruktion till Brå att årligen ta fram kunskap om hatbrott. Det görs bland annat genom statistiken över polisanmälda hatbrott och fördjupningsstudier inom hatbrottsområdet.

I den här rapporten redovisas dels polisanmälda brott från 2022 vilka har hatbrottsmarkerats av polisen, dels omfattningen och karaktären på de hatbrott som Brå har identifierat i dessa anmälningar. Rapporten redovisar även handläggningsbeslut för de hatbrott som ingår i statistiken för år 2020. Rapporten är överlag beskrivande. Djupgående analyser eller förklaringar till resultaten kan i stället presenteras i olika fördjupningsstudier. I arbetet med statistiken över polisanmälda hatbrott 2020 gjordes omfattande metodförändringar. Statistiken för 2020 och framåt är därför inte jämförbar med tidigare års hatbrottsstatistik.

Statistiken över polisanmälda hatbrott sammanställs på enheten för statistiska undersökningar. Rapporten har författats av Jon Lundgren och Aravella Lejonstad, båda utredare på Brå. I det inledande arbetet deltog också Anna Frenzel, enhetsråd, och Matheus Eriksson, kodare.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott – såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

Stockholm i december 2023

Mattias Larsson
Generaldirektör

Thomas Hvitfeldt
Enhetschef

Innehållsförteckning

Sammanfattning	7
Hatbrott markerade av polisen	7
Samtliga hatbrottsmotiv	8
Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott	9
Hatbrott mot religiösa grupper	10
Hbtqi-relaterade hatbrott	10
Regional fördelning	11
Handlagda hatbrott	11
1. Inledning	12
Om Brås hatbrottsstatistik	12
Syfte	13
Att tänka på vid tolkning av statistiken	14
2. Begreppsdiskussion	16
Definitionen av begreppet hatbrott	16
Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott	16
Hatbrott mot religiösa grupper	20
Hbtqi-relaterade hatbrott	22
3. Metod	24
Polisens hatbrottsmarkering	24
Datainsamling och population	24
Genomförande	25
Variabler som ingår i redovisningen	27
Resultatredovisning	33
Tillförlitlighet och jämförbarhet	35
4. Hatbrott markerade av polisen	40
Antalet hatbrottsmarkerade anmälningar har minskat	40
Brås identifiering av hatbrottsmotiv	40
Förändringar i träffsäkerhet sedan år 2020	42
5. Samtliga hatbrottsmotiv	44

Fördelningen av hatbrottsmotiv	44
Brottskategori	46
Brottsplats.....	46
Tillvägagångssätt.....	47
De utsattas kön.....	48
Gärningspersonens kön	49
Utsatt i yrkesrollen.....	50
Relation mellan gärningsperson och utsatt	50
Ospecificerade hatbrott.....	51
6. Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott.....	53
Samtliga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott.....	53
Afrofobiska hatbrott.....	61
7. Hatbrott mot religiösa grupper	67
Samtliga hatbrott mot religiösa grupper	67
Antisemitiska hatbrott	69
Islamofobiska hatbrott.....	76
8. Hbtqi-relaterade hatbrott	83
Samtliga hbtqi-relaterade hatbrott	83
Homofobiska hatbrott.....	91
Transfobiska hatbrott	98
9. Regional fördelning av hatbrott	105
Polisregioner	105
Kommuner	108
Storstadskommuner.....	110
10. Handlagda hatbrott	112
Främlingsfientliga hatbrott.....	115
Hatbrott mot religiösa grupper.....	116
Hbtqi-relaterade hatbrott	117
Handläggningsbeslut i regionerna.....	118
Referenser	120
Internetkällor	122

Bilageförteckning	124
Bilaga 1 Region och kommuntabeller	125
Bilaga 2 Hatbrottsmarkerade anmälningar 2013-2022	129

Sammanfattning

I den här rapporten presenteras Brås statistik över polisanmälda brott med hatbrottsmotiv 2022. Statistiken bygger på samtliga anmälningar som polisen har hatbrottsmarkerat och där Brå i sin tur har identifierat ett hatbrottsmotiv i anmälningen. Rapporten är en deskriptiv sammanställning och består av dels en undersökning av polisens hatbrottsmarkering, dels en redovisning av de hatbrottsmotiv som Brå har identifierat, fördelat på brottskategorier, typ av brottsplats, tillvägagångssätt för hatbrottet, den utsattas kön, gärningspersonens kön samt utsatthet i yrkesrollen och relation till gärningspersonen. Nytt för i år är att alla brott i en anmälan som har minst ett identifierat hatbrottsmotiv kodas, inte enbart huvudbrottet.¹ Även tillvägagångssättet för hatbrottet, gärningspersonens kön och utsatthet i yrkesrollen är nya redovisningar. Utöver det redovisas även statistik över anmälningarnas regionala fördelning, det vill säga uppdelat på de polisregioner där de registrerats, och statistik över hatbrottens fördelning per kommun, utifrån var brottet har skett. Slutligen redovisas även handläggningsbeslut för de hatbrott som ingick i statistiken för år 2020.

Hatbrott markerade av polisen

I polisens ärendehanteringssystem DurTvå ska anmälningsupptagaren markera ifall det som anmäls kan vara ett möjligt hatbrott eller inte. Av de polisanmälningar som upprättades 2022 hatbrottsmarkerades 4 788 stycken. Det är en markant minskning av antalet hatbrottsmarkerade anmälningar jämfört med 2020 då 6 301 polisanmälningar hade hatbrottsmarkerats. Antalet hatbrottsmarkerade anmälningar har minskat successivt sedan 2018 då drygt 9 000 anmälningar hatbrottsmarkerades. Vad som föranlett minskningen är dock oklart i dagsläget.

I Brås granskning av de hatbrottsmarkerade polisanmälningarna 2022 identifierades ett hatbrottsmotiv i 2 695 anmälningar, och 3 548 brott.² Det motsvarar ungefär 56 procent av det totala antalet hatbrottsmarkerade anmälningar, vilket är en ökning med 2 procentenheter från 2020 då motsvarande kategori uppgick till 54 procent. I 39 procent av anmälningarna kunde Brå inte identifiera ett hatbrottsmotiv, vilket är en

---

¹ Huvudbrottet är det brott i en anmälan som har strängast straffskala.

² En anmälan kan innehålla flera brott och flera av dessa kan vara hatbrottsrelaterade.

minskning med 2 procentenheter från 2020, då motsvarande kategori uppgick till 41 procent. I 5 procent av anmälningarna bedömde Brå att det potentiellt fanns ett hatbrottsmotiv men att informationen i polisanmälan var för knapphändig för att fastställa det.

Samtliga hatbrottsmotiv

I flera anmälningar framgick fler än ett hatbrottsmotiv, vilket resulterade i totalt 2 834 identifierade hatbrottsmotiv.³ Av dessa var det på en övergripande nivå vanligast med främlingsfientliga och rasistiska hatbrott (53 procent), följt av hatbrott mot religiösa grupper (16 procent) och hbtqi-relaterade hatbrott (12 procent). Slutligen bedömdes 19 procent av samtliga hatbrottsmotiv vara ospecificerade. I dessa anmälningar framgick det att det rörde sig om ett hatbrott, men det gick inte att utläsa vilket specifikt motiv som låg bakom det anmäla brottet.

Ofredande⁴ var den vanligaste brottskategorin bland samtliga hatbrottsmotiv och utgjorde 24 procent av alla brott med hatbrottsmotiv. Hets mot folkgrupp och skadegörelse (ofta i form av klotter) förekom ungefär lika ofta, 19 procent vardera, följt av ärekränkning (14 procent) och olaga hot (12 procent).

Den vanligaste brottsplatsen i anmälningarna var allmän plats (20 procent) och i eller i anslutning till den utsattas hem (17 procent). Skolan var en relativt vanlig brottsplats också, cirka 15 procent av anmälningarna gällde hatbrott som hade skett där. De digitala miljöerna förekom som brottsplats i ungefär lika stor utsträckning, cirka 14 procent.

I statistiken redovisas även tillvägagångssättet för hatbrottet. Verbala eller andra kränkningar som inte är fysiska var det vanligaste tillvägagångssättet bland samtliga hatbrott (33 procent). Ungefär lika vanligt var det att hatbrottet innefattade någon form av skadegörelse eller annan spridning av budskap med hatbrottsmotiv (32 procent), och fysiska kränkningar eller attacker förekom i cirka 16 procent av anmälningarna. Hatbrott via digitala kanaler som offentliga inlägg och chattar utgjorde 7 procent av anmälningarna.

---

³ Hatbrottsmotiven utgår enbart från *huvudbrottet* i varje anmälan, vilket är det brott i anmälningen som har strängast straffskala.

⁴ Den kategorin inkluderar även sexuellt ofredande.

Den utsatta var en man i 37 procent av anmälningarna och en kvinna i 26 procent. I 31 procent av anmälningarna var det ingen fysisk person som utsattes. Dessa anmälningar gällde till stor del brott som skadegörelse och hets mot folkgrupp.

Gärningspersonen var en man i 46 procent av anmälningarna och en kvinna i 14 procent. I 36 procent av anmälningarna var dock gärningspersonens kön okänt, vilket är vanligt vid olika typer av skadegörelse där det inte fanns några vittnen till händelsen, som exempelvis klotter.

Ungefär en tiondel (12 procent) av alla anmälningar gällde hatbrott som skedde mot en person som var i tjänst när händelsen inträffade.

Det var allra vanligast att gärningspersonen var okänd för den utsatta eller att den utsatta endast kände till personen till namn eller utseende (27 respektive 9 procent). I en tiondel (10 procent) av anmälningarna var gärningspersonen en granne till den utsatta.

Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

Bland de hatbrottsmotiv som identifierades 2022 var 17 procent afrofbiska, 1 procent antiziganistiska, 1 procent hatbrott mot samer och 35 procent i kategorin övriga främlingsfientliga och rasistiska motiv. Den sistnämnda kategorin inkluderade dels generella och ospecificerade främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv, dels hatbrott riktade mot specifika etniciteter och nationaliteter som var för få för att särredovisas.

Precis som för år 2020 har de främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten en varierad brottsstruktur. Allra vanligast var att utsättas för ofredanden och ärekränkingsbrott men även hot och våld var relativt vanligt. Hatbrotten skedde oftast i eller i anslutning till den utsattas hem eller på allmän plats, men även i skola, i kollektivtrafiken och i digitala miljöer. Allt som oftast var det en man som utsattes och det vanligaste var att utsättas för någon form av verbal eller annan kränkning som inte var fysisk (t.ex. att bli förföljd av någon). Gärningspersonen var ofta en man och många gånger var personen okänd för den utsatta. Dock var det nästan lika vanligt att gärningspersonen var bekant på något vis till den utsatta, exempelvis en granne.

Bland afrofbiska hatbrott var det vanligast att utsättas för ärekränkning, vilket skiljde sig från alla andra hatbrottsmotiv då ofredanden förekom oftare. Brottsplatsen var ofta på allmän plats eller i skolan. Det var även

vanligt att utsättas i digitala miljöer eller i anslutning till ens hem. Att utsättas i skolan var vanligare bland de afrofbiska hatbroten än vid de flesta andra motiven.

Hatbrott mot religiösa grupper

Bland hatbroten mot religiösa grupper var islamofobiska hatbrott vanligast (8 procent av samtliga hatbrottsmotiv), följt av antisemitiska (4 procent), övriga hatbrott mot religiösa grupper (3 procent) samt kristofobiska hatbrott (1 procent). De antisemitiska hatbroten utgjordes till stor del av hets mot folkgrupp, som oftast inte är riktat mot en specifik person, och broten skedde oftast i digitala miljöer men även på offentlig plats och i skolan. De islamofobiska hatbroten skiljde sig åt från de antisemitiska då de oftare innefattade ofredanden, vilka vanligtvis skedde på offentlig plats eller i eller i anslutning till den utsattas hem. Det var också bland de islamofobiska hatbroten som störst andel kvinnor utsattes, jämfört med alla andra hatbrottsmotiv.

Hbtqi-relaterade hatbrott

De hbtqi-relaterade hatbroten inkluderade homofobiska hatbrott (6 procent), transfobiska hatbrott (3 procent) och övriga hbtqi-relaterade hatbrott (3 procent). Bland de hbtqi-relaterade hatbroten var det vanligast att utsättas för ofredanden men även för hot och våld, i något större utsträckning än bland de andra motivgrupperna. Det var också relativt vanligt att utsättas i digitala miljöer, genom chattar, offentliga inlägg men även direktmeddelanden. En stor andel av de utsatta var män och gärningspersonen var oftast någon som var okänd för den utsatta.

Bland de transfobiska hatbroten var det en övervägande del av hatbroten som skedde i digitala miljöer, vilket förklarar att de vanligaste tillvägagångssätten för hatbrottet var att skriva något kränkande via en chatt, direktmeddelanden eller via offentliga inlägg. Till skillnad från de andra motiven var det också relativt få anmälningar bland de transfobiska hatbroten som saknade en fysisk person som utsatt. Det vill säga, en stor andel av de anmälda transfobiska hatbroten riktades mot en specifik person.

De övriga hbtqi-relaterade hatbroten bestod till stor del av olika former av skadegörelse (ofta klotter) mot hbtqi-relaterade evenemang och föreningar, samt skadegörelse av Pride-flaggor.

Regional fördelning

Av de hatbrottsmarkerade anmälningarna med identifierade hatbrottsmotiv 2022 registrerades flest antal i polisregion Stockholm (26 procent), följt av region Syd (24 procent) och region Väst (16 procent). När hänsyn tas till folkmängd hade dock region Syd flest anmälningar (32 per 100 000 invånare) följt av region Stockholm (28 per 100 000 invånare). Därefter följde region Nord, Öst och Mitt som alla hade ca 23 anmälningar per 100 000 invånare. Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott var det vanligaste motivet i samtliga polisregioner. Den största andelen anmälda brott med ett identifierat hatbrottsmotiv skedde i eller nära storstäder eller större städer.

Handlagda hatbrott

Årets redovisning av handlagda hatbrott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2020 och som Brå redovisade i den senaste rapporten om hatbrott.⁵ Uppgifterna om handläggningsbesluten inhämtades den 31 maj 2023. Redovisningen utgår från de beslut som fattats avseende det brott som utgjorde huvudbrottet i de anmälningar där brottet bedömts vara ett hatbrott.

Av de 3 398 huvudbrott som registrerades 2020 och som handlades fram till och med den 31 maj 2023 personuppklarades 6 procent. Strax under hälften av brotten (47 procent) lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter hade FU-begränsats. Ungefär lika stor andel (46 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts, varav 4 procentenheter hade FU-begränsats. Den 31 maj 2023 var mindre än 1 procent av anmälningarna fortfarande under utredning (20 anmälningar). Andelen personsuppklarade ärenden var störst i region Nord och Bergslagen där 11 respektive 9 procent av huvudbrotten hade personuppklarats vid uppföljningsperiodens slut (31 maj 2023). Region Syd hade den lägsta personuppklaringsgraden av alla polisregioner, 3 procent.

---

⁵ Se Polisanmälda hatbrott 2020 (Brå 2021a).

1. Inledning

Hatbrott utgörs av brott där gärningspersonens motiv kan kopplas till fördomar eller negativa föreställningar gentemot en viss nationalitet, etnicitet, hudfärg, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck. De brottsliga gärningarna kan riktas mot enskilda individer, grupper och organisationer, men även mot exempelvis egendom och byggnader, såsom religiösa lokaler. Hatbrott är således ett samlingsbegrepp och kan utgöras av i princip vilka brott som helst – såväl misshandel eller ofredande som ärekränkingsbrott och olika typer av skadegörelse, eftersom det är gärningspersonens motiv till brottet som är centralt. Hatbrott innebär också en bristande respekt för grundläggande mänskliga rättigheter och människors lika värde. För individen kan brottet innebära ett angrepp mot den egna identiteten; samtidigt kan hatbrott även riktas brett mot olika befolkningsgrupper och därmed skapa otrygghet och rädsla hos många (Brå 2021c).

Om Brås hatbrottsstatistik

Brå har publicerat hatbrottsstatistik sedan 2006 med ett års intervaller fram till 2016 då den i stället började publiceras vartannat år. Det står numera även i Brås instruktion att det ska produceras hatbrottsstatistik vartannat år, och året därpå produceras en eller flera fördjupningsstudier utifrån statistiken (SFS 2016:1201).

Sedan år 2020 baseras hatbrottsstatistiken på de polisanmälningar som polisen själva har markerat innehåller ett hatbrott.⁶ Markeringen utgår från en funktion i polisens anmälningssystem som finns sedan 2008, med en kryssruta där anmälningsupptagaren måste ange om en anmälan anses innehålla ett möjligt hatbrottsmotiv eller inte. Syftet var vid införandet inte att föra statistik över hatbrott, eller att följa upp dessa ärenden, utan att uppmärksamma den enskilda anmälningsupptagaren på hatbrottsaspekten vid varje anmälningsupptagning. När rutan infördes saknades dock instruktioner om hur den skulle användas och det fanns ingen utbildning i vad som utgjorde hatbrott. Vid Brås granskning av hatbrottsmarkerade

---

⁶ Hatbrottsstatistiken innan år 2020 baserades på brottkoderna för de brottstyper där hatbrottsmotiv oftast förekom. Därefter gjordes en datoriserad sökning i dessa anmälningar enligt en specifik lista med nyckelord kopplade till hatbrott och efter det gjordes en manuell sökning i de anmälningar som träffades av sökordslistan. Detta förfarande innebar dock att statistiken saknade verksamhetskoppling till de hatbrottsärenden som polisen hanterade. Läs mer om det i Brå 2021b.

anmälningar från 2008–2011 var det för en stor andel (83 procent av anmälningarna) inte möjligt att genom fritexten utläsa varför anmälan markerats som hatbrott (Brå 2012).

Genom åren har polisen successivt genomfört olika insatser för att öka kunskapen om hatbrott. Exempelvis har det vid anmälningsupptagandet införts instruktioner om att i fritextfältet i anmälan ange om det kunde röra sig om ett möjligt hatbrott och, om möjligt, varför. Att, och hur, hatbrottsmotivet omnämns i fritexten är fortfarande avgörande för bedömningen av ifall anmälan rör ett hatbrott eller inte. Efter 2014, framförallt under 2015, genomfördes en rad åtgärder och utbildningar för att öka polisens förmåga att identifiera och utreda hatbrott. Efter ännu en granskning var Brås sammantagna bedömning att utbildningsinsatserna tycktes ha gett en positiv effekt (Brå 2018). Utbildningsinsatserna har fortsatt även efter 2015, och i september 2021 gavs Polismyndigheten i uppdrag att fortsätta utveckla arbetet för att bekämpa hatbrott, bland annat genom kompetenshöjande insatser inom myndigheten. Uppdraget har delredovisats i mars 2022 och 2023 och kommer slutredovisas i december 2023 (Polismyndigheten 2022, Polismyndigheten 2023).

I och med införandet av den nya metoden inför 2020 års produktion av statistik över polisanmälda hatbrott så är statistiken i den här rapporten enbart jämförbar med 2020 års statistik och inte längre bak i tiden. Nytt för den här rapporten är bland annat att tillvägagångssättet för hatbrottet, gärningspersonens kön (i de anmälningar där det framgår sådan information) och utsatthet i yrkesrollen också redovisas.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott: såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

Syfte

Syftet med den här rapporten är att redovisa de polisanmälningar från 2022 som polisen har hatbrottsmarkerat samt omfattningen och karaktären på de hatbrott som Brå identifierar i dessa anmälningar. Det görs genom att undersöka nivåer, typ av hatbrottsmotiv, brottskategorier, brottsplatser, tillvägagångssätt för hatbrottet, de utsattas kön, gärningspersonens kön, utsatthet i yrkesrollen och relationen mellan utsatta och gärningspersoner samt i vilken polisregion anmälan registrerades och i vilken kommun brottet begicks. I den mån det är möjligt görs även jämförelser mellan

resultatet för 2022 års statistik över polisanmälda hatbrott och motsvarande statistik för 2020. Därutöver redovisas en sammanställning av handläggningsbesluten för de hatbrott som Brå identifierat år 2020. Det för att kunna följa upp hur de brott som markeras som hatbrott av polisen hanteras senare i rättskedjan.

Statistik över polisanmälda hatbrott bidrar till kunskap som kan användas i den forskning som bedrivs på området och för att följa Sveriges internationella åtaganden att rapportera statistik om hatbrott.⁷ Ytterligare syften är dels att granska polisens arbete med hatbrottsmarkeringen – och på så vis kunna använda statistiken som ett verktyg för verksamhetsuppföljning av polisens hantering av hatbrottsärenden – dels att bistå rättsväsendet med underlag som kan användas vid beslut om åtgärder för att förebygga hatbrott.

Att tänka på vid tolkning av statistiken

Tänk på följande vid tolkning av statistiken över polisanmälda brott där Brå har identifierat hatbrottsmotiv:

- **Statistiken säger inte mycket om förekomsten av hatbrott i samhället:** Statistiken beskriver hur hatbrott uppmärksammas i polisanmälningarna samt strukturen på de anmälda händelserna, t.ex. nivåer, brottskategorier och typ av hatbrottsmotiv. Men en stor del av hatbroten som sker i samhället polisanmäls inte. För att ett brott som anmälts ska komma med i statistiken över hatbrott måste det dessutom också identifieras och markeras som ett sådant av anmälningsupptagaren.
- **Definitionen av begreppet hatbrott är dynamisk:** Det vill säga att den kan förändras, eftersom lagstiftningen emellanåt kan förändras, vilket i slutändan också påverkar förutsättningarna för statistiken över polisanmälda hatbrott.⁸ Se avsnittet om tillförlitlighet och jämförbarhet i metodkapitlet.
- **Hatbrottsstatistiken för 2006–2018 togs fram med en annan metod:** Statistiken över polisanmälda brott med

---

⁷ Sverige rapporterar hatbrottsstatistik till Kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter (ODIHR) som tillhör Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSCE).

⁸ Alla grupper som i dag anses vara skyddade enligt hatbrottslagstiftningen har inte alltid varit inkluderade. Exempelvis tillkom grupper med könsöverskridande identitet och uttryck i lagen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken (BrB) olaga diskriminering (16 kap. 9 § BrB) och i straffskärpningsregeln (29 kap. 2 § 7 p BrB.) först år 2018. Det utreds i skrivande stund också om kön ska läggas till som en ny grund i den bestämmelse som gäller straffskärpning vid hatbrottsmotiv (SOU 2023:80).

hatbrottsmotiv i den här rapporten är därför endast jämförbar med den hatbrottsstatistik som togs fram för 2020.

- **Hatbrottstatistiken baseras i huvudsak på ett brott per anmälan:** Det är de så kallade huvudbrotten, det brott i en anmälan som har strängast straffskala. När det i rapporten redovisas brottskategorier för de olika hatbrottsmotiven så inkluderas dock samtliga brott (både de hatbrotten med strängast straffskala och övriga hatbrott). Övriga redovisningar per motiv baseras endast på huvudbrottet.

2. Begreppsdiskussion

I rapporten används att antal olika begrepp som har behövt definieras och avgränsas inför produktionen av statistiken över polisanmälda hatbrott. Det kan exempelvis vara vad Brå definierar som ett hatbrott men även hur olika motiv definieras, som exempelvis ett rasistiskt eller ett transfobiskt hatbrott. Det här kapitlet redogör för de definitioner och avgränsningar som Brå har gjort.

Definitionen av begreppet hatbrott

För att man ska kunna föra statistik om hatbrott behöver begreppet operationaliseras, det vill säga översättas till något som går att mäta. Vad som definieras som ett hatbrott skiljer sig länder emellan. I Sverige innefattar begreppet *hatbrott* tre olika lagrum: hets mot folkgrupp (16 kap. 8 § BrB), olaga diskriminering (16 kap. 9 § BrB) och den så kallade straffskärpningsgrunden (29 kap. 2 § 7 p. BrB). Av straffskärpningsgrunden framgår det att det ska beaktas som en särskilt försvårande omständighet vid bedömningen av ett brotts straffvärde om motivet har varit att kränka på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, eller annan liknande omständighet. Straffskärpningsgrunden innebär alltså att ett hatbrottsmotiv kan bli aktuellt för alla typer av brott.

För statistiken över polisanmälda hatbrott använder Brå därför följande definition av hatbrott:

Brott motiverade av gärningspersonens fördomar eller föreställningar om ras, hudfärg, nationalitet, etnisk bakgrund, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck.

Eftersom hatbrott kan återfinnas inom alla brottstyper, kan de drabba såväl personer och grupper som egendom, institutioner eller representanter för dessa.

Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

Främlingsfientlighet i kontexten för den här rapporten syftar på den sociala konstruktionen av främlingskap där det i hatbrottsmotivet finns en tanke om att det finns ett "vi" och ett "dom", där de sistnämnda betraktas som främlingar som hotar kulturella värderingar, ekonomiska resurser och sociala relationer (Ericsson 2016). När det gäller begreppet rasism har det

historiskt sett avsett den ideologiska föreställningen om att människor kan delas in i olika biologiska raser som kan rangordnas hierarkiskt (Ericsson 2016). Det är än i dag en viktig del av begreppet, men begreppet har också kommit att utvidgas till specifika former av rasism till följd av skiftande historiska händelser och processer. Rasism kan således ta sig många olika uttryck, som till exempel biologisk rasism, kulturrasism, institutionell rasism och vardagsrasism (Hellström 2016). Rasism kan betraktas i form av attityder och beteenden såväl som sociala strukturer och institutioner, och olika former av rasism kan drabba personer och grupper på olika sätt (Wigerfelt och Wigerfelt 2017).

Båda begreppen rasism och främlingsfientlighet inkluderas i Brås statistik över polisanmälda hatbrott, för att täcka in det spektrum av hatbrott mot personer som utsätts på grund av deras faktiska eller av gärningspersonen uppfattade etnicitet, nationalitet eller hudfärg, eller gärningspersonens föreställning om ras.⁹ Det gäller oavsett om det rör sig om exempelvis romer, afrosvenskar eller samer, eller personer med svensk, finsk eller turkisk bakgrund.

Främlingsfientliga och rasistiska motiv förekommer inom flera olika brottstyper. Det kan vara fråga om skadegörelse av bilar, ärekränkingsbrott och ofredanden eller misshandel av personer, på grund av deras faktiska eller av gärningspersonen uppfattade härkomst. I den här rapporten definieras främlingsfientliga och rasistiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om ras, hudfärg, nationalitet eller etnisk bakgrund.

Afrofobiska hatbrott

Afrofobi är ett paraplybegrepp som används för att beskriva den rasism och diskriminering som riktas mot människor som har sitt ursprung i subsahariska Afrika och tillhör den afrikanska diasporan (Mångkulturellt centrum 2014). Begreppet analyserar föreställningar om "ras" och "rasegenskaper" samt rasistiska föreställningar om personer med afrikanskt ursprung som mindervärdiga och biologiskt och kulturellt underlägsna (Kawesa 2016).

---

⁹ *Föreställning om ras* markerar ett avståndstagande mot begreppet ras och tydliggör att det rör sig om just gärningspersonens föreställningar om ras, samtidigt som begreppet erkänner rasism som företeelse (SOU 2015:103).

Enbart de fall där afrofofi tydligt kunde särskiljas från övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott bedömdes som afrofbiska hatbrott. Det gäller exempelvis förolämpande och nedvärderande rasistiska uttryck som riktas specifikt mot svarta personer. Mer generella rasistiska uttryck har inte bedömts som afrofbiska utan som övrigt främlingsfientliga och rasistiska om det inte framgick i fritexten att den utsatta var afrosvensk, svart med ursprung från Afrika eller att gärningspersonen uppfattade den utsatta på det viset. Om den utsatta själv upplevde att den blev utsatt på grund att hen är svart bedömdes det också vara ett afrofbiskt hatbrott. I den här rapporten definieras afrofbiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om svarta personer med ursprung från Afrika.

Antiziganistiska hatbrott

Romer har levt i Sverige sedan 1500-talet och betraktas i dag ofta som en enda homogen grupp, när det i själva verket handlar om sinsemellan olika grupper med skilda bakgrunder, kulturella uttryck och språkliga varieteter (SOU 2010:55). Dessutom vill inte alla kalla sig romer. Några av de större romska grupperna i Sverige är bland annat arliromer, kalderashromer, kaaleraromer, lovararomer samt resande eller resandefolket (SOU 2010:55). Kunskapen om romers utsatthet för hatbrott och diskriminering är relativt begränsad, eftersom det inte finns så mycket forskning på området (Wallengren och Mellgren 2017). Det är troligt att romers marginalisering och diskriminering inom det svenska majoritetssamhället påverkar vilka hatbrottsincidenter som anmäls och som fångas upp i polisanmälningar.

Brå har tidigare använt begreppet antiromska hatbrott, och internationellt används även begrepp som *anti-Romanyism*, *antigypsyism* och *Romaphobia*. Brå har följt utvecklingen av begreppsanvändningen, och använder sedan 2020 begreppet antiziganism. Begreppet är i viss mån synonymt med antiromsk, men antiziganism kan närmare förklaras som majoritetssamhällets fördomar om och negativa attityder mot en schablonmässig bild av romer (Selling 2013). Antiziganistiska hatbrott kan emellertid även drabba icke-romer och personer som inte vill kalla sig romer. Eftersom hatbrott är motivbaserade och bygger på gärningspersonens fördomar eller föreställningar har Brå gjort bedömningen att antiziganistiska hatbrott är ett lämpligare och mer inkluderande begrepp för att beskriva de hatbrott som romer och resandefolk utsätts för.

I den här rapporten definieras antiziganistiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om romer och resandefolk.

Hatbrott mot samer

Samerna är Europas enda urfolk¹⁰ och en av Sveriges fem nationella minoriteter. Samerna har traditionellt levt på det område som idag kallas Sápmi (som ligger i norra delarna av Sverige, Norge, Finland och delar av Kolahalvön i Ryssland). Nationalistiska strömningar på slutet av 1800-talet och början av 1900-talet medförde att samer blev föremål för rasbiologiska idéerna som definierade samer som en lägre stående "ras". Ett synsätt som i sin tur kunde användas för att rättfärdiga övertagande av land och naturresurser (Lundmark 2008), och som i samband med upprättandet av det rasbiologiska institutet ledde till en mängd övergrepp genom bland annat skallmätningar och kränkande fotograferingar. Spår av de rasbiologiska idéerna framkommer än i dag i form av exempelvis stereotypa föreställningar om samers utseende och fysik (Sametinget 2021, Lingaas 2021). Hur många samer som i dag lever i Sverige finns det inga exakta uppgifter på. Enligt sametinget är en vanlig skattning att omkring 20 000 till 40 000 av de totalt 80 000 till 100 000 samer som finns i världen bor i Sverige.¹¹

Forskningen om samers utsatthet för hatbrott är begränsad och det finns inte heller något etablerat begrepp för den form av rasism som samer utsätts för (till skillnad från exempelvis antisemitism eller afrofobi). Av den forskning som finns framgår bland annat att samer utsätts för olika typer av rasistiska kränkningar och att diskriminering mot samer förekommer, inom såväl yrkeslivet och skolan, som i offentliga rum och digitala miljöer (se t.ex. Poggats 2018; SSR 2020; Omma och Petersen 2015 samt Hansen 2015). Brå har sedan 2020 redovisat antalet anmälda hatbrott mot samer; antalet anmälningar har dock varit för få för att kunna särredovisas i ett eget kapitel vilket även är fallet i den här rapporten. På Brå pågår dock just nu arbetet med en ny forskningsrapport om samers utsatthet för hatbrott vilken kommer publiceras under våren 2024.

---

¹⁰ I folkrättsliga sammanhang, bl.a. genom ILO:s konvention 169 rörande ursprungsfolk och stamfolk, definieras urfolk som folkgrupper som varit bosatta inom ett område när andra folkgrupper grundat en stat inom samma territorium, som har egna sociala, ekonomiska eller kulturella förhållanden. Ett av de grundläggande kriterierna för att betraktas som stamfolk eller ursprungsfolk är att folket självt identifierar sig som ett sådant (Svenskailo-kommitten.se).

¹¹ www.sametinget.se/samer.

I den här rapporten definieras hatbrott mot samer på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om personer med samiskt ursprung.

Hatbrott mot religiösa grupper

Hatbrott mot religiösa grupper grundar sig inte nödvändigtvis i en fientlighet mot religionen i sig, utan kan även vara uttryck för fientlighet, negativa attityder och fördomar mot folkgrupper och kulturer. Ibland är det svårt att urskilja om en gärningsperson motiveras av hat mot en viss religion, folkgrupp eller kultur eller av en generell främlingsfientlighet. Vidare framträder dessa typer av fientlighet sällan helt isolerade från varandra, utan överlappande. Svenska och internationella undersökningar har till exempel påvisat ett samband mellan islamofobi och en negativ inställning till andra minoritetsgrupper, som tar sig uttryck som antisemitism, främlingsfientlighet och homofobi (Borell 2012, Löwander och Hagström 2011). I kapitlet om hatbrott mot religiösa grupper (kapitel 7) redovisas enbart de anmälda brott som har tydliga hatbrottsmotiv riktade mot religiösa grupper. Det kan exempelvis röra sig om användandet av nedsättande ord för judar, muslimer eller kristna i samband med en brottslig gärning, eller skadegörelse i form av exempelvis klotter på byggnader avsedda för religionsutövning. En utsatt person måste dock inte faktiskt vara till exempel jude eller muslim för att bli utsatt för ett antisemitiskt eller islamofobiskt hatbrott, utan det är gärningspersonens motiv som är utgångspunkten.

Antisemitism

Antisemitism är ett mångfacetterat begrepp som täcker in strukturer av fientliga uppfattningar och myter om judar samt negativa attityder mot den judiska befolkningen. Även om antisemitism kan ta sig uttryck som fientlighet mot judendom som religion, är det sällan religionen i sig som står i fokus för fientligheten, utan föreställningar om judar som folkgrupp (Brå 2019a).

Ibland kopplas antisemitism samman med uttryck för nazistisk ideologi – det är inte ovanligt att antisemitism uttrycks genom t.ex. klottrade hakkors. Men det är bara en del av en komplex bild. Antisemitism existerade före nazismen och i dag diskuteras snarare hur olika former av antisemitism, med skilda historiska och ideologiska rötter, existerar parallellt. Som exempel kan nämnas kristen antijudaism, islamistisk antijudaism, antisemitism relaterad till Förintelsen och antisemitism relaterad till staten

Israel. Vanligt förekommande i traditionella historiskt rotade antisemitiska motiv är negativa stereotyper, beskyllningar och föreställningar om judisk makt samt om judar som omoraliska och giriga (Bachner och Bevelander 2021). Det är inte ovanligt att antisemitism aktiveras av exempelvis ekonomisk, politisk eller social oro. Ett av de senare exemplen är under covid-19-pandemin och de nya konspirationsteorier kring judar som uppkom på olika digitala plattformar. Judar beskylldes bl.a. för att ha skapat och spridit covid-19-viruset (Totalförsvarets forskningsinstitut, 2021). Antisemitismen kan också påverkas av politiska händelser kopplade till Israel och Palestina (Bachner 1999, Bachner och Bevelander 2021). I det sammanhanget är det viktigt att skilja på när en stat kritiseras för sin politik, mot när händelser tar sig antisemitiska uttryck som är riktade mot den judiska folkgruppen.

I den här rapporten definieras antisemitiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om judar och judendom.

Islamofobi

Begreppet islamofobi är omdiskuterat och har kritiserats för att för snävt indikera enbart en fientlighet mot religionen islam och på så vis exkludera de antimuslimska strömningar som begreppet också avser. Trots att fientlighet mot religionen islam är en väsentlig del av islamofobi, omfattar begreppet även strukturer av negativa attityder, fientliga uppfattningar och föreställningar om muslimska grupper (Löwander och Hagström 2011).

Muslimerna i Sverige är en heterogen folkgrupp med rötter i både olika delar av världen och olika delar av religionen islam. Islamofobi riktas således både mot religiösa och sekulära muslimer och mot representanter för dem. Likt alla hatbrott som riktar sig mot religiösa grupper, kan även islamofobiska hatbrott vara ett uttryck för hat och främlingsfientlighet mot både folkgrupper, kultur och religion.

I den här rapporten definieras islamofobiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om muslimer och islam.

Kristofobi

Kristna i Sverige är en heterogen grupp med olika inriktningar och traditioner. Bland dessa återfinns bland annat lutherska, katolska, ortodoxa och frikyrkliga trossamfund. Typ och omfattning av religiositet och religiösa

uttryck skiljer sig åt både inom och mellan dessa inriktningar (Willander och Stockman 2020). Bland kristofobiska hatbrott ingår hatbrottsmotiv riktade mot alla religiösa inriktningar och samfund inom kristendomen. Ett kristofobiskt hatbrott behöver dock inte vara riktat mot en troende person, utan det är gärningspersonens motiv som bedöms. Även allmänna tillmälen som ”jävla kristen” kan räknas som ett kristofobiskt hatbrott, eftersom uttrycket kan anses nedsättande för gruppen kristna generellt.

Klotter eller annan form av skadegörelse på kyrkor, församlingshem eller begravningsplatser är vanligt, men för att ett sådant anmält brott ska bedömas som hatbrott krävs antingen en kristofobisk kontext (exempelvis uppochnervända kors eller slagord) eller att klottrets eller skadegörelsens omfattning och omständigheterna i övrigt skapar misstanke om att målet inte är slumpmässigt valt.

I den här rapporten definieras kristofobiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om kristna och kristendom.

Hbtqi-relaterade hatbrott

Hbtqi-relaterade hatbrott riktar sig mot homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera identiteter och uttryck samt intersexpersoner.¹² En utsatt person måste emellertid inte faktiskt vara till exempel homosexuell eller transperson för att bli utsatt för ett homofobiskt eller transfobiskt hatbrott, utan det är gärningspersonens motiv som är utgångspunkten.

Det är inte alltid lätt att i polisanmälningar urskilja om det anmälda brottet motiverats av till exempel homofobi, transfobi eller en mer generell negativ attityd eller ett hat mot hbtqi-personer. Det är dessutom vanligt att dessa motiv överlappar och förekommer tillsammans. När det inte gått att tydligt urskilja homofobi eller transfobi, men det tydligt framgår att det anmälda brottet hade ett hbtqi-relaterat hatbrottsmotiv, har brottet kategoriserats som övriga hbtqi-relaterade hatbrott.

I den här rapporten definieras hbtqi-relaterade hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om hbtqi-personer.

---

¹² För mer information om hbtqi-begreppet, se exempelvis Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheters (RFSL) begreppsordlista: <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>.

När det dock framgår tydligt att brottet har ett homofobiskt motiv kodas det därefter. I den här rapporten definieras homofobiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om homosexuella.

Transfobiska hatbrott

Transperson är ett paraplybegrepp för dem som inte identifierar sig med, eller följer rådande normer för, sitt tilldelade juridiska kön. Begreppet innefattar både könsidentitet (det biologiska kön som personen upplever sig ha) och könsuttryck (det sociala kön som personen ikläder sig) (Darj och Nathorst-Böös 2008). Det är alltså personer som har en könsidentitet eller ett könsuttryck som helt, delvis eller tidvis skiljer sig från normen om hur en man eller kvinna förväntas vara. Med begreppet åsyftas inte någon sexuell läggning.¹³

Endast de händelser bedöms som transfobiska hatbrott i statistiken, där beskrivningen i fritexten gör det möjligt att särskilja det transfobiska motivet från andra eller generella hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv. Det är inte ovanligt att en gärningsperson kallar en transperson för nedsättande homofobiska uttryck, eller på annat sätt visar ringaktning, som om transpersonen vore homosexuell för att den inte följer gärningspersonens förväntade norm med avseende på könsidentitet eller könsuttryck. Framgår det då inte i anmälan att det var den utsattas normbrytande könsidentitet eller könsuttryck som motiverade gärningen bedöms händelsen som homofobisk. Det är därför troligt att en del transfobiska händelser ingår i redovisningen av homofobiska hatbrott eller övriga hbtqi-relaterade hatbrott.

I den här rapporten definieras transfobiska hatbrott på följande vis:

Brott motiverade av fördomar eller föreställningar om transpersoner.

---

¹³ Se till exempel Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas och transpersoners rättigheters (RFSL) Begreppsordlista.

3. Metod

I det här kapitlet beskrivs den metod som ligger till grund för statistiken över polisanmälda hatbrott 2022. En mer omfattande och detaljerad redovisning av metoden ges i den fristående tekniska rapporten (Brå 2023a).

Polisens hatbrottsmarkering

Vid en polisanmälan ska anmälningsupptagaren markera ifall det som anmäls kan vara ett potentiellt hatbrott eller inte, vilket görs i ärendehanteringssystemet DurTvå.¹⁴ Anmälningsupptagaren får där upp ett popup-fönster på skärmen, med frågan om polisanmälan gäller ett hatbrott. Den frågan måste besvaras innan anmälan kan skickas vidare till förundersökningsledaren för granskning.

Datainsamling och population

Underlaget för den här studien är de polisanmälningar från 2022 som polisen i sitt ärendehanteringssystem DurTvå markerat som att de innehåller ett möjligt hatbrottsmotiv. De brott som dessa anmälningar avser kan dock ha skett före 2022, men registreringen av anmälan ska ha skett under 2022.

Totalt var det 4 788 anmälningar som hatbrottsmarkerades av Polisen 2022.¹⁵ Samtliga granskades manuellt av Brå, och i 2 695 av dessa kunde Brå identifiera minst ett hatbrottsmotiv utifrån informationen i anmälan. För att kunna kodus som hatbrott ska brottet ha begåtts i Sverige, alternativt ska den utsatta ha befunnit sig i Sverige om brottet skedde på exempelvis internet.¹⁶

---

¹⁴ Anmälningsupptagningen kan exempelvis ske genom besök på polisstation, genom en polis i tjänst eller polisens kontaktcenter (PKC).

¹⁵ Hatbrottsmarkeringen behöver inte göras vid anmälningstillfället, utan kan läggas på i efterhand. Den kan också tas bort i efterhand, men för att hamna i Brås urval måste anmälan kvarstå som hatbrottsmarkerad efter en buffertperiod på två månader efter att anmälan har upptagits. Det är därmed möjligt att fler än 4 788 anmälningar hatbrottsmarkerades under 2022, men dessa ingår då inte i Brås dataunderlag.

¹⁶ Utom när det rör sig om exempelvis hets mot folkgrupp på internet, där det inte finns någon utsatt person.

Genomförande

För att bedöma om en hatbrottsmarkerad anmälan innehåller brott med ett hatbrottsmotiv utgår Brå från bedömningskriterier som finns i Brås kodningsmanual för statistiken över polisanmälda hatbrott¹⁷ Bedömningen baseras på den information som framkommer i polisanmälan, och där är fritexten den viktigaste informationskällan. Eftersom gärningspersonens motiv oftast saknas är det framförallt den utsattas upplevelse och beskrivningen av själva händelsen som ligger till grund för bedömningen. Informationen i polisanmälan kan även visa anmälningsupptagarens uppfattning och ge ytterligare information om händelsen, gärningspersonen och den utsatta via exempelvis relaterade anmälningar.

De hatbrottsmarkerade anmälningarna kodas som någon av de tre kategorierna *hatbrott*, *potentiellt hatbrott* eller *ej hatbrott*.

Manuell granskning och kodning

Kodningen har som utgångspunkt att utredarna på Brå gör en genomläsning av de hatbrottsmarkerade polisanmälningarna. Som vägledning vid tolkning och bedömning av anmälningarna har Brås kodningsmanual för statistiken över polisanmälda hatbrott använts.¹⁸ Anmälningarna granskas av minst två utredare i två steg, genom en datorapplikation som skapats för det ändamålet:

- 1 **Bedömning och kodning:** I ett första steg sker en noggrann genomläsning av anmälan, för att bedöma eventuellt hatbrottsmotiv. Om ett hatbrottsmotiv bedöms finnas för ett brott, kodas ett antal variabler som exempelvis typ av hatbrottsmotiv och vilken plats som hatbrottet skedde på. Vid potentiellt hatbrott eller avsaknad av hatbrottsmotiv kodas inget ytterligare utöver dessa bedömningar. En anmälan kan också tas upp för diskussion med andra utredare i de fall det råder osäkerhet kring bedömningen.
- 2 **Kontroll och rättning:** Det här steget genomförs av en annan utredare än den som genomförde steg 1. Allt kontrolleras: dels själva bedömningen av om brottet eller brotten i anmälan ska kodas som *hatbrott*, *potentiellt hatbrott* eller *ej hatbrott*, dels valet av variabelvärden på resterande variabler om brottet eller brotten bedömts vara hatbrott. Diskussion och korrigering sker i de fall det

---

¹⁷ För en mer detaljerad beskrivning se Brås tekniska rapport (Brå 2023a).

¹⁸ Läs mer om kodningsprocessen i den tekniska rapporten (Brå 2023a).

behövs.

I de fall det förelegat oklarheter eller frågor har anmälan diskuterats mellan utredarna, oavsett var i processen. För att kunna bedöma det specifika hatbrottsmotivet har utredarna i vissa fall också sökt efter kompletterande information på internet, till exempel om det i anmälan hänvisats till kränkande uttalanden i ett blogginlägg, eller om det inte framgått vilken slags lokal som blivit utsatt för skadegörelse.

Bedömning av om hatbrottsmotiv föreligger eller inte

En anmälan bedöms som *ej hatbrott* i de fall det inte går att uttyda ett hatbrottsmotiv i något av de registrerade brotten i anmälan. Det kan också gälla brott mot person, exempelvis misshandel, men där det i anmälan inte finns några indikationer på att gärningspersonen haft motivet att kränka den utsatta på grund av den egna uppfattningen om ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck.

Ibland finns information om ett brott i en anmälan som öppnar för att det skulle kunna röra sig om ett hatbrottsmotiv, men utan att det framgår tillräckligt tydligt. Dessa brott kodas som *potentiella hatbrott*. Det kan t.ex. gälla anmälningar om att en familj under en längre tid blivit utsatt för trakasserier av en granne som kallar dem något kränkande, men där det inte uppges vad som sagts. En anmälan bedöms som *potentiellt hatbrott* om något eller några av de registrerade brotten bedöms innehålla som mest ett potentiellt hatbrottsmotiv.¹⁹

I dessa två fall, *ej hatbrott* respektive *potentiellt hatbrott*, kodas inga ytterligare variabler. Bland de av polisen hatbrottsmarkerade anmälningar som av Brå kodas som *ej hatbrott* eller *potentiellt hatbrott* finns det sannolikt hatbrottsmotiv i flera fall, men anmälningarna kan inte kodas som hatbrott då det är alltför knapphändig information i fritexten eller då dokumentationen möjligtvis finns på andra ställen.

---

¹⁹ Inget brott i anmälan har då bedömts som hatbrott, utan som mest som potentiellt hatbrott. En anmälan med flera brott där minst ett brott bedöms som potentiellt hatbrott men resterande brott som *ej hatbrott* bedöms följaktligen som potentiellt hatbrott.

Variabler som ingår i redovisningen

För de brott (och i slutändan anmälningar) som bedöms innehålla ett eller flera hatbrottsmotiv kodas ett antal variabler:

- Hatbrottsmotiv
- Plats för hatbrottet
- Tillvägagångssätt för hatbrottet
- Den utsattas kön
- Gärningspersonens kön
- Utsatthet i yrkesrollen
- Relation mellan utsatt och gärningsperson

Information om brottstyp eller brottstyper hämtas direkt från anmälan.

Hatbrottsmotiv

För att ett brott ska bedömas som hatbrott och inkluderas i statistiken över anmälda hatbrott krävs det att ett av motiven till brottet stämmer överens med Brås hatbrottsdefinition (se kapitel 2 för definition av hatbrott).

Ett och samma brott kan också omfatta flera olika hatbrottsmotiv, till exempel om det har begåtts mot en person både för dennas hudfärg och trosuppfattning. Upp till fyra hatbrottsmotiv kan kodas för ett brott. Brå kodar och redovisar motiven enligt följande:

- Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott:
  - afrofbiska
  - antiziganistiska
  - mot samer
  - övriga främlingsfientliga och rasistiska.
- Hatbrott mot religiösa grupper:
  - antisemitiska
  - islamofobiska
  - kristofobiska
  - övriga mot religiösa grupper.
- Hbtqi-relaterade hatbrott:
  - homofobiska
  - transfobiska
  - övriga hbtqi-relaterade.

- Ospecificerade hatbrott.²⁰

Antiziganistiska hatbrottsmotiv, hatbrott mot samer och kristofobiska hatbrottsmotiv kommer inte särredovisas i ett eget kapitel i årets rapport eftersom antalet polisanmälningar för respektive motiv var för få för att kunna bryta ned efter de olika variablerna som listas i nästa stycke, Brottskategori.²¹

Brottskategori

Brottskategorierna som redovisas utgår från brottskoder²² som hämtas direkt från Brås registerdata över polisanmälda brott. Därefter sorteras brottskoderna i olika brottskategorier. Den tekniska rapporten redogör för datainsamlingsmetoden och kategoriseringen mer ingående (Brå 2023a). Brottskategorierna redovisas enligt följande:

- frihets- och integritetsbrott
- hets mot folkgrupp
- skadegörelse
- misshandel
- ofredande²³
- olaga hot
- ärekränkning
- övriga brott.

Till skillnad från statistiken över polisanmälda hatbrott 2020 (Brå 2021b), där variabler kodades enbart för en anmälsans så kallade huvudbrott²⁴, kodas numera variabler för varje brott som bedöms ha ett hatbrottsmotiv i en anmälan. Redovisningen av brottskategorier görs på brottsnivå, det vill

---

²⁰ Ospecificerade hatbrott är en samlingskategori för de brott som bedöms ha hatbrottsmotiv men för vilka det saknas tillräcklig information för att kategorisera brottet som tillhörande en specifik motivgrupp. I enstaka fall kan det också röra sig om att anmälan inkluderar skrivningen "beakta straffskärpningsgrunden, 29 kap. 2 § 7 p. BrB" eller tillämpning av straffbestämmelsen om hets mot folkgrupp, men utan vidare information om motivet. De ospecificerade hatbrotten utgjordes till stor del av olika nazistiska yttringar, såsom klottrade hakkors, utan vidare uttalad motivgrupp. Se vidare i avsnittet om ospecificerade hatbrott i kapitel 5.

²¹ Brå utgår från principen om minst 50 anmälningar för att motivet ska kunna särredovisas. I årets hatbrottsmarkerade polisanmälningar identifierades ett antiziganistiskt motiv i 33 polisanmälningar, hatbrottsmotiv mot samer i 15 polisanmälningar och ett kristofobiskt motiv i 35 polisanmälningar.

²² Varje anmäld gärning registreras med en eller flera brottskoder. För mer information om brottskoder och hur dessa används i kriminalstatistiken se Klassificering av brott (Brå 2023b).

²³ Denna kategori inkluderar även sexuellt ofredande.

²⁴ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning.

säga alla brott med hatbrottsmotiv inkluderas. Redovisningen av övriga variabler utgår dock fortfarande från huvudbrottet för att det ska vara möjligt att göra jämförelser med 2020 års statistik (se mer under avsnittet Resultatredovisning).

Typ av brottsplats

Även vilken typ av plats brottet begicks på kodas. Det kan exempelvis vara allmänna platser, som parker, men även i den utsattas hem eller i anslutning till hemmet. Brottsplatsen kan även vara digitala miljöer, som sociala medier, chattar och e-post, eller övriga platser på internet, som internetforum och onlinespel. Platsen för hatbrottet bedöms efter vad som framgår i polisanmälans fritext och den plats som har registrerats i anmälan av anmälningsupptagaren.

Tillvägagångssätt

I statistiken redovisas också på vilket sätt som hatbrottet begicks. Utifrån brottskoderna går det att utröna till viss del vilket tillvägagångssätt som användes under hatbrottet (en misshandel innefattar t.ex. oftast någon form av fysisk kränkning) men i exempelvis ofredandebrotten kan både verbala och fysiska kränkningar ingå. Den kodning av tillvägagångssättet som beskrivs här gör det därför möjligt att urskilja sådana skillnader. De olika tillvägagångssätten som ingår är:

- verbal attack, icke fysisk kränkning
- fysisk attack eller kränkning
- telefon och digitala samtal²⁵
- direktmeddelande
- chatt
- offentliga inlägg²⁶
- hackning, dataintrång
- postbrev
- allmän spridning, klotter, skadegörelse
- övrigt²⁷

---

²⁵ Digitala samtal innefattar exempelvis samtal från Messenger och WhatsApp.

²⁶ På internet, t.ex. sociala medier eller på forum.

²⁷ Kan innefatta diskriminering av olika slag som inte är en verbal eller fysisk kränkning, exempelvis att en person inte blivit insläppt på en bar och upplever att det är på grund av dörrvaktens uppfattning om personens härkomst.

De utsattas kön

När det gäller de utsattas kön redovisas resultatet utifrån följande kategorier:

- kvinna, kvinnor
- man, män
- olika kön
- okänt kön
- ej fysisk person.

Det fanns även möjlighet att koda könet *icke-binär* men de händelserna särredovisas inte då de förekom väldigt sällan i polisanmälningarna. Dessa redovisas i tabellerna under kategorin totalt.

Bedömningen utgår i första hand från vad som framgår i fritexten och i andra hand från vad som framgår om den utsatta av brottskoden i polisanmälan (dock innehåller inte alla brottskoder information om kön), i tredje hand från juridiskt kön. Om det exempelvis står i anmälan fritext att den utsatta identifierar sig som man, kodas den utsattas kön som man, även om det juridiska könet för målsäganden är kvinna. Om inga av ovanstående uppgifter framgår kodas kön som *okänt*. Koden *olika kön* används när det finns flera utsatta personer, av olika kön.²⁸ Koden *ej fysisk person* används när brottet inte riktats mot en fysisk person, antingen för att det var riktat mot en juridisk person, eller för att det inte var direkt riktat mot vare sig en fysisk eller en juridisk person (som vid vissa brott som gäller hets mot folkgrupp, exempelvis klottrade hakkors på en husfasad).

Oavsett om det finns en målsägande i anmälan eller inte, ger det inte hela bilden av vem eller vad som är föremål för hatbrottet. Det förekommer exempelvis anmälningar som saknar målsägande, men det kan i anmälan ändå framgå att det finns ett hatbrottsmotiv riktat mot en utsatt person, och det är främst den informationen som är utgångspunkten vid kodningen.

Gärningspersonens kön

Gärningspersonens kön kodades utifrån samma kategorier som den utsattas kön, det vill säga:

- kvinna, kvinnor
- man, män

---

²⁸ Även övriga kategorier kan innehålla flera utsatta men då av samma kön.

- olika kön
- okänt kön
- ej fysisk person.

Det finns även möjlighet att koda könet *icke-binär*. Vid kodningen av polisanmälda hatbrott 2022 förekom dock inga anmälningar där det framgick att gärningspersonen identifierade sig som icke-binär.

Variabeln avser det som i första hand framgår i fritexten om den gärningsperson som begått hatbrottet, eftersom gärningspersonen inte alltid är registrerad som en misstänkt. Om det inte framgår något om gärningspersonens kön i fritexten men det finns en misstänkt registrerad utgår kodningen från det juridiska könet på den misstänkta. Kategorin *ej fysisk person* avser de fall då det framkommer från fritexten att det är en grupp eller organisation som står bakom hatbrottet, exempelvis en nazistisk organisation som har delat ut flygblad med nazistiska budskap där de står som avsändare.

Utsatt i yrkesrollen

För brotten i anmälningarna kodades även ifall den utsatta var i sin yrkesroll eller inte när den utsattes för hatbrottet. Alternativen är *ja* och *nej/framgår ej*. Ett exempel kan vara en ordningsvakt eller socialtjänstpersonal som blivit utsatta för verbala kränkningar med hatbrottsmotiv i samband med en insats. För icke fysiska personer, t.ex. om en förening utsätts och det saknas en specifik fysisk person som utsattes, så kodades variabeln om utsatthet i yrkesrollen som *nej/framgår ej*. Men i redovisningen i rapporten kommer dessa avskiljas till en egen kategori, *ej relevant*, för att det ska vara möjligt att tydligare urskilja andelen fysiska personer som utsattes i sin yrkesroll, och hur många som inte gjorde det.

Relation mellan den utsatta och gärningspersonen

Även relationen mellan den utsatta och gärningspersonen kodas utifrån ett antal bestämda kategorier. Exempel på relationer är granne, skolkamrat eller släkt, i form av t.ex. föräldrar, kusiner eller släktingar till ens partner. Det kan också gälla en för den utsatta okänd person, en klient till den utsatta eller en serviceperson som den utsatta köper en vara eller tjänst av. Det kan röra sig om relationen till såväl en ensam gärningsperson som till flera gärningspersoner. Om en anmälan innehåller uppgifter om flera olika typer av relationer, kodas den mest framträdande relationen mellan den utsatta och gärningspersonen.

För bedömningen av relationen till gärningspersonen när det gäller brott mot juridisk person, har det betydelse vilken typ av juridisk person det handlar om. En viss egendom eller institution kan utsättas för ett hatbrott med anledning av den verksamhet som bedrivs där. Ett exempel är homofobiskt klotter på RFSL:s lokaler. I sådana fall kan det mellan den utsatta institutionen och gärningspersonen finnas en relation som är relevant att koda. Oftast är gärningspersonen okänd, men det kan även röra sig om personer eller grupper som är kända för de utsatta, t.ex. från tidigare brott. Institutioner och egendom kan emellertid också drabbas med anledning av att platsen besöks av många människor. Ett sådant exempel är homofobiskt klotter på en busshållplats. Det är inte troligt att det klottrats just där för att hatbrottsmotivet riktats mot det företag (den juridiska personen) som äger busskuren, utan snarare på grund av platsens tillgänglighet. I sådana fall bedöms relationen som *ej relevant*.

Polisregioner

Polismyndigheten består av sju polisregioner med namnen: Bergslagen, Mitt, Nord, Stockholm, Syd, Väst och Öst. Samtliga brott som registrerats inom respektive polisregion inkluderas i statistiken,²⁹ vilket även omfattar brott utan fysisk brottsplats, som brott på internet.

Kommun

I polisanmälan finns oftast information om den geografiska platsen för hatbrottet, exempelvis vilken kommun som hatbrottet begicks i. Alla anmälningar innehåller inte någon information om vilken kommun brottet begicks i, och dessa utgår då ur kommunredovisningen. Kommunresultat redovisas i kapitel 9, nedbrutet på motivgrupp³⁰ för kommungrupper³¹ samt på motiv för storstadskommunerna. Antal hatbrottsmotiv redovisas inte för de kommuner där det identifierats färre än fyra hatbrott eller hatbrottsmotiv (se tabell B1.2 i bilaga 1).

---

²⁹ Ärenden som visserligen är registrerade på region Stockholm men som hör till Säpo, Nationella operativa avdelningen (Noa), Avdelningen för särskilda utredningar eller Kustbevakningen.

³⁰ Vilka dessa fyra motivgrupper är och vilka motiv de innehåller framgår under avsnittet Hatbrottsmotiv.

³¹ Kommungruppsindelningen har tagits fram av Sveriges kommuner och regioner (SKR). För en lista över vilka kommuner som ingår och hur indelningen av kommungrupperna gjorts, se SKR 2023.

Resultatredovisning

I kapitel 4 redovisas samtliga hatbrottsmarkerade polisanmälningar efter polisregion och ifall Brå bedömt dem som *hatbrott*, ej *hatbrott* eller *potentiellt hatbrott*.

Övriga kapitel utgår enbart från de anmälningar där Brå har bedömt att det funnits åtminstone ett brott med hatbrottsmotiv. Antalet hatbrottsmotiv är något fler än antalet anmälningar, eftersom flera olika hatbrottsmotiv kan koda för samma brott. På samma sätt är antalet brott fler än antalet anmälningar, eftersom en polisanmälan kan innehålla flera brott som Brå bedömt som hatbrott.

I kapitlet om regional fördelning (kapitel 9) redovisas dels resultat på polisregionnivå och dels på kommunnivå (indelad efter SKR:s kommungruppsindelning från 2023, samt separat för storstadskommunerna).³²

Andelarna avrundas till heltal i tabellerna, vilket gör att de i vissa fall inte summerar till 100 procent. Andelarna i tabellerna kan därmed också i vissa fall skilja sig något från motsvarande andelar i figurerna, eftersom tabellerna är avrundade till närmaste heltal medan figurerna baseras på det exakta dataunderlaget (som inkluderar decimaler). Dataunderlag till samtliga figurer går att ladda ned från Brås webbplats bra.se.

Registrerade anmälningar på huvudbrotts- respektive brottsnivå

Statistiken över polisanmälda hatbrott 2022 baseras i huvudsak på *huvudbrottet* i de anmälningar som registrerats och hatbrottsmarkerats under kalenderåret 2022.³³ Brotten kan dock ha begåtts under tidigare år. Med huvudbrott menas att om det finns flera brott registrerade i en anmälan, och samtliga bedöms som hatbrott, redovisas det brott som har strängast straffskala. Om en anmälan till exempel innehåller brotten misshandel, olaga hot och ärekränkning, och samtliga av dessa bedöms vara hatbrott, redovisas endast misshandel. Redovisningen baseras på

---

³² Information om vilken kommun brottet begicks i saknades i 202 anmälningar. I dessa anmälningar identifierades totalt 220 hatbrottsmotiv, som således inte finns med i kommunredovisningen. Att det saknas information om kommun i en anmälan kan bero på att det inte uppgavs för anmälningsupptagaren eller att brottet exempelvis skedde på internet.

³³ Hatbrottsmarkeringen behöver inte göras vid anmälningsstillfället, utan kan läggas på i efterhand. Den kan också tas bort i efterhand, men för att hamna i Brås urval måste anmälan kvarstå som hatbrottsmarkerad efter en buffertperiod på två månader efter att anmälan har upptagits. Det är därmed möjligt att fler än 4 788 anmälningar hatbrottsmarkerades under 2022, men dessa ingår då inte i Brås dataunderlag.

huvudbrottet när det gäller alla variabler förutom brottskategori. Det vill säga att det som redovisas är huvudbrottets variabler för kategorierna brottsplats, tillvägagångssätt, den utsattas och gärningspersonens kön, utsatthet i yrkesrollen samt relationen mellan den utsatta och gärningspersonen.

Redovisningen av brottskategorier baseras i stället på samtliga brott som bedöms innehålla ett hatbrottsmotiv, inte enbart på huvudbrottet. Det på grund av att Brå bedömde att det var lämpligt att ge en övergripande bild av brottsstrukturen för samtliga hatbrott. Huvudbrottsredovisningen gör annars att vissa brott som kan vara vanliga vid hatbrott, exempelvis ofredande och ärekränkning, riskerar att överskuggas av brottslighet som är mer allvarlig i lagstiftningens mening, som exempelvis misshandel.

Handlagda hatbrott

Redovisningen av handlagda brott utgår från huvudbrottet i polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv där anmälningarna registrerats under 2020 (Brå 2021b). Slutredovisningsuppgifterna inhämtades från polis och åklagare den 31 maj 2023. Här inkluderas även brott som fortfarande var under utredning vid inhämtningsdatumet, vilket skiljer sig från den officiella statistiken över handlagda brott. Den officiella statistiken redovisar brott i ärendeflödet som har fått ett beslut, vilket innebär att handläggningen av brottet avslutats.

Direktavskrivna brott avser brott där polis eller åklagare fattat beslutet att avsluta ärendet, det vill säga att lägga ned det, utan att en utredning har inletts. Det finns olika anledningar till att ett brott direktavskrivs, men generellt sett, för samtliga brott, brukar den vanligaste anledningen vara att spaningsuppslag saknas.

Nedlagda efter utredning avser handläggning av brott genom att en utredning har inletts och att polis eller åklagare därefter har bedömt att ärendet bör avslutas, det vill säga läggas ned. Generellt sett för samtliga brott är det vanligast att en utredning av brott avslutas för att det saknas spaningsresultat eller att det föreligger bevisproblem.

Oavsett om en utredning har inletts eller inte har polis och åklagare vissa möjligheter att fatta beslut om *förundersökningsbegränsning* (FU-begränsning). Det kan exempelvis vara aktuellt om en utredning kräver stora kostnader som inte står i rimligt förhållande till brottet och det kan antas att straffet inte skulle bli högre än fängelse i tre månader, eller om det

kan antas att åtal inte skulle komma att väckas till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse eller särskild åtalsprövning. Det kan även gälla utredningar där det finns en misstänkt person som redan förekommer i andra utredningar som rör grövre brott eller nyligen har blivit dömd för andra brott och straffet inte skulle påverkas av det nyss anmälda hatbrottet. Polis och åklagare har med andra ord vissa möjligheter att genom FU-begränsning förbise lindrigare brott och fokusera på de grövre för att få en effektivare rättsprocess.³⁴

Begreppet *personupplärd* innebär att ett lagföringsbeslut har fattats om en misstänkt person. Med lagföringsbeslut avses här beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse. Ett brott räknas som personupplärd även om den åtalade senare frikänns vid en rättegång.

Tillförlitlighet och jämförbarhet

De uppgifter som är underlag för hatbrottstatistiken kommer med vissa begränsningar, både vad det gäller resultatens tillförlitlighet och vilka tolkningar som är möjliga att göra.

Det är Brås bedömningskriterier som legat till grund för bedömningen av om det framgått ett hatbrottsmotiv i något av brotten i de hatbrottsmarkerade anmälningarna. Detsamma gäller vid bedömningen av vilket hatbrottsmotiv som framgått samt vid val av huvudbrott. Det bör dock understrykas att bedömningen avser i vilken mån Brå finner att ett hatbrottsmotiv går att utläsa av informationen som ges i fritextfältet. Att Brå inte kunnat utläsa ett hatbrottsmotiv utesluter dock inte att det kan ha funnits ett faktiskt hatbrottsmotiv i brottet, utan innebär enbart att Brå bedömer att ett sådant motiv inte har framkommit i anmälan. En anmälan kan t.ex. ha hatbrottsmarkerats på grund av muntliga uppgifter som framgått i samtal med anmälaren men som inte styrkts av skriftliga uppgifter. Statistiken över polisanmälda hatbrott kan därför endast ge *en uppskattning av antalet anmälda hatbrott* och inte visa hur många hatbrott som faktiskt har begåtts eller anmälts.³⁵

---

³⁴ Årekränkingsbrott är exempel på ett brott som ofta förundersökningsbegränsas.

³⁵ För att få en bättre bild av utsattheten för hatbrott har Brå publicerat en studie om självrapporterad utsatthet för hatbrott utifrån de olika enkätundersökningar som Brå genomför, se Brå 2020.

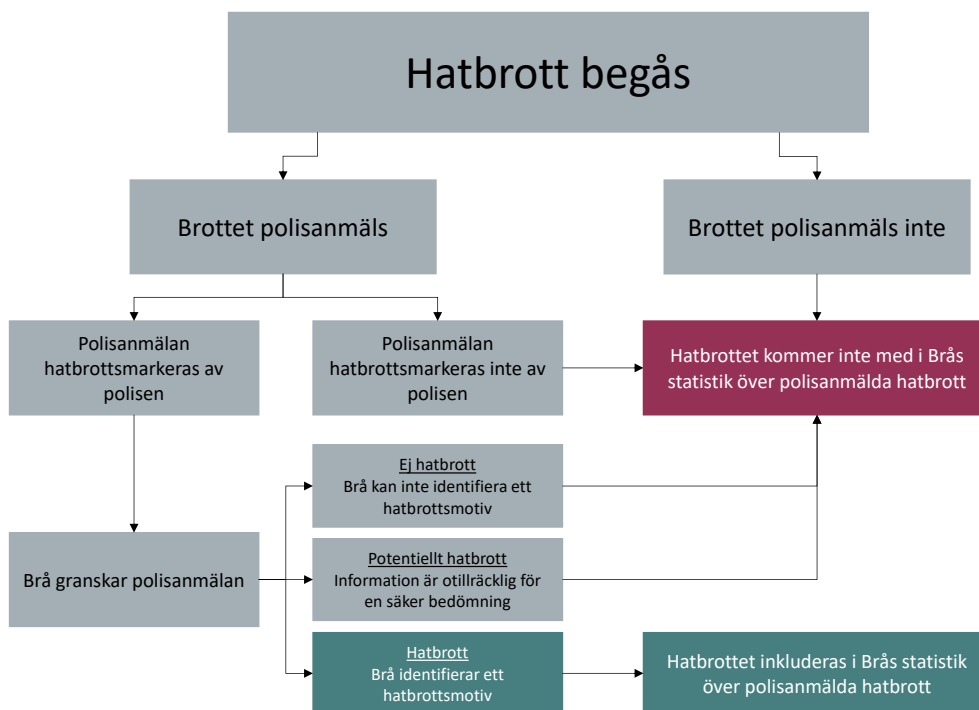
Mörkertal bland hatbrott

Mörkertalet har betydelse för bedömningen av utvecklingen av förekomsten av hatbrott över tid, men även för möjligheten att beskriva hatbrottens struktur. I figur 3.1 illustreras flödet från att ett hatbrott begås, till att det kommer med i Brås statistik över polisanmälda hatbrott. När det gäller statistiken över polisanmälda hatbrott kan det sägas finnas två typer av mörkertal.

Den första typen av mörkertal är de hatbrott som sker men som aldrig anmäls till polisen. En grundläggande förutsättning för att ett brott ska komma med i statistiken är att händelsen kommit till polisens kännedom. Benägenheten att anmäla brott varierar dock starkt mellan olika brottstyper. Den kan också variera mellan de olika grupper som blir utsatta för hatbrott, exempelvis beroende på förtroendet för rättsväsendet inom olika grupper (Brå 2021a). Eftersom det generellt är ett stort mörkertal vid utsatthet för hatbrott (Brå 2020), bedöms risken vara stor att brott som borde ha inkluderats inte har fångats upp i urvalet.

Den andra typen av mörkertal består av de hatbrott som visserligen anmäls till polisen, men som av olika skäl inte hatbrottsmarkeras. Det kan exempelvis vara på grund av att hatbrottsmotivet inte uppmärksammas av anmälningsupptagaren eller att den utsatta inte själv vet att hen blev utsatt för ett hatbrott. Hatbrott kan många gånger även röra känslig information, som den utsatta kanske inte vill delge polisen vid anmälningstillfället.

Figur 3.1. Förenklad beskrivning av flödet från hatbrottsgärning till Brås statistik över polisanmälda hatbrott.

Om hatbrottsmotivet uppmärksammas senare under utredningen och hatbrottsmarkeringen läggs på i efterhand, efter buffertperioden,³⁶ kommer händelsen inte med i statistiken över polisanmälda hatbrott. Den urvalsmekanism som statistiken bygger på innebär alltså en miniminivå av det faktiska antalet anmälda brott med hatbrottsmotiv, eftersom alla anmälda brott med hatbrottsmotiv inte hatbrottsmarkeras vid anmälningsupptagningen.

Om det finns anmälningar som borde vara hatbrottsmarkerade men som polisen missat behandlas inte i den här rapporten. Det undersöktes i viss utsträckning i Brås rapport Polisens hatbrottsmarkering (Brå 2018) ifall det fanns gemensamma nämnare mellan statistik baserad på polisens hatbrottsmarkering och Brås tidigare hatbrottsstatistik.

Statistiken över polisanmälda hatbrott ger inte heller en heltäckande bild av hur polisen arbetar med hatbrott. Brås bedömning av om hatbrottsmotiven

³⁶ Hatbrottsmarkeringen behöver inte göras vid anmälningsstillfället, den kan tas bort eller läggas på i efterhand. Anmälan måste kvarstå som hatbrottsmarkerade efter en buffertperiod på två månader efter att anmälan upptagits för att hamna i Brås urval.

framgår i de anmälningar som hatbrottsmarkerats av polisen bör ses som en indikation och inte ett definitivt svar på om anmälningarna är korrekt hatbrottsmarkerade eller inte. Information om hatbrottsmotiv kan även framgå i annan dokumentation hos polisen än i den hatbrottsmarkerade anmälan.

Jämförbarhet med tidigare hatbrottsstatistik

Från 2006 till 2018 baserades Brås hatbrottsstatistik på ett urval av brottskoder för brottstyper där det bedömdes som särskilt troligt att hatbrott skulle kunna återfinnas.³⁷ De brottstyperna omfattade cirka 400 000 av de totalt cirka 1,5 miljoner anmälningar som registreras av polisen varje år. Under perioden 2006–2011 var det en totalundersökning (det vill säga att alla 400 000 anmälningar ingick i urvalet) och under 2012–2018 gjordes det i stället ett obundet slumpmässigt urval om 50 procent av dessa anmälningar, vilket gav en urvalsram på cirka 200 000 anmälningar. De anmälningarna genomsöktes med hjälp av en sökordlista som inkluderade hatbrottsrelaterade ord och fraser, vilket gav cirka 14 000–16 000 anmälningar per år, som därefter bedömdes. Statistiken räknades sedan upp till populationsnivå.

Från 2020 och framåt är Brås hatbrottsstatistik återigen en totalundersökning, men numera baserad på alla polisanmälningar som polisen har hatbrottsmarkerat. Det nya urvalet och den nya metoden innebär att Brå kan föra statistik som i förlängningen har mer verksamhetsnytta för polisen. Eftersom det arbetssättet skiljer sig så markant från den tidigare metoden, innebär det att det inte blir rättvisande med jämförelser bakåt i tiden.³⁸

Det är viktigt att notera att det lägre antalet identifierade hatbrott som identifierats med den nya metoden alltså inte innebär att det skett en faktisk minskning i antalet anmälda hatbrott. Det är inte en konsekvens av att det har anmälts färre hatbrott eller att polisen utreder färre brott som möjliga hatbrott, utan en konsekvens av de förändringar som Brå gjort i urvalet av anmälningar att granska. Här är det även viktigt att komma ihåg att syftet med statistiken över polisanmälda hatbrott inte är att uppskatta den faktiska utsattheten för hatbrott, utan att undersöka omfattningen och karaktären av de brott som hanterats som möjliga hatbrott av polisen.

---

³⁷ Se t.ex. tekniska rapporten för Hatbrott 2018 (Brå 2019c).

³⁸ För mer information om Brås tidigare hatbrottsstatistik, se exempelvis Brå 2019b.

Statistiken baserad på det nya urvalet får således tydligare verksamhetskoppling för polisen än den tidigare hatbrottsstatistiken.

Olaga diskriminering och hets mot folkgrupp, jämfört med officiell statistik om anmälda brott

Straffbestämmelserna om hets mot folkgrupp och olaga diskriminering är per definition hatbrott, som omfattar kränkningar på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet.³⁹ Det innebär dock inte att alla anmälningar om hets mot folkgrupp och olaga diskriminering inkluderas i hatbrottsstatistiken. Det kan antingen bero på att brottet inte har hatbrottsmarkerats av polisen i anmälan, eller att brottet har exkluderats efter granskning av Brå på grund av att brottet felaktigt har rubricerats som hets mot folkgrupp eller olaga diskriminering (exempelvis när motivet för brottet har varit att kränka någon för dennas funktionsnedsättning eller politiska åskådning, dvs. diskrimineringsgrunder som inte omfattas av de nämnda straffbestämmelserna).

---

³⁹ Se 16 kap. 8 § BrB (hets mot folkgrupp) och 16 kap. 9 § BrB (olaga diskriminering).

4. Hatbrott markerade av polisen

Vid en polisanmälan ska anmälningsupptagaren markera ifall det som anmäls kan vara ett möjligt hatbrott eller inte, vilket görs i ärendehanteringssystemet DurTvå. Sedan 2015 finns etablerade grupper som utreder demokratihotande brottslighet, där hatbrott ingår, i de tre storstadsregionerna, det vill säga i polisregionerna Stockholm, Väst och Syd. Samma år etablerades även särskilda utredare med kompetens inom hatbrott i resterande regioner. Förekomsten av sådana grupper och utredare kan påverka i vilken utsträckning anmälningar hatbrottsmarkeras och hatbrott kommer till polisens kännedom. Det kan tänkas dels att regioner med grupper som utreder demokratihotande brottslighet eller har fler särskilda utredare har en större förmåga att identifiera hatbrott, dels att antalet anmälningar som felaktigt markeras minskar. En genomgång har gjorts av alla de 4 788 anmälningar från 2022 som polisen markerade som möjliga hatbrott.

Antalet hatbrottsmarkerade anmälningar har minskat

Under produktionen av hatbrottsstatistiken 2022 uppmärksammades en förhållandevis stor minskning av antalet hatbrottsmarkerade anmälningar jämfört med 2020. Vidare granskning visar att antalet hatbrottsmarkerade anmälningar har minskat succesivt sedan 2018 då antalet hatbrottsmarkerade anmälningar uppgick till drygt 9 000.⁴⁰ Det är nästan dubbelt så många som antalet anmälningar som granskats i årets rapport. Vad den minskningen beror på har inte varit möjligt att besvara inom ramen för den här rapporten.

Brås identifiering av hatbrottsmotiv

Av de 4 788 hatbrottsmarkerade anmälningarna 2022 identifierade Brå ett hatbrottsmotiv i 56 procent av dem (tabell 4.1). I 5 procent av anmälningarna identifierades ett potentiellt hatbrottsmotiv och i 39 procent inget hatbrottsmotiv. En jämförelse med 2020 års statistik visar att andelen hatbrottsmarkerade anmälningar som Brå bedömt innehåller ett hatbrott ökat med 2 procentenheter. Andelen hatbrottsmarkerade anmälningar som Brå bedömde inte innehöll ett hatbrott hade i stället minskat med 2 procentenheter. Fördelningen är således relativt likartad

---

Se bilaga 2 för en redovisning av antalet anmälningar som hatbrottsmarkerats åren 2013-2022.

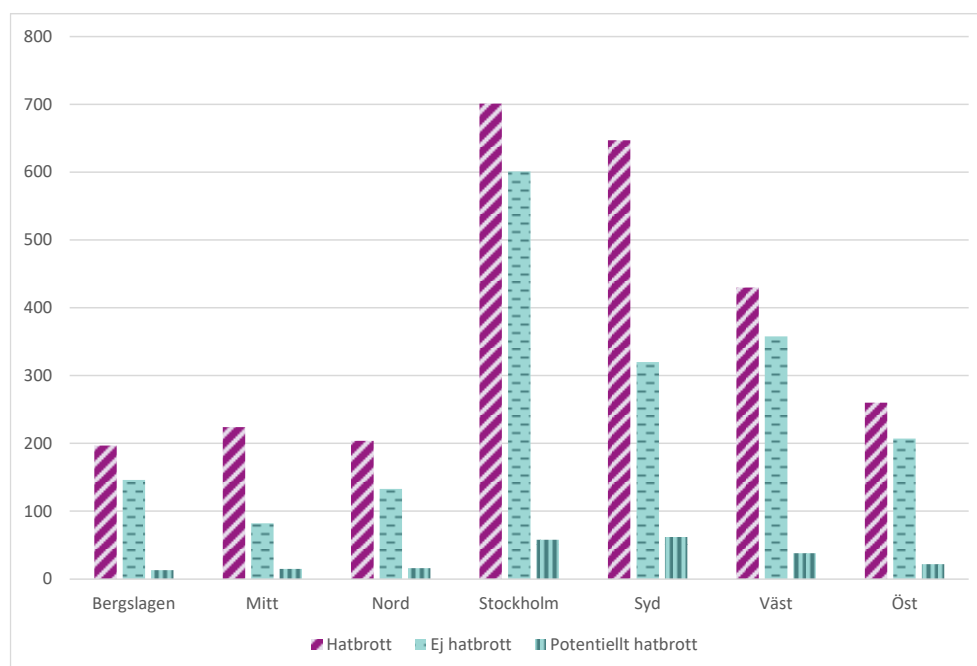
med 2020 års statistik. En större skillnad framgår dock sett till antalet hatbrottsmarkerade anmälningar, som minskat med 24 procent mellan undersökningstillfällena, från 6 301 anmälningar 2020 till 4 788 år 2022.

Tabell 4.1. Antal och andel av polisanmälningar som Brå bedömt vara *hatbrott*, *ej hatbrott* respektive *potentiellt hatbrott*, 2020 och 2022.

Bedömning	2020		2022	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Hatbrott	3 398	54	2 695	56
Ej hatbrott	2 614	41	1 858	39
Potentiellt hatbrott	289	5	235	5
Totalt	6 301	100	4 788	100

Figur 4.1 redovisar antalet hatbrottsmarkerade anmälningar och Brås bedömning av dessa uppdelat på de sju olika polisregionerna. Flest hatbrottsmarkerade anmälningar registrerades i region Stockholm (1 360 anmälningar), följt av regionerna Syd och Väst (1 029 respektive 826 anmälningar).

Figur 4.1. Antal anmälningar som Brå bedömt innehåller *hatbrott*, *ej hatbrott* respektive *potentiellt hatbrott*, 2022. Per region.^a

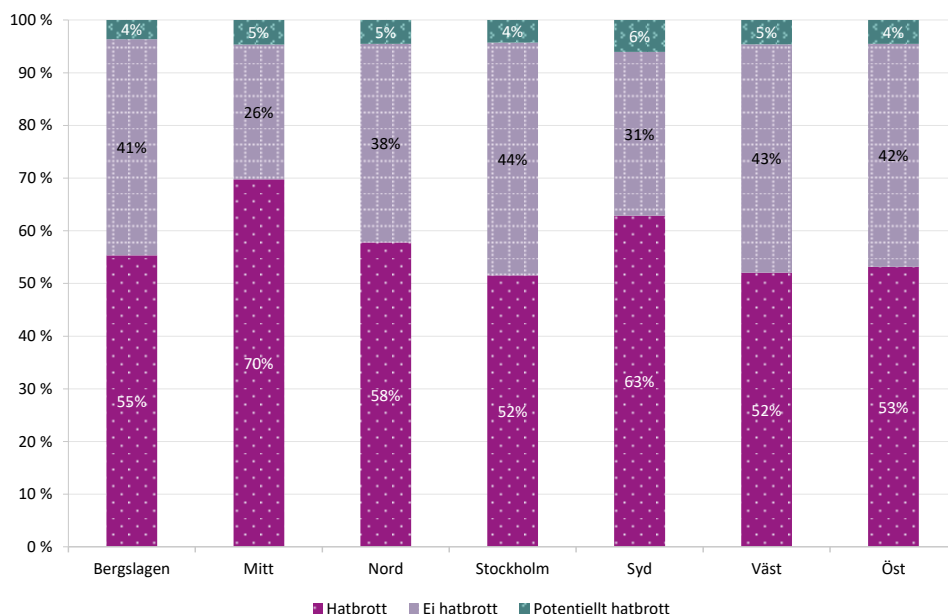

^a Ärenden registrerade på region Stockholm men som hör till Säpo, Nationella operativa avdelningen (Noa), Avdelningen för särskilda utredningar eller Kustbevakningen är exkluderade. Dessa utgjorde

sammantaget 54 av de hatbrottsmarkerade anmälningarna.

I figur 4.2 redovisas andelen anmälningar som Brå bedömt innehåller ett hatbrottsmotiv, av det totala antalet hatbrottsmarkerade anmälningar i varje polisregion. De regioner med minst andel hatbrottsmotiv identifierade av Brå i de hatbrottsmarkerade anmälningarna var region Stockholm och region Väst (52 procent vardera). Störst andel identifierades i region Mitt (70 procent), region Syd (63 procent) och region Nord (58 procent).

Figur 4.2. Andel av polisanmälningar som Brå bedömt innehåller *hatbrott*, *potentiellt hatbrott* respektive *ej hatbrott*, 2022. Per polisregion.^a

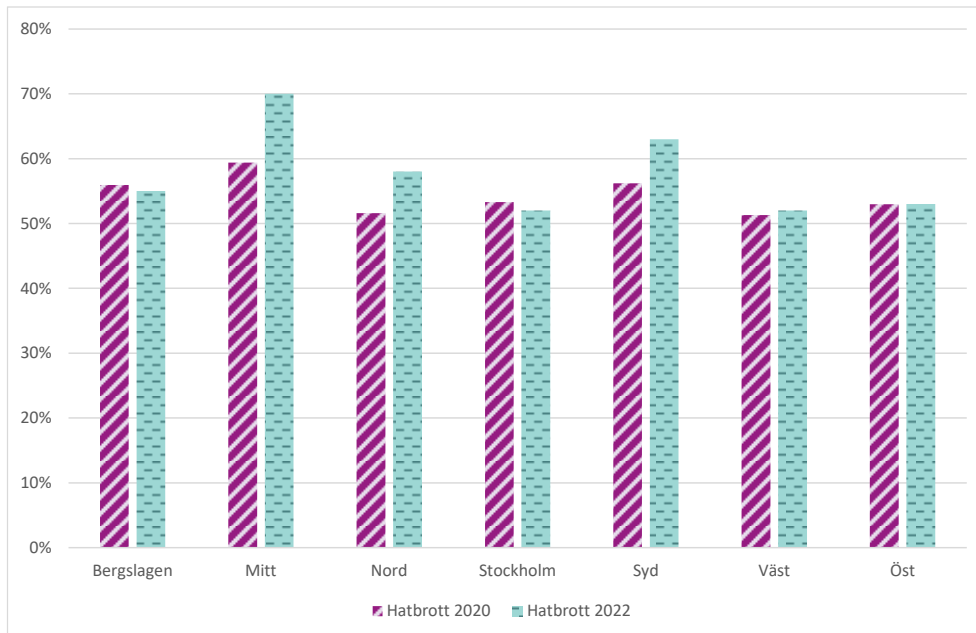

^a Ärenden registrerade på region Stockholm men hörades till Säpo, Nationella operativa avdelningen (Noa), Avdelningen för särskilda utredningar eller Kustbevakningen är exkluderade. Dessa utgjorde sammantaget 54 av de hatbrottsmarkerade anmälningarna.

Förändringar i träffsäkerhet sedan år 2020

Figur 4.3 visar på en jämförelse av andelen hatbrottsmarkerade anmälningar som Brå bedömde innehöll ett hatbrottsmotiv, under 2020 och 2022. I polisregionerna Mitt, Nord och Syd har det skett en viss ökning från 2020 till 2022 när de gäller de hatbrottsmarkerade anmälningar i vilka Brå identifierade ett hatbrott. Andelen i region Mitt har ökat från 59 procent till 70 procent, i region Nord från 52 procent till 58 procent och i region Syd från 56 procent till 63 procent.

Figur 4.3. Andel av hatbrottsmarkerade polisanmälningar som Brå bedömt innehöll ett hatbrott 2020 och 2022. Per polisregion.

5. Samtliga hatbrottsmotiv

Det här kapitlet innehåller en övergripande beskrivning av samtliga anmälningar 2022 som hatbrottsmarkerats av polisen och där Brå har identifierat ett hatbrottsmotiv.⁴¹ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁴² förutom när brottskategorierna redovisas, då baseras redovisningen i stället på samtliga brott med hatbrottsmotiv. Mer detaljerade analyser av enskilda hatbrottsmotiv framgår i kapitel 6, 7 och 8.

Fördelningen av hatbrottsmotiv

Antalet polisanmälningar 2022 i vilka ett eller flera hatbrottsmotiv kunde identifieras uppgick till 2 695 stycken, se tabell 5.1. I flera anmälningar framgick mer än ett hatbrottsmotiv, vilket resulterade i totalt 2 834 identifierade hatbrottsmotiv. Det är en minskning med 24 procent jämfört med 2020 då antalet motiv uppgick till 3 709. Fördelningen av motiv är dock likartad mellan 2020 och 2022.

Hatbrottsmotiven är indelade i övergripande motiv, som i sin tur är indelade i mer specifika hatbrottsmotiv. På en övergripande motnivå var främlingsfientliga och rasistiska hatbrott vanligast (53 procent), följt av ospecificerade hatbrott⁴³ (19 procent), hatbrott mot religiösa grupper (16 procent) och hbtqi-relaterade hatbrott (12 procent), se tabell 5.1.

Av de specifika motiven var de vanligaste de så kallade övriga främlingsfientliga och rasistiska motiven, som utgjorde 35 procent av samtliga hatbrottsmotiv. Dessa anmälningar gällde dels generella och ospecificerade främlingsfientliga och rasistiska hatbrott, dels hatbrott riktade mot specifika etniciteter och nationaliteter som var för få för att särredovisas. Av de främlingsfientliga och rasistiska hatbroten som var riktade mot en specifik grupp var afrofobiska hatbrott vanligast med 17 procent, medan antiziganistiska hatbrott och hatbrott mot samer stod för ungefär 1 procent vardera. För hatbrott mot religiösa grupper var islamofobiska hatbrott vanligast och svarade för 8 procent av alla hatbrottsmotiv. Antisemitiska hatbrott utgjorde 4 procent, medan

---

⁴¹ Se definitionerna för de olika hatbrottsmotiven i kapitel 2 och hur bedömningen gick till i kapitel 3.

⁴² Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning i kapitel 3.

⁴³ Brott där det framgick att det rörde sig om ett hatbrott men där det specifika hatmotivet inte gick att utläsa. Se vidare i avsnittet Ospecificerade hatbrott i kapitel 5 samt i den tekniska rapporten (Brå 2023a).

kristofobiska och övriga hatbrott mot religiösa grupper identifierades i 1 respektive 3 procent av alla hatbrottsmotiv. Bland hbtqi-relaterade hatbrott var de homofobiska hatbrottsmotiven vanligast och kunde utläsas i 6 procent av samtliga hatbrottsmotiv. Transfobiska och övriga hbtqi-relaterade hatbrott stod för 3 procent vardera.

Tabell 5.1. Polisanmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv, åren 2020 och 2022. Antal och andel per motiv.

Motiv	2020		2022	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Främlingsfientliga och rasistiska	2 031	55	1 513	53
Afrofobiska	574	15	474	17
Antiziganistiska	55	1	33	1
Hatbrott mot samer	20	1	15	1
Övriga främlingsfientliga och rasistiska	1382	37	991	35
Hatbrott mot religiösa grupper	638	17	451	16
Antisemitiska	170	5	111	4
Islamofobiska	328	9	234	8
Kristofobiska	73	2	35	1
Övriga hatbrott mot religiösa grupper	67	2	71	3
Hbtqi-relaterade hatbrott	471	13	340	12
Homofobiska	283	8	168	6
Transfobiska	84	2	75	3
Övriga hbtqi-relaterade	104	3	97	3
Ospecificerade hatbrott	569	15	530	19
Totalt	3 709	100	2 834	100

Tabellen visar antalet motiv, vilket är fler än antalet anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

Överlappande motiv

Av de 2 695 anmälningarna innehöll huvudbrotten i de flesta fall (2 566), endast ett hatbrottsmotiv. Drygt 4 procent av anmälningarna innehöll dock fler än ett motiv: 119 anmälningar innehöll två motiv, 10 anmälningar tre motiv. Ingen anmälan innehöll fyra motiv. Den vanligaste kombinationen av överlappande hatbrottsmotiv var islamofobiska tillsammans med övriga främlingsfientliga. Ett exempel på hur ett sådant brott kan gå till är när gärningspersonen ofredar och hotar den utsatta och i samband med det yttrar ”jävla muslimer” och ”alla invandrare ska ut”.

Brottskategori

I tabell 5.2 redovisas samtliga registrerade brott som Brå också har bedömt innehåller ett hatbrottsmotiv. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de andra tabellerna enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Under 2022 var det vanligaste brottet bland anmälningarna med ett identifierat hatbrottsmotiv ofredande, som utgjorde 24 procent av samtliga brott med ett hatbrottsmotiv. Andra brottskategorier som utgjorde en stor andel var olika typer av skadegörelse samt hets mot folkgrupp, som utgjorde 19 procent vardera, ärekränkning (14 procent) och olaga hot (12 procent).

Tabell 5.2. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel per brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	28	1
Hets mot folkgrupp	676	19
Skadegörelse	663	19
Misshandel	276	8
Ofredande*	865	24
Olaga diskriminering	33	1
Olaga hot	426	12
Ärekränkning	499	14
Övriga brott	82	2
Totalt	3548	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningar med hatbrottsmotiv. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

*Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

I tabell 5.3 redovisas brottsplatserna för hatbrotten. De vanligaste brottsplatserna var allmän plats (20 procent) och i eller i anslutning till den utsattas hem (17 procent), vilket även var de vanligaste brottsplatserna i 2020 års hatbrottsstatistik (se Brå 2021b).⁴⁴ De digitala miljöerna utgjorde

⁴⁴ Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten (Brå 2023a).

14 procent av de anmälda brotten med hatbrottsmotiv. Även skolor var en förhållandevis vanlig brottsplats (15 procent).

Tabell 5.3. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Plats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	548	20
Bar, kafé och restaurang	96	4
Butik och serviceställe	121	4
Digitala miljöer	364	14
Hem	448	17
Media	11	<1
Myndigheter och samhällsservice	206	8
Offentliga transportmedel	202	7
Religiös plats	63	2
Skola	391	15
Uppgift saknas	65	2
Övrig plats	180	7
Totalt	2695	100

Tillvägagångssätt

Det tillvägagångssätt som använts vid brotten varierar till stor del beroende på typ av brott. Vanligast var olika typer av verbala attacker eller andra kränkningar som inte var fysiska (33 procent), se tabell 5.4. Ungefär lika vanligt var det med någon form av skadegörelse eller annan spridning av budskap med hatbrottsmotiv (32 procent). De fysiska attackerna och kränkningarna utgjorde cirka 16 procent av anmälningarna. Hatbrott som skett via chattar och offentliga inlägg utgjorde cirka 7 procent av anmälningarna medan kränkningar via direktmeddelanden förekom i 4 procent av händelserna.

Tabell 5.4. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	851	32
Chatt	41	2
Direktmeddelanden	113	4
Fysisk attack eller kränkning	423	16

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Hackning, dataintrång	7	<1
Offentliga inlägg	129	5
Postbrev	77	3
Telefon och digitala samtal	85	3
Verbal attack, icke fysisk kränkning	902	33
Övrigt/Framgår ej	67	2
Totalt	2 695	100

De utsattas kön

I de 2 695 anmälningarna var den utsatta en man i 37 procent av anmälningarna och en kvinna i 26 procent (tabell 5.5). I 4 procent av anmälningarna var det två eller fler utsatta personer av olika kön, och i 1 procent av anmälningarna var det inte möjligt att identifiera den utsattas kön. Hatbrott behöver dock inte riktas mot en fysisk person – exempelvis en organisation eller institution kan också utsättas. I 31 procent av anmälningarna var det ingen enskild fysisk person som utsattes. Dessa anmälningar utgjordes exempelvis av brottstyper som skadegörelse och hets mot folkgrupp. Fördelningen över utsatta män och kvinnor är i princip densamma som motsvarande kategorier år 2020 (38 respektive 27 procent, se Brå 2021b).

Tabell 5.5. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	704	26
Män	1 006	37
Olika kön	115	4
Okänt	36	1
Ej fysisk person*	833	31
Totalt**	2 695	100

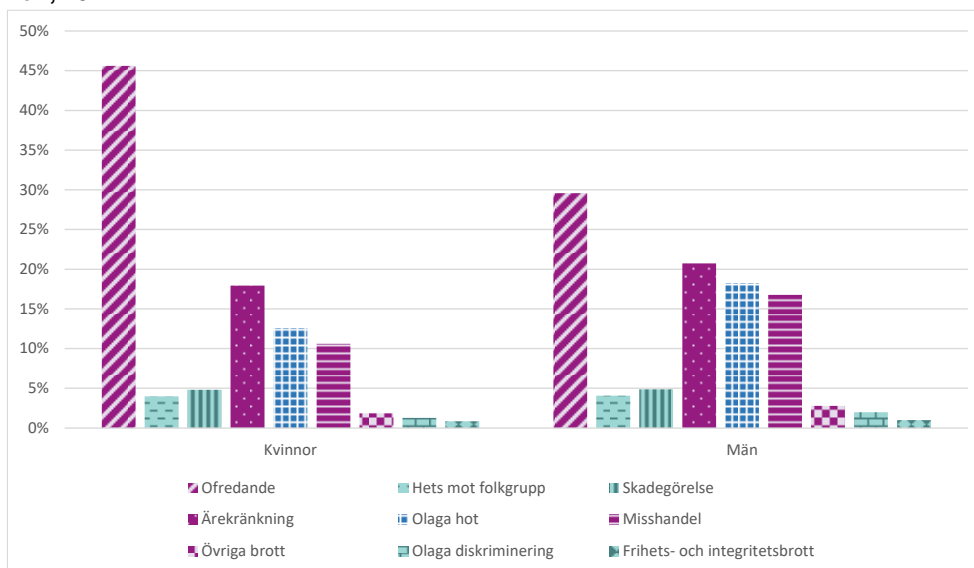
* *Ej fysisk person* innebär att det antingen var en juridisk person som blev utsatt eller att det saknades en utsatt eller målsägande.

**Kategorin *icke-binär* ingår i totalen men särredovisas inte då antalet var för få.

Ofredande var den vanligaste brottskategorin att utsättas för, både när kvinnor och män utsattes, men andelarna skiljde sig väsentligt åt – 46 respektive 30 procent (figur 5.1). För både kvinnor och män följde sedan ärekränkning, olaga hot och misshandel som de vanligaste

brottskategorierna, vilket även var fallet för motsvarande kategorier 2020 (se Brå 2021b).

Figur 5.1. Fördelning av huvudbrott med samtliga hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

Gärningspersonens kön

I tabell 5.6 framgår att det var en betydligt större andel anmälningar där den utpekade gärningspersonen var en man (46 procent) än anmälningar med en kvinnlig gärningsperson (14 procent). I många fall var det dock inte känt vilket kön gärningspersonen hade (36 procent), vilket är vanligt vid olika typer av skadegörelse där det inte fanns några vittnen till händelsen.

Tabell 5.6. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	388	14
Män	1 252	46
Olika kön	53	2
Okänt	978	36
Ej fysisk person*	24	1
Totalt	2 695	100

* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som anmälan riktats mot utan till exempel en myndighet som man upplever sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

Tabell 5.7 redovisar anmälningar efter om brotten skett i samband med den utsattas yrkesutövning eller inte. Av de 2 695 anmälningarna beskrev 310 brott (12 procent) som skett i samband med den utsattas yrkesutövning. Det innebär att majoriteten av anmälningarna gällde personer som blev utsatta i egenskap av privatperson. Bland de som utsatts i yrkesrollen var variationen av yrkesgrupper förhållandevis stor. Generellt var det vanligare med utsatthet för olika typer av serviceyrken. Några av de vanligare yrkesgrupperna bland de som utsattes var till exempel butiks- och restaurangpersonal, ordningsvakter och skolpersonal. Oftast innefattar brotten olika former av verbala hot och kränkningar men i ett flertal anmälningar (cirka en femtedel) framgår även någon form av fysisk kränkning.

Tabell 5.7. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	310	12
Nej	1 552	58
Ej relevant*	833	31
Totalt	2 695	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Att gärningspersonen var obekant eller någon som den utsatta endast kände igen till namn eller utseende var generellt sett vanligare än att gärningspersonen var någon som den utsatta kände (t.ex. en bekant, en vän, eller en släkting till den utsatta). I 27 procent av alla anmälningar var gärningspersonen helt okänd för den utsatta (tabell 5.8). Det var även vanligt att relationen mellan utsatt och gärningsperson bedömdes som inte relevant att koda (29 procent). Det berodde i regel på att brottet inte varit riktat mot en specifik person, vilket ofta förekom i anmälningar om t.ex. skadegörelse eller hets mot folkgrupp (t.ex. någon som ritat ett hakkors på en skolbyggnad).⁴⁵

---

⁴⁵ För ytterligare information om hur variabeln relation mellan gärningsperson och utsatt kodats, se kapitel 2.

Det var även relativt vanligt att gärningspersonen var en granne till den utsatta (10 procent). I 9 procent av anmälningarna var gärningspersonen en person den utsatta kände till namn eller utseende. Det var ungefär lika vanligt att servicepersoner blev utsatta av kunder (6 procent) som att kunder blev utsatta av servicepersoner (6 procent) och i 5 procent av fallen var den utpekade gärningspersonen en skolkamrat till den utsatta.

Tabell 5.8. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	2	<1
Före detta partner	19	1
Släkt	25	1
Vänner, bekanta	46	2
Kollega	33	1
Skolkamrat	124	5
Granne	268	10
Känd person eller grupp	237	9
Okänd person	725	27
Kund eller klient till den utsatta	175	6
Serviceperson till den utsatta	156	6
Uppgift saknas	103	4
Ej relevant*	782	29
Totalt	2 695	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Ospecificerade hatbrott

Vid Brås granskning identifierades 530 polisanmälningar med 726 brott där det visserligen framgick att det rörde sig om ett hatbrott men där det inte gick att utläsa vilket specifikt motiv som låg bakom det anmälda brottet. Dessa kodades då som ospecificerade hatbrott. Av de 3 548 brotten med ett identifierat hatbrottsmotiv 2022 var det 19 procent som bedömdes som ospecificerade.

Anmälningarna utgjordes till stor del av olika nazistiska yttringar, som klottrade hakkors, utan vidare uttalad motivgrupp. Det går att anta att en del av dessa fall egentligen är exempelvis antisemitiska, antiziganistiska eller homofobiska motiv, eftersom samtliga dessa grupper är sådana som

nazistiska grupperingar historiskt sett har riktat sig mot. I de fall som nazistiskt klotter eller liknande yttringar riktade sig mot en uttalad motivgrupp eller där kontexten gjorde det möjligt att identifiera en motivgrupp (exempelvis hakkors klottrade på en synagoga) så kategoriserades dessa brott efter det specifika motivet.

Ett mindre antal anmälningar där det till exempel endast framkommit att ”händelsen utgör ett hatbrott” har även kodats som ospecificerade hatbrott. Kategorin ospecificerade hatbrott kan även handla om anmälningar där straffskärpningsgrunden⁴⁶ i princip har citerats som anledning till anmälan, varför inget särskilt motiv kunnat identifieras.

Tabell 5.9 visar på samtliga registrerade brott med ospecificerat hatbrottsmotiv. Av dessa var 43 procent hets mot folkgrupp och 50 procent skadegörelse. Den utbredda förekomsten av klottrade hakkors kan förklara fördelningen av dessa brottskategorier, eftersom polisen ofta rubricerar dessa som hets mot folkgrupp eller skadegörelse, och ibland som både och. För andra brottskategorier, som ofredande, olaga hot (2 procent vardera) och misshandel (1 procent) kan det handla om att det i fritexten i polisanmälan endast stod ”hatbrott”.

Tabell 5.9. Polisanmälda brott med ospecificerade hatbrottsmotiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottstyp	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	3	<1
Hets mot folkgrupp	314	43
Skadegörelse	365	50
Misshandel	5	1
Ofredande	17	2
Olaga hot	16	2
Ärekränkning	2	<1
Övriga brott	4	1
Totalt	726	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningar med hatbrottsmotiv. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

⁴⁶ 29 kap. 2 § 7 p. BrB.

6. Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

I det här kapitlet redovisas polisanmälda brott som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla främlingsfientliga och rasistiska hatmotiv.⁴⁷ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁴⁸ förutom när brottskategorierna redovisas. Då baseras redovisningen i stället på samtliga brott med främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv.

Först redovisas samtliga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott, därefter följer särredovisning av hatbrott med afrofbiska motiv eftersom dessa anmälningar förekom i tillräckligt stort antal för att kunna redovisas på de olika variablerna. Övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott inkluderas också i den totala statistiken över polisanmälda hatbrott, men särredovisas inte i ett eget kapitel. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Samtliga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

År 2022 identifierades 1 502 anmälningar med totalt 1 513 främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv (tabell 6.1).

Hatbrottsmotiven är fler än antalet anmälningar på grund av att det i ett fåtal anmälningar framgick flera främlingsfientliga eller rasistiska hatbrottsmotiv samtidigt. I den övergripande motivkategorin ingår afrofbiska hatbrott (31 procent), antiziganistiska hatbrott (2 procent),⁴⁹ hatbrott mot samer (1 procent)⁵⁰ samt övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott (65 procent).

---

⁴⁷ Se definitionerna i kapitel 2.

⁴⁸ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning i kapitel 3.

⁴⁹ Antiziganistiska hatbrott särredovisas inte i ett eget kapitel, eftersom antalet anmälningar är för litet för att brytas ned på de olika variablerna.

⁵⁰ Hatbrott mot samer särredovisas inte i ett eget kapitel, eftersom antalet anmälningar är för litet för att brytas ned på de olika variablerna.

Tabell 6.1. Polisanmälda brott med identifierade främlingsfientliga och rasistiska motiv, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Motiv	2020		2022	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott	2 031	100	1 513	100
Afrofobiska	574	28	474	31
Antiziganistiska	55	3	33	2
Hatbrott mot samer	20	1	15	1
Övriga främlingsfientliga och rasistiska*	1 382	68	991	65

* Inkluderar hatbrott riktade mot en utländsk nationalitet eller etnicitet (90 procent), mot majoritetsbefolkningen (1 procent) och mot okänd (9 procent).⁵¹

Tabellen visar antalet motiv, vilket är fler än antalet anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

Övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

I de övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten ingår dels generella och ospecificerade främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv, dels hatbrott som visserligen var riktade mot specifika etniciteter och nationaliteter men som var för få för att särredovisas. Trots att kategorin *övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott* inte säger vilken specifik etnisk eller nationell grupp i samhället som utsätts, ingår dessa brott i den gemensamma redovisningen av samtliga anmälda främlingsfientliga och rasistiska hatbrott, och ger en bild av strukturen i dessa. De övriga främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten kan exempelvis handla om att gärningspersonen sa åt den utsatta att hen inte hör hemma i Sverige och uttalade nedsättande och rasistiska ord. Dessa 991 identifierade hatbrottsmotiv ingår i redovisningen av samtliga främlingsfientliga och rasistiska hatbrott i det här kapitlet.

⁵¹ Se den tekniska rapporten för Polisanmälda hatbrott 2022 (Brå 2023a) för ytterligare förklaring och exempel.

Exempel på polisanmälda främlingsfientliga och rasistiska hatbrott

- En butiksägare ifrågasatte vad en kund som tidigare stulit varor hade i sin påse, varpå kunden uttalade sig rasistiskt och sa till butiksägaren att åka tillbaka till hemlandet.
- En ung man blev mordhotad och kallad "turkjävel" och "svartskalle" av en äldre man på restaurangen de båda besökte.
- En grundskola där de flesta har invandrabakgrund hade blivit klottrad på. Några av budskapen var "Åk hem flyktingar", "Ut ur Sverige" och "KKK".
- En ung kvinna cyklade igenom en park när en främmande man som föreföll påverkad höll på att stappla in i henne och skrek "jävla arab, åk hem!".

Brottskategori

I tabell 6.2 redovisas samtliga registrerade brott med främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv, 1 976 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Ofredande var det vanligaste brottet bland de främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten 2022 och utgjorde totalt 32 procent av anmälningarna. Näst vanligast var ärekränkning (20 procent) och därefter olaga hot (13 procent). Hets mot folkgrupp förekom i 12 procent av anmälningarna och misshandel i 10 procent.

Tabell 6.2. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	17	1
Hets mot folkgrupp	228	12
Skadegörelse	177	9
Misshandel	197	10
Ofredande*	633	32
Olaga diskriminering	29	1
Olaga hot	257	13
Ärekränkning	391	20
Övriga brott	47	2
Totalt	1 976	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om främlingsfientliga och rasistiska hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen var i eller i anslutning till den utsattas hem, 21 procent av de främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten skedde där (tabell 6.3). Ofta handlade det till exempel om grannar eller okända personer nära den utsattas hem, som verbalt eller fysiskt ofredade den utsatta. De näst vanligaste brottsplatserna var allmän plats (18 procent), skola och offentliga transportmedel (ca 10 procent vardera). Cirka 12 procent av anmälningarna utgjordes av hatbrott som skett i digitala miljöer. Fördelningen av olika brottsplatser liknar motsvarande för år 2020 (se Brå 2021b).⁵²

Tabell 6.3. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	275	18
Bar, kafé och restaurang	69	5
Butik och serviceställe	100	7
Digitala miljöer	178	12
Hem	308	21
Media	4	<1
Myndigheter och samhällsservice	116	8
Offentliga transportmedel	153	10
Religiös plats	7	<1
Skola	154	10
Uppgift saknas	37	2
Övrig plats	101	7
Totalt	1 502	100

Tillvägagångssätt

För de anmälningar som innehöll brott med främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv var det vanligast med olika typer av verbala attacker eller andra kränkningar som inte var fysiska (47 procent), se tabell 6.4. Därefter följde någon form av fysisk kränkning (21 procent) och någon form av skadegörelse eller annan spridning av budskap med hatbrottsmotiv (14 procent). Hatbrott som skett via chattar och offentliga inlägg utgjorde

⁵² Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

cirka 5 procent av anmälningarna medan kränkningar via direktmeddelanden förekom i 4 procent.

Tabell 6.4. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	214	14
Chatt	19	1
Direktmeddelanden	52	3
Fysisk attack eller kränkning	312	21
Hackning, dataintrång	3	<1
Offentliga inlägg	59	4
Postbrev	40	3
Telefon och digitala samtal	49	3
Verbal attack, icke fysisk kränkning	712	47
Övrigt/Framgår ej	42	3
Totalt	1 502	100

De utsattas kön

Den utsatta var en man i 47 procent av anmälningarna om främlingsfientliga och rasistiska hatbrott och en kvinna i 32 procent, se tabell 6.5. I 13 procent av anmälningarna fanns det ingen målsägare eller fysisk person som utsattes. Män var oftare utsatta än kvinnor även i 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott med främlingsfientliga och rasistiska motiv (se Brå 2021b).

Tabell 6.5. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

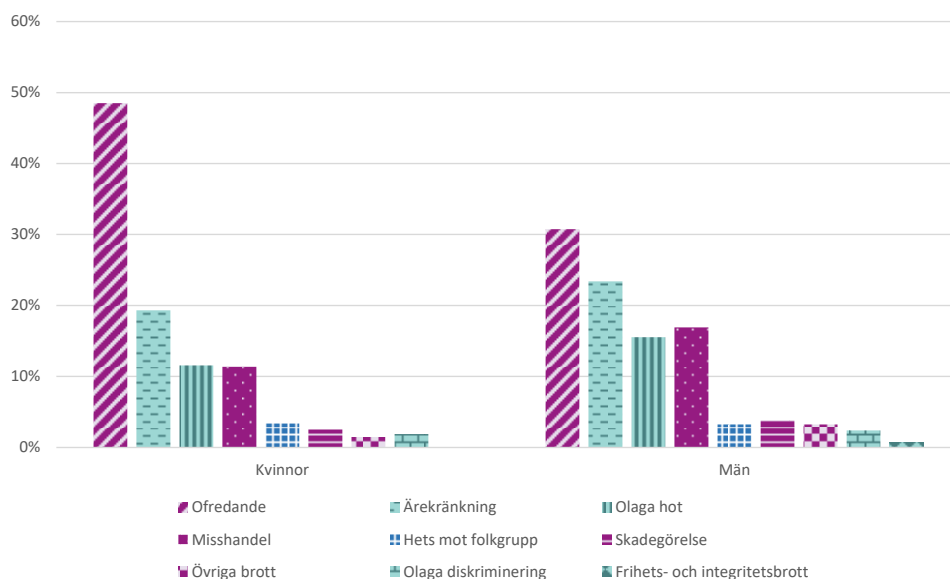
Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	474	32
Män	708	47
Olika kön	91	6
Okänt	28	2
Ej fysisk person*	201	13
Totalt	1 502	100

*Ej fysisk person innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

Figur 6.1 visar att ofredande var den vanligaste brottskategorin, både när kvinnor och när män utsattes, men att det förekom till större andel bland

kvinnor (49 procent) än bland män (31 procent). Bland kvinnor följde sedan ärekränkning (19 procent), olaga hot (12 procent) och misshandel (11 procent). Även för män var ärekränkning näst vanligast (23 procent) följt av misshandel (17 procent) och olaga hot (16 procent).

Figur 6.1. Fördelning av huvudbrott med främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

Gärningspersonens kön

I majoriteten av de 1 502 anmälningarna med främlingsfientliga och rasistiska hatbrottsmotiv var gärningspersonen en man (55 procent) medan motsvarande andel kvinnliga gärningspersoner var 20 procent, se tabell 6.6. I 22 procent av anmälningarna var gärningspersonens kön okänt, vilket ofta är relaterat till brott som upptäckts i efterhand. Det kan exempelvis vara olika typer av skadegörelse, som klotter med främlingsfientliga eller rasistiska budskap.

Tabell 6.6. Polisanmälda brott med hatbrottsmotiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	296	20
Män	828	55
Olika kön	34	2

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Kön	Antal	Andel (%)
Okänt	330	22
Ej fysisk person*	14	1
Totalt	1 502	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

I tabell 6.7 redovisas andelen som utsattes i sin yrkesroll. Cirka 16 procent av anmälningarna med främlingsfientliga eller rasistiska hatbrottsmotiv gällde en person som utsattes i sin yrkesutövning. Bland dem som utsatts återfanns en bred variation av yrkesgrupper, bland annat lärare, busschaufförer, ordningsvakter och idrottstränare som på olika sätt kränkts på grund av deras etnicitet eller hudfärg.

Tabell 6.7. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	239	16
Nej	1 062	71
Ej relevant*	201	13
Totalt	1 502	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Den vanligaste gärningspersonen var en för den utsatta okänd person (30 procent), följt av en granne till den utsatta (15 procent), se tabell 6.8. I 12 procent av anmälningarna bedömdes relationen som ej relevant, vilket innebar att det inte fanns några specifika personer som utsatts eller som utpekats och således ingen relation att koda (t.ex. främlingsfientligt klotter på olika samhällsinrättningar).

Tabell 6.8. Polisanmälda brott med främlingsfientliga och rasistiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	2	<1
Före detta partner	12	1
Släkt	6	<1

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Relation	Antal	Andel (%)
Vänner, bekanta	23	2
Kollega	27	2
Skolkamrat	79	5
Granne	221	15
Känd person eller grupp	139	9
Okänd person	456	30
Kund, klient	154	10
Serviceperson	132	9
Uppgift saknas	68	5
Ej relevant*	183	12
Totalt	1 502	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte var riktade mot en fysisk person.

Afrofobiska hatbrott

I det här avsnittet redovisas de 474 polisanmälningar från 2022 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla brott med ett afrofobiskt hatbrottsmotiv.⁵³ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁵⁴ förutom när brottskategorierna redovisas, då baseras redovisningen i stället på samtliga brott med afrofobiska hatbrottsmotiv. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Exempel på polisanmälda afrofobiska hatbrott

- En kvinna som jobbar i en klädbutik bad en kund att hålla avstånd i kassakön på grund av covid-19. Kunden blev då aggressiv och skrek afrofobiska uttryck mot kvinnan.
- En kvinna satt på sin uteplats med sin mamma och syster när en granne gick förbi och skrek afrofobiska uttryck åt dem samt sa åt dem att hålla käften.
- En ordningsvakt anklagade en man i tunnelbanan för att ha knuffat vaktens kollega. Vakten använde upprepat afrofobiska uttryck samt fällde och höll fast mannen på perrongen.
- I en gång- och cykeltunnel hade det klottrats flera afrofobiska uttryck i kombination med våldsuppmaningar.

Brottskategori

I tabell 6.9 redovisas samtliga registrerade brott med afrofobiska hatbrottsmotiv, 653 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de andra tabellerna enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Bland de afrofobiska hatbrotten var ärekränkning vanligast (cirka 25 procent). Även ofredande utgjorde en förhållandevis stor andel (22 procent), följt av hets mot folkgrupp (17 procent). Andelen ärekränkingsbrott sticker ut något gentemot samtliga hatbrottsmotiv där ärekränkingsbrotten stod för ungefär hälften så stor andel (13 procent).

Tabell 6.9. Polisanmälda brott med afrofobiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	7	1

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

⁵³ Se definitionen i kapitel 2.

⁵⁴ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning i kapitel 3.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Hets mot folkgrupp	110	17
Skadegörelse	92	14
Misshandel	58	9
Ofredande*	144	22
Olaga diskriminering	5	1
Olaga hot	65	10
Ärekränkning	161	25
Övriga brott	11	2
Totalt	653	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om afrofbiska hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som då utgick från huvudbrottet i polisanmälan och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Bland polisanmälningarna med identifierade afrofbiska hatbrottsmotiv 2022 var den vanligaste brottsplatsen allmän plats (20 procent), se tabell 6.10. Därefter följde skola (19 procent) och i eller i anslutning till den utsattas hem (14 procent). I ytterligare 15 procent av anmälningarna var brottsplatsen i en digital miljö, exempelvis på sociala medier eller i chattar. Fördelningen liknar resultatet för brottsplatserna för afrofbiska hatbrott under 2020.⁵⁵

Tabell 6.10. Polisanmälda brott med afrofbiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Plats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	94	20
Bar, kafé och restaurang	25	5
Butik och serviceställe	18	4
Digitala miljöer	69	15
Hem	65	14
Media	0	0
Myndigheter och samhällsservice	36	8
Offentliga transportmedel	43	9

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

⁵⁵ En platskategori som förekom ofta i 2020 års statistik över afrofbiska hatbrott var *arbetsplats*. Den har i år ersatts av variabeln Utsatthet i yrkesrollen, se längre fram i detta avsnitt. Brottsplats-variabeln är därför inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Plats	Antal	Andel (%)
Religiös plats	3	1
Skola	90	19
Uppgift saknas	8	2
Övrig plats	23	5
Totalt	474	100

Tillvägagångssätt

Det vanligaste tillvägagångssättet var olika typer av verbala attacker eller andra icke fysiska kränkningar (42 procent), se tabell 6.11. Allmän spridning, klotter och annan skadegörelse var den näst största kategorin, vilken utgjorde en knapp fjärdedel (24 procent). Tredje största kategori var olika typer av fysiska kränkningar (18 procent). Hatbrott som skett via chattar och offentliga inlägg utgjorde tillsammans cirka 7 procent, medan kränkningar via digitala direktmeddelanden förekom i 5 procent av händelserna.

Tabell 6.11. Polisanmälda brott med afrofobiska hatbrottsmotiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	113	24
Chatt	12	3
Direktmeddelanden	23	5
Fysisk attack eller kränkning	87	18
Hackning, dataintrång	3	1
Offentliga inlägg	17	4
Postbrev	8	2
Telefon och digitala samtal	12	3
Verbal attack, icke fysisk kränkning	198	42
Övrigt/Framgår ej	1	0
Totalt	474	100

De utsattas kön

Bland anmälningarna med ett identifierat afrofobiskt motiv var det vanligare att den utsatta var en man än en kvinna (46 respektive 26 procent), se tabell 6.12. Ytterligare en dryg femtedel (24 procent) av polisanmälningarna gällde brott som inte skedde mot en fysisk person. År 2020 var det en något mindre andel anmälningar med afrofobiska

hatbrottsmotiv som inte hade skett mot en fysisk person (18 procent, se Brå 2021b) jämfört med under år 2022.

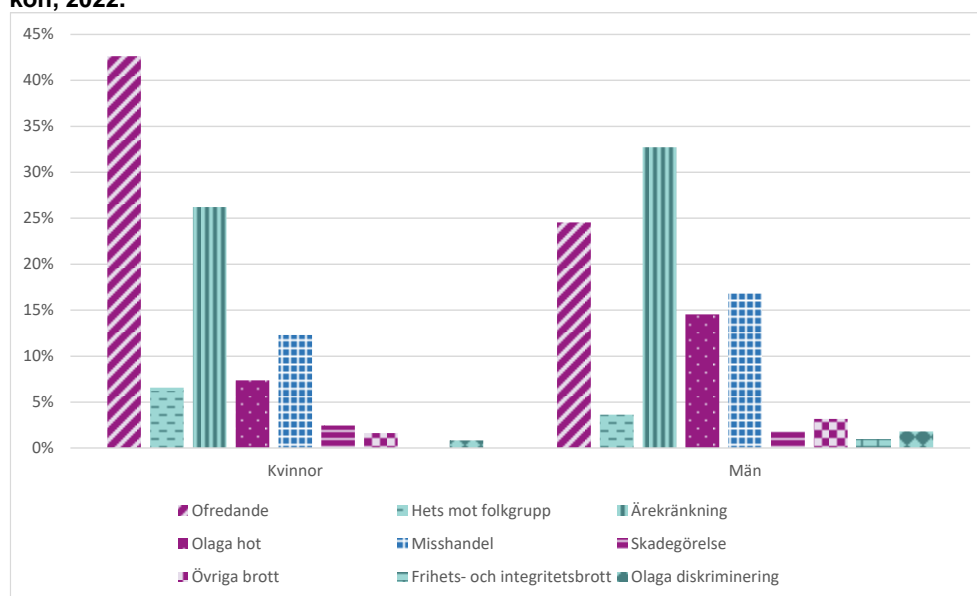
Tabell 6.12. Polisanmälda brott med afrofobiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	122	26
Män	220	46
Olika kön	11	2
Okänt	9	2
Ej fysisk person*	112	24
Totalt	474	100

* Ej fysisk person innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

Bland kvinnorna var det vanligast med utsatthet för olika typer av ofredanden (43 procent) och ärekränkning (26 procent), se figur 6.2. Det var även de vanligaste brottskategorierna bland män fast i omvänd ordning där ärekränkning var vanligast (33 procent) följt av ofredande (25 procent). För både kvinnor och män följde därefter misshandel (12 respektive 17 procent), olaga hot (7 respektive 15 procent) och hets mot folkgrupp (7 respektive 4 procent).

Figur 6.2. Fördelning av huvudbrott med afrofobiska hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

I kategorin "Kvinnor" identifierades inga anmälda afrofobiska brott i brottskategorin frihets- och

Gärningspersonens kön

Drygt hälften (54 procent) av gärningspersonerna som identifierades i de polisanmälda afrofobiska hatbrotten var män, se tabell 6.13. Anmälningar med en kvinnlig gärningsperson utgjorde ca 15 procent. I 29 procent av anmälningarna var det inte möjligt att identifiera gärningspersonens kön. Det är vanligt vid exempelvis klotter och andra skadegörelsebrott.

Tabell 6.13. Polisanmälda brott med afrofobiska hatbrottsmotiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	71	15
Män	258	54
Olika kön	6	1
Okänt	139	29
Ej fysisk person*	0	0
Totalt	474	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

I tabell 6.14 framgår att 15 procent av anmälningarna med afrofobiska motiv skedde i samband med den utsattas yrkesutövning. Bland dem som utsatts finns en relativt stor variation av yrkesgrupper. Det kan till exempel röra sig om en parkeringsvakt som utsatts för misshandel och rasistiska tillrop, eller restaurangpersonal som blivit kallade nedsättande ord på grund av sin hudfärg. Exempel på andra yrkesgrupper som förekommer i anmälningarna är ordningsvakter, butiksmedarbetare och vallokalsarbetare.

Tabell 6.14. Polisanmälda brott med afrofobiska motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	70	15
Nej	292	62
Ej relevant*	112	24
Totalt	474	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Vid afrofbiska hatbrott var den vanligaste gärningspersonen en för den utsatta okänd person (26 procent), se tabell 6.15. Med undantag för de brott där det inte fanns någon relevant relation⁵⁶ (22 procent) så var det därefter vanligast att gärningspersonen var en kund eller klient, en granne eller någon som den utsatta åtminstone kände igen till namn eller utseende (9 procent vardera). Fördelningen av olika typer av relationer till gärningspersonen liknar motsvarande fördelning för år 2020, dock har andelen anmälningar där det inte fanns en relevant relation ökat något (från 17 till 22 procent, se Brå 2021b).

Tabell 6.15. Polisanmälda brott med afrofbiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2020. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	1	<1
Före detta partner	7	1
Släkt	4	1
Vänner, bekanta	9	2
Kollega	7	1
Skolkamrat	37	8
Granne	41	9
Känd person eller grupp	45	9
Okänd person	123	26
Kund, klient	42	9
Serviceperson	28	6
Uppgift saknas	24	5
Ej relevant*	106	22
Totalt	474	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte var riktade mot en fysisk person.

⁵⁶ Gällde t.ex. anmälningar om afrofbiskt klotter på en skola av en okänd person.

7. Hatbrott mot religiösa grupper

I det här kapitlet redovisas polisanmälda brott som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla hatbrottsmotiv mot religiösa grupper.⁵⁷ Antisemitiska hatbrott och islamofobiska hatbrott förekom i tillräckligt stort antal för att kunna redovisas separat. Övriga polisanmälda hatbrott mot religiösa grupper inkluderas också i den totala statistiken över polisanmälda hatbrott, men särredovisas inte i egna kapitel.⁵⁸ Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Av anmälningarna framgår sällan ett allmänt hat mot religiösa grupper, utan i regel i stället ett hat riktat mot en specifik religiös grupp. Det står i kontrast till de främlingsfientliga och rasistiska hatbrotten där det inte är ovanligt att det framgår ett generellt hat mot folk med utländsk bakgrund. Följaktligen redovisas antisemitiska och islamofobiska hatbrott endast i separata avsnitt och inte tillsammans.

Samtliga hatbrott mot religiösa grupper

År 2022 identifierade Brå 448 anmälningar med totalt 451 hatbrottsmotiv som grundade sig i gärningspersonens fördomar eller föreställningar om religiösa grupper eller om religion, se tabell 7.1. Hatbrottsmotiven är fler än antalet anmälningar på grund av att det i ett fåtal anmälningar framgick hatbrottsmotiv mot fler än en religiös grupp samtidigt. Ungefär hälften (52 procent) av samtliga hatbrott mot religiösa grupper hade ett islamofobiskt motiv. En fjärdedel, 25 procent, hade ett antisemitiskt motiv och cirka 8 procent av de anmälda brotten hade ett kristofobiskt hatbrottsmotiv. Övriga hatbrott mot religiösa grupper stod för 16 procent av de anmälda brotten. Fördelningen av de olika motiven liknar 2020 års fördelning av motsvarande motiv, men generellt är det färre anmälningar 2022 jämfört med 2020, oavsett motiv.

---

⁵⁷ Se definitionerna i kapitel 2.

⁵⁸ Antalet anmälningar med ett identifierat kristofobiskt hatbrottsmotiv var i årets statistik för få för att särredovisas (35 stycken).

Tabell 7.1. Polisanmälda brott med identifierade motiv mot religiösa grupper för åren 2020 och 2022. Antal och andel per motiv.

Motiv	2020		2022	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Hatbrott mot religiösa grupper	638	100	451	100
Antisemitiska	170	27	111	25
Islamofobiska	328	51	234	52
Kristofobiska	73	11	35	8
Övriga hatbrott mot religiösa folkgrupper	67	11	71	16

Tabellen visar antal motiv, vilket är fler än antal anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

Övriga hatbrott mot religiösa grupper

De anmälningar om hatbrott mot religiösa grupper där det inte framgick ett specifikt antisemitiskt, islamofobiskt eller kristofobiskt hatbrottsmotiv kategoriserades i stället som övriga hatbrott mot religiösa grupper. Dessa kan innefatta hatbrott mot andra religiösa grupper än de här nämnda eller de hatbrott som motiveras av att den utsatta och gärningspersonen har olika inriktningar eller *tolkningar* av samma grundreligion, exempelvis sunni- och shiamuslimer, ortodoxa och reformistiska judar eller katoliker och protestanter. Det kan även handla om fall där den utsatta har konverterat och därmed blivit utsatt på grund av sin nya religion, men det inte framgår vilken religionen i fråga den nya är, eller fall där någon blivit utsatt i egenskap av ateist eller agnostiker.

Eftersom de övriga hatbrotten mot religiösa grupper är så pass olika i motiv och karaktär, särredovisas de inte utifrån de olika variabler som används i övriga kapitel för mer enhetliga motiv.

Antisemitiska hatbrott

I det här avsnittet redovisas de 111 polisanmälningar från 2022 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla brott med antisemitiskt hatbrottsmotiv.⁵⁹ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁶⁰ förutom när brottskategorierna redovisas, då baseras redovisningen på samtliga brott (med antisemitiska hatbrottsmotiv) i stället. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Exempel på polisanmälda antisemitiska hatbrott

- Affischer som innehöll antisemitiska budskap hade blivit uppsatta på allmän plats.
- En man som gjort sig känd för att tidigare ha uttryckt sig antisemitiskt uttryckte missaktning för judar i flera twitterinlägg och skrev att judar borde utrotas.
- En kvinna har blivit hotad och förolämpad via sociala medier. Någon har skrivit att hon är en "smutsig jude".
- En man blev förföljd och hotad av en yngre man på gatan nära sin synagoga. Målsäganden uppger att han är jude och att den yngre mannen provocerats av det.

Brottskategori

I tabell 7.2 redovisas samtliga registrerade brott med antisemitiska hatbrottsmotiv, 145 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Närmare hälften (46 procent) av alla polisanmälda antisemitiska hatbrott gällde brottet hets mot folkgrupp. Det är sådana brott som vanligtvis inte har en målsägare, exempelvis när en gärningsperson uttalar sig kränkande om judar i generell bemärkelse, på exempelvis sociala medier eller på offentlig plats. Andelen brott som gällde hets mot folkgrupp var 27 procentenheter högre bland antisemitiska hatbrott jämfört med bland samtliga hatbrott (se tabell 5.2). Skadegörelse återfanns i 17 procent av de antisemitiska hatbrotten, följt av ofredanden (15 procent) och olaga hot (12 procent).

⁵⁹ Se definitionen i kapitel 2.

⁶⁰ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning i kapitel 3.

Tabell 7.2. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	0	0
Hets mot folkgrupp	66	46
Skadegörelse	24	17
Misshandel	2	1
Ofredande*	22	15
Olaga diskriminering	0	0
Olaga hot	17	12
Ärekränkning	12	8
Övriga brott	2	1
Totalt	145	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om antisemitiska hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Som framgår i tabell 7.3 sker de polisanmälda antisemitiska hatbrotten framför allt i digitala miljöer (31 procent), i skolan (19 procent) eller på allmän plats (18 procent). Det var en större andel polisanmälda antisemitiska hatbrott som skedde i skolan 2022 jämfört med 2020 (8 procent, se Brå 2021b).⁶¹

Tabell 7.3. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	20	18
Bar, kafé och restaurang	2	2
Butik och serviceställe	3	3
Digitala miljöer	34	31
Hem	7	6
Media	1	1
Myndigheter och samhällsservice	9	8
Offentliga transportmedel	3	3
Religiös plats	6	5

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

⁶¹ Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Skola	21	19
Uppgift saknas	1	1
Övrig plats	4	4
Totalt	111	100

Tillvägagångssätt

Tabell 7.4 beskriver vilket tillvägagångssätt som användes vid de antisemitiska hatbrotten under 2022. Det allra vanligaste tillvägagångssättet var att sprida allmänna kränkande budskap (exempelvis på gator eller torg), klotter eller annan skadegörelse (41 procent). Det motsvarar ofta brottskategorierna hets mot folkgrupp respektive skadegörelse.

Ett annat vanligt tillvägagångssätt var att kränka den utsatta verbalt eller genom annan kränkning som inte var fysisk (19 procent). Om de digitala kategorierna slås ihop (chatt, direktmeddelanden, offentliga inlägg och telefon och digitala samtal) uppgår de dock till en större andel, 32 procent.

Tabell 7.4. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	46	41
Chatt	5	5
Direktmeddelanden	10	9
Fysisk attack eller kränkning	4	4
Hackning, dataintrång	0	0
Offentliga inlägg	10	9
Postbrev	2	2
Telefon och digitala samtal	10	9
Verbal attack, icke fysisk kränkning	21	19
Övrigt/Framgår ej	3	3
Totalt	111	100

De utsattas kön

Som framgår i tabell 7.5 var det en relativt jämn fördelning mellan andelen utsatta män och andelen utsatta kvinnor i polisanmälningarna om antisemitiska hatbrott (23 respektive 25 procent). Det allra vanligaste var dock att det inte fanns en fysisk person som utsattes (50 procent), vilket är

fallet då det handlar om exempelvis brottet hets mot folkgrupp, det vill säga olika typer av allmänt spridda kränkande budskap om judar som grupp. Det är dock en minskning jämfört med 2020 års statistik över antisemitiska hatbrott, då det i 59 procent av anmälningarna om antisemitiska hatbrott inte fanns en fysisk person (se Brå 2021b). Det vill säga, en större andel av anmälningarna om antisemitiska hatbrott 2022 rörde fysiska personer som hade utsatts.

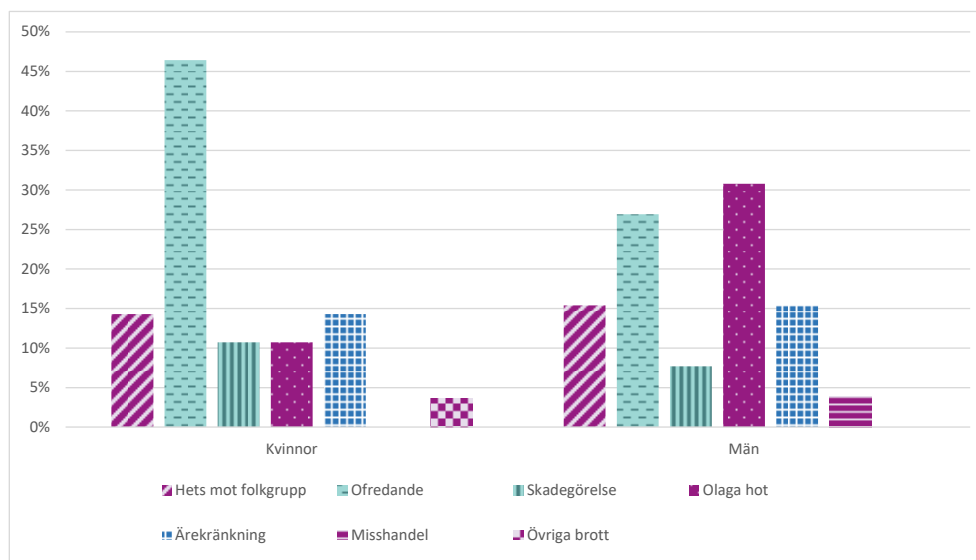
Tabell 7.5. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	28	25
Män	26	23
Olika kön	1	1
Okänt	1	1
Ej fysisk person*	55	50
Totalt	111	100

* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

Bland utsatta kvinnor var det vanligast att utsättas för ofredanden (46 procent) medan det för utsatta män var vanligast med olaga hot samt ofredande (31 respektive 27 procent), se figur 7.1. Hets mot folkgrupp och ärekränkning förekom ungefär lika ofta hos utsatta kvinnor (14 procent vardera) som hos utsatta män (15 procent vardera).

Figur 7.1. Fördelning av huvudbrott med antisemitiska hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

Det identifierades inga anmälda antisemitiska brott i brottskategorierna frihets- och integritetsbrott samt olaga diskriminering 2022.

Gärningspersonens kön

I hälften (50 procent) av alla polisanmälda antisemitiska hatbrott under 2022 var gärningspersonen okänd för den utsatta (tabell 7.6), och brottet var ofta relaterat till brottet hets mot folkgrupp. Därefter var det allra vanligast att gärningspersonen var en man (39 procent). En av tio gärningspersoner (10 procent) var en kvinna.

Tabell 7.6. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	11	10
Män	43	39
Olika kön	1	1
Okänt	55	50
Ej fysisk person*	1	1
Totalt	111	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

I tabell 7.7 redovisas andelen som utsattes i sin yrkesroll. Cirka 8 procent av de polisanmälda antisemitiska hatbrotten gällde en person som utsattes i sin yrkesroll. Oftast gällde det personer som arbetade i eller i anslutning till en synagoga när de blev utsatta för hatbrottet.

Tabell 7.7. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	9	8
Nej	47	42
Ej relevant*	55	50
Totalt	111	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Som tidigare nämnts var hets mot folkgrupp ett vanligt brott bland de antisemitiska hatbrotten. Vanligtvis finns inte en fysisk person som utsattes vid dessa brott, och därför blir en aspekt som relation mellan gärningsperson och utsatt irrelevant. Tabell 7.8 redovisar att 43 procent av de antisemitiska hatbrotten bedömdes inte innehålla en relevant relation mellan den utsatta och gärningspersonen. Det kan exempelvis gälla anmälningar om antisemitiskt klotter på en byggnad.

I drygt en fjärdedel av anmälningarna om antisemitiska hatbrott var gärningspersonen okänd för den utsatta (27 procent). I cirka en av tio polisanmälningar om antisemitiska hatbrott (9 procent) var gärningspersonen känd för den utsatta, åtminstone till namn eller utseende. Det var en större andel anmälningar om antisemitiska hatbrott som begicks av en skolkamrat 2022 (7 procent) jämfört med 2020, då inga polisanmälda antisemitiska hatbrott hade begåtts av en skolkamrat (se Brå 2021b).

Tabell 7.8. Polisanmälda brott med antisemitiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	0	0
Före detta partner	1	1
Släkt	0	0
Vänner, bekanta	6	5

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Relation	Antal	Andel (%)
Kollega	0	0
Skolkamrat	8	7
Granne	2	2
Känd person eller grupp	10	9
Okänd person	30	27
Kund, klient	0	0
Serviceperson	2	2
Uppgift saknas	4	4
Ej relevant*	48	43
Totalt	111	100

* Ej relevant innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Islamofobiska hatbrott

I det här avsnittet redovisas de 234 polisanmälningar från 2022 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla brott med islamofobiskt hatbrottsmotiv.⁶² Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁶³ förutom när brottskategorierna redovisas, då baseras redovisningen i stället på samtliga brott med islamofobiska hatbrottsmotiv. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Exempel på polisanmälda islamofobiska hatbrott

- En kvinna gick med sina två barn till förskolan. En äldre kvinna gick förbi dem och sa "Åk hem, din terrorist, jag är trött på såna som ni". Hon tror detta beror på att hon bar slöja.
- Utanför en skola med muslimsk profil går det ofta förbi en man som brukar skrika åt eleverna att åka hem och att det inte ska bli något kalifat här.
- Ett brev innehållandes vitt pulver och en lapp där det stod "bort med islam" skickades till en moské.
- En man hade utfärdat ett beslut som hans klient var missnöjd med. Klienten hotade mannen, kallade honom för "talibanjävel" och sa att mannen borde skickas hem till öknen i en kista.

Under 2022 förekom flertalet tillfällen då personer utförde bränningar av Koranen (den heliga skriften i islam), med eller utan tillstånd av polisen. Det märktes även i de hatbrottsmarkerade polisanmälningarna under 2022. Bränningarna har gett upphov till många offentliga diskussioner om ifall de händelserna ska bedömas som hatbrott eller inte. Brå har i sin bedömning utgått från framför allt den utsattas upplevelse och beskrivning av händelsen.⁶⁴ Likaså har även kontexten kring händelsen vägts in i bedömningen för om det kan tänkas finnas ett hatbrottsmotiv bakom händelsen. Då det i skrivande stund ännu inte har gjorts en prövning i domstol av ifall att enbart bränna en koran i sig kan utgöra ett hatbrott, har också bedömningen av enbart en sådan händelse i regel varit att det inte utgör ett hatbrott. Om det däremot i anmälan framgår att det utöver själva brännandet av Koranen skedde andra kränkande uttalanden eller beteenden (oftast med islamofobiska eller främlingsfientliga hatbrottsmotiv) har händelsen kodats som ett hatbrott.

⁶² Se definitionen i kapitel 2.

⁶³ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning.

⁶⁴ Vilket är regeln för bedömning av hatbrottsanmälningar överlag.

Brottskategori

I tabell 7.9 redovisas samtliga registrerade brott med islamofobiska hatbrottsmotiv, 297 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Bland de islamofobiska hatbrotten var det allra vanligast att utsättas för ofredanden (34 procent). Näst vanligast var brottet hets mot folkgrupp (19 procent), där det vanligtvis inte finns en specifik fysisk person som utsätts. Skadegörelse, olaga hot och ärekränkingsbrott var ungefär lika vanligt förekommande, 12 procent vardera.

Tabell 7.9. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	0	0
Hets mot folkgrupp	57	19
Skadegörelse	35	12
Misshandel	24	8
Ofredande*	100	34
Olaga diskriminering	0	0
Olaga hot	35	12
Ärekränkning	37	12
Övriga brott	9	3
Totalt	297	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om islamofobiska hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Det var allra vanligast att de islamofobiska hatbrotten skedde på allmän plats (21 procent) eller i eller i anslutning till den utsattas hem (17 procent), se tabell 7.10. De digitala miljöerna som brottsplats uppgick till 13 procent. Även år 2020 var de vanligaste brottsplatserna i eller i anslutning till den utsattas hem (19 procent) följt av allmän plats (17 procent) (se Brå 2021b).⁶⁵

⁶⁵ Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Tabell 7.10. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	50	21
Bar, kafé och restaurang	4	2
Butik och serviceställe	12	5
Digitala miljöer	30	13
Hem	39	17
Media	5	2
Myndigheter och samhällsservice	23	10
Offentliga transportmedel	17	7
Religiös plats	21	9
Skola	15	6
Uppgift saknas	8	3
Övrig plats	10	4
Totalt	234	100

Tillvägagångssätt

Det var allra vanligast bland de polisanmälda islamofobiska hatbrotten att bli utsatt för en verbal attack eller annan typ av kränkning som inte var fysisk (35 procent), se tabell 7.11. En fjärdedel (25 procent) av de islamofobiska hatbrotten utgjordes av klotter eller andra typer av skadegörelse eller allmänt spridda kränkningar. Det sistnämnda utgör vanligtvis brottet hets mot folkgrupp. I 17 procent av anmälningarna förekom någon form av fysisk kränkning. Offentliga inlägg förekom i 8 procent av anmälningarna.

Tabell 7.11. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	59	25
Chatt	1	<1
Direktmeddelanden	10	4
Fysisk attack eller kränkning	40	17
Hackning, dataintrång	0	0
Offentliga inlägg	19	8
Postbrev	16	7
Telefon och digitala samtal	3	1
Verbal attack, icke fysisk kränkning	81	35

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Övrigt/Framgår ej	5	2
Totalt	234	100

De utsattas kön

Bland de polisanmälda islamofobiska hatbrotten var det vanligast att en kvinna utsattes (38 procent), se tabell 7.12. Det skiljer sig från de flesta andra hatbrottsmotiven, som oftare har en större andel män som utsatta. Män var utsatta i drygt en fjärdedel (27 procent), och ytterligare en dryg fjärdedel av polisanmälningarna (29 procent) gällde brott som inte hade skett mot en fysisk person.

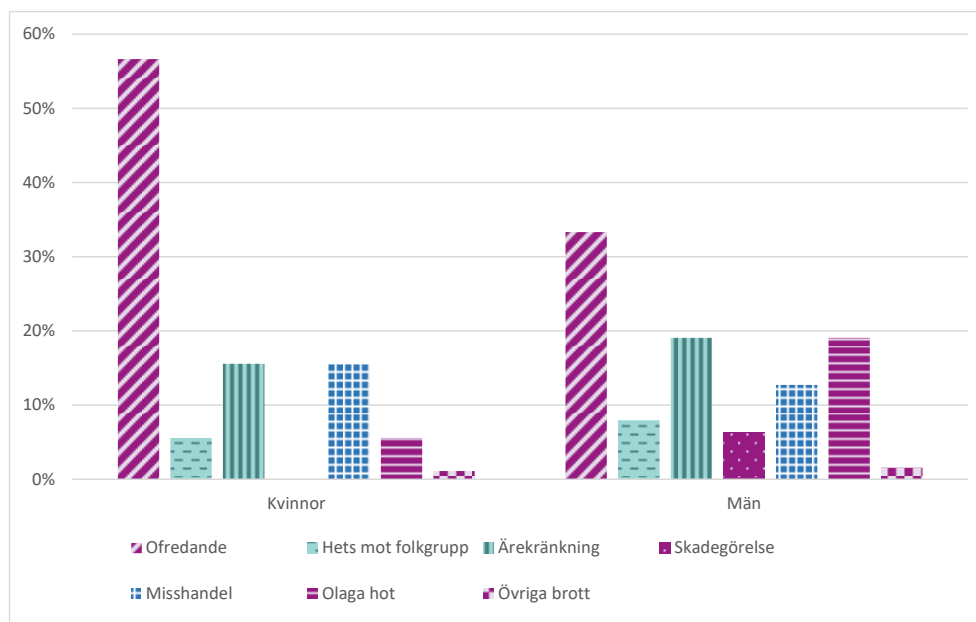
Tabell 7.12. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	90	38
Män	63	27
Olika kön	8	3
Okänt	6	3
Ej fysisk person*	67	29
Totalt	234	100

* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

Över hälften av kvinnorna blev utsatta för ofredanden (57 procent), se figur 7.2. Ärekränkingsbrott och misshandel förekom i vardera 16 procent av polisanmälningarna. Bland de utsatta männen var också ofredanden vanligast (33 procent) och därefter följde olaga hot och ärekränkning, 19 procent vardera.

Figur 7.2. Fördelning av huvudbrott med islamofobiska hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

Det identifierades inga anmälda islamofobiska brott i brottskategorierna frihets- och integritetsbrott samt olaga diskriminering 2022.

Gärningspersonens kön

Omkring hälften (51 procent) av gärningspersonerna som identifierades i de polisanmälda islamofobiska hatbrotten var män, se tabell 7.13. Cirka en fjärdedel (26 procent) av gärningspersonernas kön var dock okänt. Det är vanligt vid exempelvis skadegörelsebrott som klotter. I omkring 19 procent av polisanmälningarna var gärningspersonen en kvinna.

Tabell 7.13. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	45	19
Män	120	51
Olika kön	5	2
Okänt	62	26
Ej fysisk person*	2	1
Totalt	234	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

Bland de islamofobiska hatbrotten var det cirka 16 procent som blev utsatta i sin yrkesroll, se tabell 7.14. Sett endast till anmälningar om brott mot fysiska personer var det en större andel som utsattes i sin yrkesroll, jämfört med de andra hatbrottsmotiven. De yrkesgrupper som framkommer i anmälningarna är bland annat boendepersonal, parkeringsvakter, butikspersonal och bibliotekarier.

Tabell 7.14. Polisanmälda brott med islamofobiska hatbrottsmotiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	38	16
Nej	129	55
Ej relevant*	67	29
Totalt	234	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Tabell 7.15 redovisar vilken typ av relation som gärningspersonen hade till den utsatta bland de islamofobiska hatbrotten. Det allra vanligaste var att gärningspersonen var okänd för den utsatta (31 procent). Det är dock en minskning från år 2020 med 9 procentenheter (se Brå 2021b). I 26 procent av de islamofobiska hatbrotten var relationen inte relevant att analysera då den utsatta inte var en fysisk person, vilket ofta är fallet vid brottet hets mot folkgrupp. I 11 procent av de islamofobiska hatbrotten kände den utsatta till gärningspersonen åtminstone till namn eller utseende och i ungefär lika stor andel (10 procent) var gärningspersonen en granne till den utsatta.

Tabell 7.15. Polisanmälda brott med islamofobiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	1	<1
Före detta partner	2	1
Släkt	2	1
Vänner, bekanta	1	<1
Kollega	4	2
Skolkamrat	11	5
Granne	23	10
Känd person eller grupp	26	11

Okänd person	73	31
Kund, klient	17	7
Serviceperson	5	2
Uppgift saknas	9	4
Ej relevant*	60	26
Totalt	234	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

8. Hbtqi-relaterade hatbrott

I det här kapitlet redovisas polisanmälda brott som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv.⁶⁶ Först redovisas samtliga hbtqi-relaterade hatbrott, och efter det följer särredovisningar av homofobiska respektive transfobiska hatbrott eftersom de förekom i tillräckligt stort antal för att kunna redovisas på de olika variablerna. Övriga hbtqi-relaterade polisanmälda hatbrott inkluderas i den totala statistiken över polisanmälda hatbrott, men särredovisas inte i ett eget kapitel. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Samtliga hbtqi-relaterade hatbrott

År 2022 identifierades 328 anmälningar med totalt 340 hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv (tabell 8.1). Hatbrottsmotiven är fler än antalet anmälningar eftersom en anmälan i vissa fall har innehållit mer än ett hbtqi-relaterat hatbrottsmotiv. I kategorin ingår homofobiska hatbrott (49 procent), transfobiska hatbrott (22 procent) samt övriga hbtqi-relaterade hatbrott (29 procent). Jämfört med motsvarande kategorier år 2020 var det en något större andel transfobiska hatbrott som anmäldes under 2022 (18 jämfört med 22 procent) och en mindre andel homofobiska hatbrott som anmäldes under 2022 (60 jämfört med 49 procent). Generellt sett var det färre anmälningar som registrerades 2022 jämfört med 2020, precis som för de andra hatbrottsmotiven (främlingsfientliga, rasistiska och mot religiösa grupper).

Tabell 8.1. Polisanmälda brott med identifierade hbtqi-relaterade motiv för åren 2020 och 2022. Antal och andel per motiv.

Motiv	2020		2022	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Hbtqi-relaterade hatbrott	471	100	340	100
Homofobiska	283	60	168	49
Transfobiska	84	18	75	22
Övriga hbtqi-relaterade	104	22	97	29

Tabellen visar antal motiv, vilket är fler än antal anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

⁶⁶ Se definitionen i kapitel 2.

Exempel på polisanmälda hbtqi-relaterade hatbrott

- Två gärningspersoner stal en prideflagga från ett arbetsrum på en skola och brände sedan upp flaggan intill skolbyggnaden.
- En ung tjej har under flera månader blivit trakasserad och ofredad för sin könsöverskridande identitet av två för henne kända personer.
- En person blev kallad "äcklig bög", mordhotad och misshandlad genom flera knytnävsslag i ansiktet av okända personer utanför ett serveringsställe.
- En okänd gärningsperson tände eld på en hög med böcker utanför ett bibliotek. Flera titlar var hbtqi-relaterade.

Övriga hbtqi-relaterade hatbrott

Bland de anmälda brotten identifierades 97 hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv som inte var specifikt homo- eller transfobiska. En stor del av dessa var generella anti-hbtqi-relaterade hatbrott. I ett fåtal av de anmälningarna kunde dock ett bifobiskt motiv identifieras. En del av de övriga hbtqi-relaterade hatbrotten var anmälningar där det endast framgick att en person blev utsatt på grund av sin sexuella läggning. När det inte helt säkert kan fastställas vilken sexuell läggning det handlar om, har anmälningarna kategoriserats som övriga hbtqi-relaterade.

Hot eller skadegörelse mot prideevenemang och föreningar som är engagerade i hbtqi-frågor, likväl som skadegörelse av prideflaggor, har kategoriserats som övriga hbtqi-relaterade hatbrott i statistiken. De typerna av brott var de vanligast förekommande bland de övriga hbtqi-relaterade hatbrotten, precis som för 2020 års statistik (Brå 2021b). Eftersom det går att anta att dessa brott präglas av hat mot inte bara homosexuella och transpersoner – som särredovisas i den här rapporten – utan även mot personer med andra icke-normativa sexuella läggningar, könsöverskridande identiteter eller uttryck⁶⁷ kategoriseras de som övriga hbtqi-relaterade hatbrott, i syfte att renodla kategorierna homofobiska och transfobiska hatbrott. Det går således att anta att de homofobiska och transfobiska motiven i statistiken är i underkant av de faktiska antalen anmälda brott med dessa hatbrottsmotiv. De 97 identifierade övriga hbtqi-

⁶⁷ En statlig utredning (SOU 2015:103) har föreslagit att "könsöverskridande identitet eller uttryck" bör ersättas med "könsidentitet eller könsuttryck" i syfte att inte framställa personer som avviker för att de skiljer sig från de rådande normerna för det juridiska kön som tilldelats dem vid födseln. I den här rapporten har begreppet "könsöverskridande identitet och uttryck" ändå fått kvarstå, eftersom det är så det straffrättsliga skyddet för transpersoner ännu definieras i de lagrum som ligger till grund för hatbrottsdefinitionen. I proposition 2017/18:59, Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner, har regeringen beaktat de problem som begreppet medför, men också motiverat varför begreppet könsöverskridande fortsatt används trots de här nämnda reservationerna.

relaterade hatbrottsmotiven ingår i redovisningen av samtliga hbtqi-relaterade hatbrott.

Brottskategori

I tabell 8.2 redovisas samtliga registrerade brott med hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv, 435 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Bland de hbtqi-relaterade hatbroten 2022 var ofredande det vanligaste brottet som anmäldes, och det utgjorde 26 procent av brotten med hbtqi-relaterade motiv. Andra vanliga brott som anmäldes var olaga hot (19 procent), ärekränkning (16 procent) och skadegörelse (15 procent).

Tabell 8.2. Polisanmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	5	1
Hets mot folkgrupp	37	9
Skadegörelse	65	15
Misshandel	48	11
Ofredande*	113	26
Olaga diskriminering	3	1
Olaga hot	81	19
Ärekränkning	68	16
Övriga brott	15	3
Totalt	435	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om hbtqi-relaterade hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Den vanligaste brottsplatsen var i den utsattas hem eller i anslutning till den utsattas hem (18 procent), följt av allmän plats (17 procent), se

tabell 8.3. Det var i linje med de vanligaste brottsplatserna i 2020 års statistik över polisanmälda hbtqi-relaterade hatbrott (Brå 2021b).⁶⁸

De digitala miljöerna som brottsplats utgjorde nästan en tredjedel (28 procent) av samtliga anmälningar om hbtqi-relaterade hatbrott. Det är cirka 14 procentenheter mer än genomsnittet för samtliga identifierade motiv bland anmälda brott med digital brottsplats 2022 (se tabell 5.3).

Tabell 8.3. Polisanmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	57	17
Bar, kafé och restaurang	14	4
Butik och serviceställe	4	1
Digitala miljöer	91	28
Hem	58	18
Media	1	0
Myndigheter och samhällsservice	20	6
Offentliga transportmedel	19	6
Religiös plats	3	1
Skola	27	8
Uppgift saknas	10	3
Övrig plats	24	7
Totalt	328	100

Tillvägagångssätt

Bland de hbtqi-relaterade hatbrotten var det vanligast att bli utsatt för en verbal attack eller annan kränkning som inte var fysisk (24 procent), se tabell 8.4. Ungefär lika vanligt var det med allmänna spridda kränkningar samt klotter eller annan skadegörelse (23 procent). De fysiska attackerna och kränkningarna utgjorde cirka 20 procent av anmälningarna.

Kränkningar i chattar och via offentliga inlägg utgjorde cirka 12 procent av anmälningarna om hbtqi-relaterade hatbrott. Kränkningar via generellt mer privata kanaler som direktmeddelanden förekom i ungefär samma utsträckning (10 procent).

⁶⁸ Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Tabell 8.4. Polisänmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	76	23
Chatt	12	4
Direktmeddelanden	34	10
Fysisk attack eller kränkning	64	20
Hackning, dataintrång	3	1
Offentliga inlägg	26	8
Postbrev	9	3
Telefon och digitala samtal	18	5
Verbal attack, icke fysisk kränkning	79	24
Övrigt/Framgår ej	7	2
Totalt	328	100

De utsattas kön

Det var allra vanligast att det var en man som utsattes för ett hbtqi-relaterat hatbrott under 2022 (52 procent), se tabell 8.5. Det var en högre andel än bland samtliga hatbrott (tabell 5.5). Kvinnor var utsatta i cirka 27 procent av anmälningarna. De anmälda brott som inte var riktade mot en fysisk person utgjorde cirka 18 procent av anmälningarna. Det var en liknande fördelning av den utsattas kön 2022 som 2020 (Brå 2021b).

Tabell 8.5. Polisänmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	89	27
Män	169	52
Olika kön	7	2
Okänt	2	1
Ej fysisk person*	60	18
Totalt**	328	100

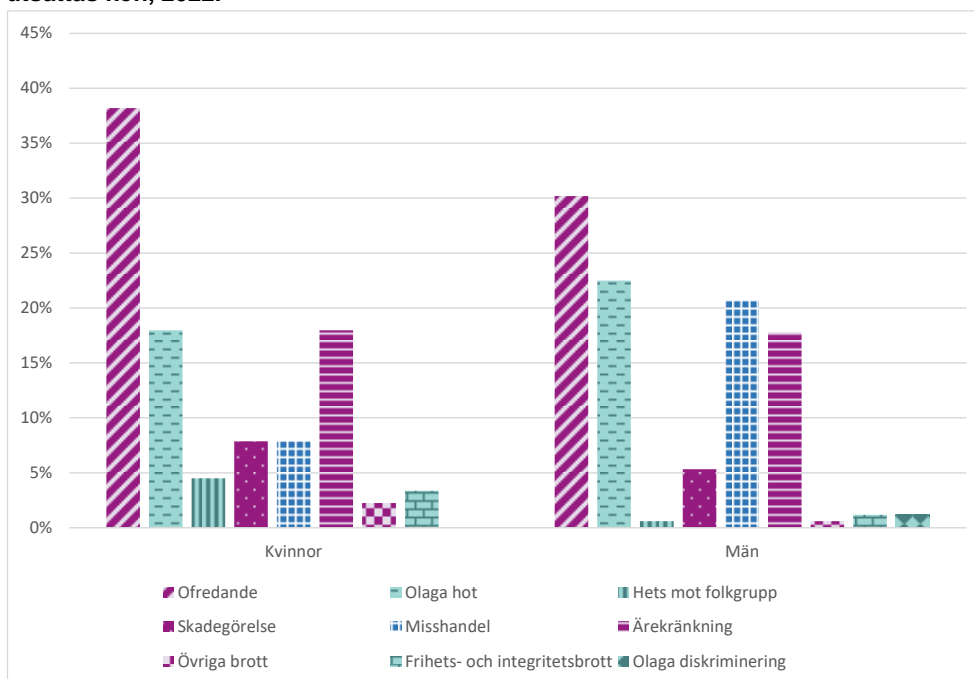
* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

**Kategorin *icke-binär* ingår i totalen men särredovisas inte då antalet var för få.

Figur 8.1 visar på fördelningen av brottskategorier inom respektive kön. Ofredande var den vanligaste brottskategorin bland såväl utsatta kvinnor som utsatta män (38 respektive 30 procent). Bland utsatta kvinnor var det

näst vanligast att utsättas för olaga hot eller ärekränkning (18 procent vardera). För utsatta män var det dock näst vanligast att utsättas för olaga hot eller misshandel (23 respektive 21 procent). Det kan jämföras med att det var 8 procent av kvinnorna i anmälningarna som hade utsatts för misshandel.

Figur 8.1. Fördelning av huvudbrott för hbtqi-relaterade hatbrottsmotiv efter den utsattas kön, 2022.

I kategorin "Kvinnor" identifierades inga anmälda hbtqi-relaterade brott i brottskategorin olaga diskriminering 2022.

Gärningspersonens kön

Som framgår av tabell 8.6 var det allra vanligast att gärningspersonen var en man (47 procent) men i många andra fall var det inte känt vilket kön gärningspersonen hade (39 procent). I 10 procent av anmälningarna var det en kvinna som var gärningsperson.

Tabell 8.6. Polisanmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	34	10
Män	155	47

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Kön	Antal	Andel (%)
Olika kön	10	3
Okänt	128	39
Ej fysisk person*	1	<1
Totalt	328	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

Tabell 8.7 redogör för andelen hbtqi-relaterade hatbrott där den utsatta blev utsatt i sin yrkesroll. Som framgår i tabellen var det cirka 5 procent som blev utsatta i sin yrkesroll, vilket innebär att majoriteten av anmälningarna gällde personer som blev utsatta som privatpersoner. Av dem som utsatts var det främst skolpersonal som lärare och elevassistenter samt personal på bibliotek som blev utsatta i sin yrkesroll.

Tabell 8.7. Polisanmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	17	5
Nej	251	77
Ej relevant*	60	18
Totalt	328	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

Som framgår av tabell 8.8 så var det allra vanligast att gärningspersonen var okänd för den utsatta (36 procent). I 15 procent av anmälningarna bedömdes relationen som ej relevant, vilket oftast innebar att det inte fanns någon målsägande eller fysisk person som utsatts, och således ingen relation att koda. I 14 procent av anmälningarna var gärningspersonen någon som den utsatta kände till antingen till namn eller utseende. I 8 procent av anmälningarna om hbtqi-relaterade hatbrott var det en skolkamrat som var gärningspersonen. Fördelningen av de olika typerna av relationer mellan den utsatta och gärningspersonen 2022 liknar motsvarande fördelning i 2020 års statistik över polisanmälda hbtqi-relaterade hatbrott (se Brå 2021b).

Tabell 8.8. Polisanmälda brott med hbtqi-relaterade motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	0	0
Före detta partner	2	1
Släkt	11	3
Vänner, bekanta	13	4
Kollega	3	1
Skolkamrat	26	8
Granne	18	6
Känd person eller grupp	47	14
Okänd person	118	36
Kund, klient	4	1
Serviceperson	17	5
Uppgift saknas	19	6
Ej relevant*	50	15
Totalt	328	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Homofobiska hatbrott

I det här avsnittet redovisas de 168 polisanmälningar från 2022 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla brott med ett homofobiskt hatbrottsmotiv.⁶⁹ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁷⁰ förutom när brottskategorierna redovisas. Då baseras redovisningen i stället på samtliga brott med homofobiska hatbrottsmotiv. Statistiken bygger på polisanmälningar som upprättades 2022 och som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Lagtexten i straffskärpningsgrunden⁷¹ som kan tillämpas vid hatbrott pekar inte ut en viss sexuell läggning som föremål för hatbrott. Utan lagen tar sikte på att den som utsätts på grund av sin sexuella läggning, oavsett vilken det är, utsätts för ett hatbrott. Precis som för 2020 års hatbrottsstatistik var det år 2022 allra vanligast med homofobiska och transfobiska hatbrottsmotiv i polisanmälningar om hbtqi-relaterade hatbrott. Det identifierades ett fåtal anmälningar med bifobiskt hatbrottsmotiv och inga anmälningar med heterofobiskt hatbrottsmotiv. Därför särredovisas de homofobiska och transfobiska hatbrotten från andra hatbrott mot sexuell läggning, och brottens struktur beskrivs.

Exempel på polisanmälda homofobiska hatbrott

- En högstadieskola har en Snapchat-grupp där en av medlemmarna använde flera homofoba uttryck samt skrev att homosexualitet är onaturligt och äckligt.
- En okänd gärningsperson hotade den utsatta och sa att homosexuella dödas i det land han kommer från.
- Två kvinnor fick sin Prideflagga stulen från porten, och homofobiska uttryck var klottrade på deras brevlåda.
- En ung man blev hotad och knuffad av sin pappa, som av religiösa skäl inte accepterar att hans son gillar killar.

Brottskategori

Tabell 8.9 redovisar samtliga registrerade brott med homofobiska hatbrottsmotiv, 226 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

⁶⁹ Se definitionen i kapitel 2.

⁷⁰ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning.

⁷¹ Brottsbalken 29 kap. 2 § punkt 7.

Bland de homofobiska hatbrotten var det vanligast att utsättas för ofredande (31 procent). Näst vanligast var ärekränkning (18 procent) och därefter följde olaga hot (17 procent), misshandel (12 procent) och skadegörelse (10 procent). Det var en högre andel brott som var riktade mot enskilda personer bland homofobiska hatbrott än bland samtliga hatbrott (se tabell 5.2). Exempelvis ofredande, misshandel och olaga hot förekom oftare bland homofobiska hatbrott än bland samtliga hatbrott, medan hets mot folkgrupp, som är ett brott som inte har en målsägare, förekom i mindre utsträckning bland de homofobiska hatbrotten.

Tabell 8.9. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	2	1
Hets mot folkgrupp	19	8
Skadegörelse	23	10
Misshandel	28	12
Ofredande*	69	31
Olaga diskriminering	1	<1
Olaga hot	39	17
Ärekränkning	40	18
Övriga brott	5	2
Totalt	226	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om homofobiska hatbrott. Detta skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

I tabell 8.10 framgår att bland de polisanmälda homofobiska hatbrotten var det vanligast att utsättas i digitala miljöer, som på sociala medier och chattar (24 procent). Näst vanligast var det att utsättas i eller i närheten av sitt hem (21 procent), eller på allmän plats (18 procent). Det var även de vanligaste brottsplatserna för polisanmälda homofobiska hatbrott år 2020 (Brå 2021b).⁷²

⁷² Det är dock inte helt jämförbart med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Tabell 8.10. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	31	18
Bar, kafé och restaurang	7	4
Butik och serviceställe	4	2
Digitala miljöer	41	24
Hem	35	21
Media	1	1
Myndigheter och samhällsservice	6	4
Offentliga transportmedel	7	4
Religiös plats	1	1
Skola	18	11
Uppgift saknas	5	3
Övrig plats	12	7
Totalt	168	100

Tillvägagångssätt

Bland de homofobiska hatbrotten var det vanligast att utsättas för en verbal attack eller annan kränkning som inte var fysisk (26 procent), se tabell 8.11. Det var nästan lika vanligt att utsättas för en fysisk attack eller kränkning (24 procent). Cirka 18 procent av de homofobiska hatbrotten utgjordes av allmänt spridda kränkningar eller klotter eller annan skadegörelse. De fysiska attackerna och kränkningarna förekom oftare bland de homofobiska hatbrotten än bland samtliga hatbrott (24 respektive 16 procent, se tabell 5.4).

Tabell 8.11. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	30	18
Chatt	7	4
Direktmeddelanden	16	10
Fysisk attack eller kränkning	41	24
Hackning, dataintrång	2	1
Offentliga inlägg	10	6
Postbrev	6	4
Telefon och digitala samtal	8	5
Verbal attack, icke fysisk kränkning	43	26
Övrigt/Framgår ej	5	3

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Totalt	168	100

De utsattas kön

Det var allra vanligast att den utsatta var en man i polisanmälningarna om homofobiska hatbrott (63 procent), se tabell 5.5. I cirka en fjärdedel (23 procent) av anmälningarna var det en kvinna som utsattes. I 11 procent av anmälningarna var den utsatta inte en fysisk person, det handlade då t.ex. om polisanmälningar om klotter med homofobiska budskap på skolbyggnader. Det var en något större andel utsatta kvinnor i polisanmälningar om homofobiska hatbrott år 2022 jämfört med år 2020 (23 respektive 18 procent, se Brå 2021b).

Tabell 5.5. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

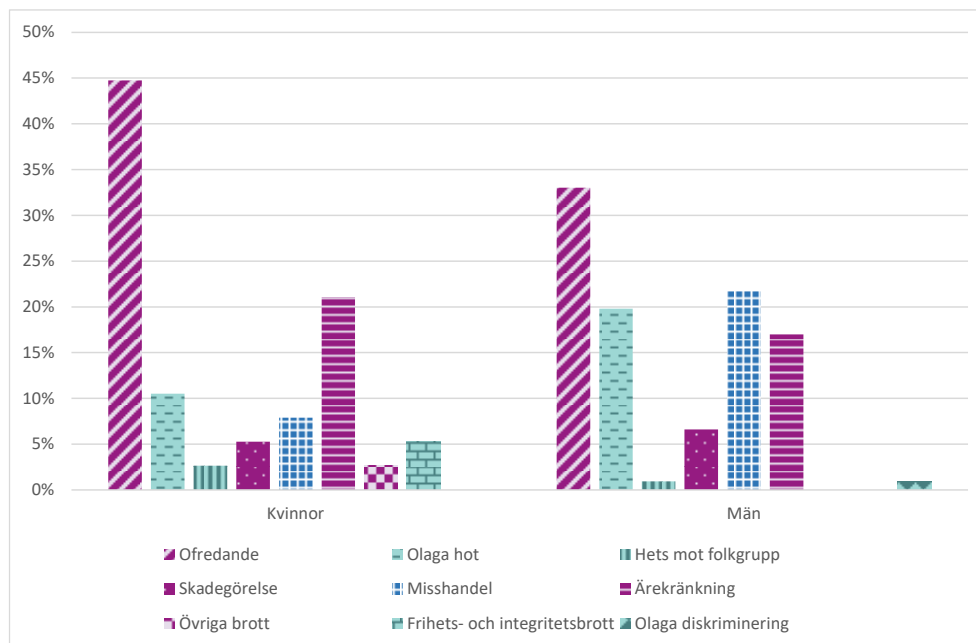
Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	38	23
Män	106	63
Olika kön	3	2
Okänt	2	1
Ej fysisk person*	19	11
Totalt	168	100

* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt, eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

I figur 8.2 visas fördelningen av de olika brottskategorier som män respektive kvinnor utsattes för i polisanmälningarna om homofobiska hatbrott. Bland kvinnor var det allra vanligast att utsättas för ofredande (45 procent), följt av ärekränkning (21 procent) och olaga hot (11 procent). Bland män var det också vanligast att utsättas för ofredande (33 procent). Det var dock betydligt vanligare att ha utsatts för misshandel bland män än bland kvinnor (22 procent respektive 8 procent). En femtedel (20 procent) bland männen utsattes för olaga hot och cirka en sjättedel (17 procent) utsattes för ärekränkning.

Figur 8.2. Fördelning av huvudbrott med homofobiska motiv efter den utsattas kön, 2022.

I kategorin "Män" identifierades inga anmälda homofobiska brott i brottskategorierna frihets- och integritetsbrott samt övriga brott 2022. I kategorin "Kvinnor" identifierades inga anmälda homofobiska brott i brottskategorin olaga diskriminering 2022.

Gärningspersonens kön

I majoriteten av polisanmälningarna om homofobiska hatbrott var den misstänkta gärningspersonen en man (55 procent), se tabell 8.13. I över en tredjedel av anmälningarna (34 procent) var dock den misstänkta gärningspersonens kön okänt, vilket ofta var fallet när det handlade om t.ex. klotter eller annan skadegörelse där det inte fanns några vittnen till händelsen. Lite mindre än en av tio (9 procent) gärningspersoner i polisanmälningar om homofobiska hatbrott var kvinnor.

Tabell 8.13. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	15	9
Män	93	55
Olika kön	2	1
Okänt	57	34
Ej fysisk person*	1	1

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Kön	Antal	Andel (%)
Totalt	168	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person, utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

Tabell 8.14 visar att i cirka 7 procent av polisanmälningarna om homofobiska hatbrott utsattes en person när denna var i tjänst, vilket är en relativt sett lägre andel än bland andra hatbrottsmotiv, såsom främlingsfientliga och rasistiska eller hatbrott mot religiösa grupper.

Tabell 8.14. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	12	7
Nej	137	82
Ej relevant*	19	11
Totalt	168	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relationen mellan gärningsperson och utsatt

I polisanmälningarna om homofobiska hatbrott var det allra vanligast att gärningspersonen var en för den utsatta okänd person (39 procent), se tabell 8.15. I cirka 16 procent av polisanmälningarna kände den utsatta till gärningspersonen åtminstone till namn eller utseende.

I drygt en av tio anmälningar (11 procent) var gärningspersonen en skolkamrat till den utsatta, vilket var en ökning från 2020 då gärningspersonen var en skolkamrat i 5 procent av anmälningarna (se Brå 2021b). I 7 procent av anmälningarna var gärningspersonen en granne.

Tabell 8.15. Polisanmälda brott med homofobiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	0	0
Före detta partner	0	0
Släkt	6	4
Vänner, bekanta	4	2
Kollega	1	1

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Relation	Antal	Andel (%)
Skolkamrat	19	11
Granne	12	7
Känd person eller grupp	27	16
Okänd person	66	39
Kund, klient	3	2
Serviceperson	9	5
Uppgift saknas	6	4
Ej relevant*	15	9
Totalt	168	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Transfobiska hatbrott

I det här avsnittet redovisas de 75 polisanmälningar från 2022 som i enlighet med Brås definition har bedömts innehålla brott med ett transfobiskt hatbrottsmotiv.⁷³ Redovisningen görs utifrån huvudbrottet⁷⁴ förutom när brottskategorierna redovisas, då baseras redovisningen på samtliga brott i stället. Statistiken bygger på polisanmälningar som har hatbrottsmarkerats av polisen.

Exempel på polisanmälda transfobiska hatbrott

- En person genomgår en könsbekräftande behandling. Hennes kusins make sprider elaka rykten om henne till resten av släkten där han påstår att hon är pedofil och våldtäktsman.
- En elev har blivit utsatt för återkommande trakasserier i form av klotter på sitt skåp och transfobiska kommentarer från andra elever.
- Ett par har fått hem ett brev från okänd person där det står att de är äckliga och att om de fortsätter "leva fel" kommer de råka illa ut. Den ena personen i paret genomgår en könsbekräftande behandling som man.
- En person blev kallad för transfobiska uttryck samtidigt som gärningspersonen måttade slag i luften mot den utsatta.

Brottskategori

I tabell 8.16 redovisas samtliga registrerade brott med transfobiska hatbrottsmotiv, 94 stycken. Antalet är större än i övriga tabeller i det här kapitlet eftersom de senare enbart utgår från huvudbrottet i varje anmälan.

Bland de transfobiska hatbroten var det vanligast att utsättas för ofredande (34 procent). Lite mindre än en tredjedel (28 procent) utsattes för olaga hot och en femtedel (19 procent) utsattes för ärekränkning. Hets mot folkgrupp förekom i 1 procent av anmälningarna om transfobiska hatbrott, vilket skiljer sig avsevärt från motsvarande kategori bland samtliga hatbrott (19 procent, se tabell 5.2).

---

⁷³ Se definitionen i kapitel 2.

⁷⁴ Huvudbrottet är det brott i anmälan som har strängast straffskala. Läs mer om det i avsnittet Resultatredovisning.

Tabell 8.16. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter brottskategori, 2022. Antal och andel brott.

Brottskategori	Antal	Andel (%)
Frihets- och integritetsbrott	1	1
Hets mot folkgrupp	1	1
Skadegörelse	1	1
Misshandel	12	13
Ofredande*	32	34
Olaga diskriminering	1	1
Olaga hot	26	28
Ärekränkning	18	19
Övriga brott	2	2
Totalt	94	100

Tabellen redovisar samtliga registrerade brott i polisanmälningarna om transfobiska hatbrott. Det skiljer sig från redovisningen från 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott som utgick från huvudbrottet i polisanmälan, och därför går det inte att göra jämförelser mellan de två åren.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Brottsplats

Som framgår i tabell 8.17 utgör digitala miljöer brottsplatsen i totalt 48 procent av alla polisanmälningar om transfobiska hatbrott. Det kan jämföras med motsvarande kategori bland samtliga hatbrott (14 procent), se tabell 5.3. Det är också en ökad andel jämfört med 2020 då motsvarande kategori utgjorde 34 procent av anmälningarna om transfobiska hatbrott (se Brå 2021b).⁷⁵ Andra relativt vanliga brottsplatser bland de transfobiska hatbrotten var allmän plats (13 procent) och i eller i anslutning till den utsattas hem (11 procent).

Tabell 8.17. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter brottsplats, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Brottsplats	Antal	Andel (%)
Allmän plats	10	13
Bar, kafé och restaurang	3	4
Butik och serviceställe	0	0
Digitala miljöer	36	48
Hem	8	11
Media	1	1
Myndigheter och samhällsservice	3	4
Offentliga transportmedel	6	8

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

⁷⁵ Kategorin *Digitala miljöer* är en i hopslagen kategori av kategorierna: *Chatt, sms och telefon, Sociala medier* och *Internet övrigt* som redovisades separat i 2020 års hatbrottsstatistik. Brottsplats-variabeln är i övrigt inte helt jämförbar med 2020 års statistik då vissa platskategorier har förändrats. Se tekniska rapporten för mer information (Brå 2023a).

Religiös plats	0	0
Skola	6	8
Uppgift saknas	0	0
Övrig plats	2	3
Totalt	75	100

Tillvägagångssätt

Det var vanligast att utsättas för en verbal eller annan kränkning som inte var fysisk, bland de polisanmälda transfobiska hatbrotten (24 procent), se tabell 8.18. En femtedel (21 procent) av de transfobiska hatbrotten innefattade någon form av fysisk attack eller kränkning.

Hatbrott som skedde via direktmeddelanden uppgick till 21 procent medan kränkningar via chattar eller offentliga inlägg uppgick till 16 procent. Det var betydligt vanligare bland de transfobiska hatbrotten än bland andra hatbrottsmotiv att utsättas i en digital miljö, se tabell 5,2.

Tabell 8.18. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter tillvägagångssätt, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Tillvägagångssätt	Antal	Andel (%)
Allmän spridning, klotter, skadegörelse	3	4
Chatt	2	3
Direktmeddelanden	16	21
Fysisk attack eller kränkning	16	21
Hackning, dataintrång	1	1
Offentliga inlägg	10	13
Postbrev	1	1
Telefon och digitala samtal	7	9
Verbal attack, icke fysisk kränkning	18	24
Övrigt/Framgår ej	1	1
Totalt	75	100

De utsattas kön

Bedömningen av kön i polisanmälningarna utgick i första hand från vad som framgick i fritexten och i andra hand från vad som framgick om den utsatta av brottskoden i polisanmälan; dock innehåller inte alla brottskoder information om kön. I tredje hand utgick bedömningen från juridiskt kön. Om det exempelvis står i anmälanens fritext att den utsatta identifierar sig som man, kodas den utsattas kön som man, även om det juridiska könet står som kvinna.

Det var en större andel män än kvinnor som var utsatta i polisanmälningarna om transfobiska hatbrott, 52 respektive 44 procent, se tabell 8.19. I 2020 års statistik över polisanmälda hatbrott var förhållandet det omvända, då var det en större andel kvinnor än män som utsattes för ett transfobiskt hatbrott (51 respektive 36 procent, se Brå 2021b). Men de skillnaderna kan bero på att det generellt sett anmäls få transfobiska hatbrott, och därför blir eventuella skillnader mellan åren förstörade. Det var relativt få anmälningar om transfobiska hatbrott där det inte fanns en fysisk person som blev utsatt (3 procent), vilket skiljer sig markant från motsvarande kategori bland samtliga hatbrott som uppgick till 31 procent (tabell 5.2).

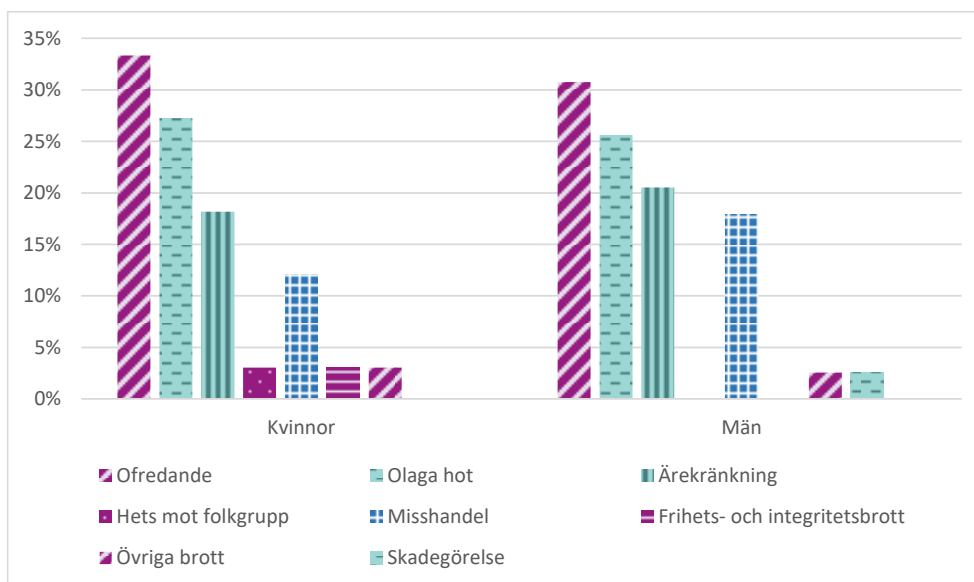
Tabell 8.19. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter den utsattas kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	33	44
Män	39	52
Olika kön	1	1
Okänt	0	0
Ej fysisk person*	2	3
Totalt	75	100

* *Ej fysisk person* innebär att det inte var någon fysisk person som blev utsatt för brottet. Det var i stället antingen en juridisk person som blev utsatt, eller så saknades det en utsatt eller målsägande i brottet.

Bland de anmälda brotten var ofredande vanligaste brottskategorin för både kvinnor och män (33 respektive 31 procent), se figur 8.3. Likaså var olaga hot näst vanligaste brottskategorin för både kvinnor och män (27 respektive 26 procent). Därefter följer ärekränkning som 18 procent av kvinnorna och 21 procent av männen utsattes för, följt av misshandel som var något vanligare bland män än bland kvinnor (18 respektive 12 procent). De få frihets- och integritetsbrott som fanns bland de polisanmälda transfobiska hatbrotten utsattes kvinnor för (3 procent).

Figur 8.3. Fördelning av huvudbrott med transfobiska motiv efter den utsattas kön, 2022.

Det identifierades inga anmälda transfobiska brott i brottskategorin olaga diskriminering 2022.

Gärningspersonens kön

Tabell 8.20 visar att ungefär hälften av gärningspersonerna bland de polisanmälda transfobiska hatbrotten var män (52 procent). I en femtedel av fallen var gärningspersonen en kvinna men lika ofta var gärningspersonens kön okänt (21 procent vardera).

Tabell 8.20. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter gärningspersonens kön, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Kön	Antal	Andel (%)
Kvinnor	16	21
Män	39	52
Olika kön	4	5
Okänt	16	21
Ej fysisk person*	0	0
Totalt	75	100

* Kategorin *Ej fysisk person* innefattar de fall där anmälan inte riktades mot någon fysisk person utan till exempel mot en myndighet som man upplevde sig diskriminerad av.

Utsatt i yrkesrollen

Bland de polisanmälda transfobiska hatbrotten var det relativt få fall, 5 procent, där den utsatta blev utsatt i sin yrkesroll, se tabell 8.21. Det är en avsevärt lägre andel än bland andra hatbrottsmotiv, vilket också visar att majoriteten av anmälningar om transfobiska hatbrott gäller personer som blir utsatta som privatpersoner.

Tabell 8.21. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter utsatthet i yrkesrollen, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Utsatt i yrkesrollen	Antal	Andel (%)
Ja	4	5
Nej	69	92
Ej relevant*	2	3
Totalt	75	100

* *Ej relevant* innebär att det inte var relevant att koda utsattheten i yrkesrollen. Dessa anmälningar rörde brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

Relation mellan gärningsperson och utsatt

I ungefär en tredjedel (28 procent) av polisanmälningarna om transfobiska hatbrott var gärningspersonen obekant för den utsatta, se tabell 8.22.

I 15 procent av anmälningarna kände den utsatta till gärningspersonen men enbart till namn eller utseende. I en av tio anmälningar (11 procent) om transfobiska hatbrott var gärningspersonen en skolkamrat till den utsatta. Färre gärningspersoner var helt okända för den utsatta i anmälningarna från 2022 jämfört med 2020 (28 respektive 43 procent, se Brå 2021b).

Tabell 8.22. Polisanmälda brott med transfobiska motiv efter gärningspersonens relation till den utsatta, 2022. Antal och andel per huvudbrott.

Relation	Antal	Andel (%)
Gift, partner, sambo	0	0
Före detta partner	2	3
Släkt	3	4
Vänner, bekanta	7	9
Kollega	1	1
Skolkamrat	8	11
Granne	3	4
Känd person eller grupp	11	15
Okänd person	21	28
Kund, klient	1	1
Serviceperson	7	9
Uppgift saknas	9	12

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Relation	Antal	Andel (%)
Ej relevant*	2	3
Totalt	75	100

* *Ej relevant* innebär att det inte fanns någon relevant relation mellan gärningsperson och utsatt att koda. Dessa anmälningar rörde främst brott som inte riktade sig mot en fysisk person.

9. Regional fördelning av hatbrott

I det här kapitlet redovisas dels hur anmälningarna där Brå identifierat ett eller flera hatbrottsmotiv fördelar sig mellan Polismyndighetens sju regioner under 2022, dels hur de anmälda brotten fördelar sig mellan de kommungrupper där de skedde. Regionredovisningen baseras på var brottet registrerades. Avsnittet om kommuner grundar sig i stället på uppgifter om var brottet begicks. Information om i vilken kommun brotten begåtts framgår dock inte i samtliga anmälningar, vilket är anledningen till att det totala antalet anmälningar är färre på kommunnivå (2 493) jämfört med Polisregionnivå (2 695). För storstadskommunerna särredovisas även hatbrottsmotiv. En jämförelse görs också med 2020 års statistik och vilka förändringar som har skett i strukturen för anmälningarna mellan polisregionerna. Se tabell B1.2. i bilaga 1 för redovisning av antal hatbrottsmotiv i samtliga kommuner.

Polisregioner

Av de 2 695 anmälningarna med identifierade hatbrottsmotiv 2022 registrerades majoriteteten i storstadsregionerna Stockholm (26 procent), Syd (24 procent) och Väst (16 procent), vilket framgår av tabell 9.1. Fördelningen mellan polisregionerna är i stort sett densamma 2020 som 2022 även om andelarna skiljer sig något. Andelen hatbrott i region Syd ökade med 3 procentenheter 2022 medan Stockholm och Väst tillsammans minskade med motsvarande andel (3 procentenheter).

När hänsyn tas till skillnader i folkmängd hade region Syd flest hatbrottsmarkerade anmälningar (32 anmälningar per 100 000 invånare), följt av region Stockholm (28 anmälningar per 100 000 invånare), se tabell 9.1. Därefter följde region Nord, Mitt och Öst som alla hade ca 23 anmälningar per 100 000 invånare. Att nivåerna för hatbrottsmarkerade anmälningar skiljer sig åt mellan de olika regionerna kan bero på faktiska skillnader i förekomsten av hatbrott. Men det kan också bero på till exempel skillnader i anmälningsbenägenhet hos befolkningen, eller skillnader i förmåga att identifiera hatbrott, exempelvis

på grund av att vissa polisregioner har särskilda grupper som utreder demokratihotande brottslighet, där hatbrott ingår.⁷⁶

Tabell 9.1. Polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv, åren 2020 och 2022. Antal, andel och per 100 000 invånare. Efter polisregion.

Polisregion	2020			2022		
	Antal	Andel (%)	Antal per 100 000	Antal	Andel (%)	Antal per 100 000
Bergslagen	245	7	28	197	7	22
Mitt	250	7	26	224	8	23
Nord	293	9	33	204	8	23
Stockholm	918	27	38	701	26	28
Syd	706	21	35	647	24	32
Väst	613	18	30	430	16	21
Öst	338	10	30	260	10	23
Hela landet*	3 398	100%	32	2 695	100%	26

* Hela landet inkluderar anmälningar registrerade hos Säpo, nationella operativa avdelningen (NOA) och avdelningen för särskilda utredningar, som tillsammans utgör 1 procent av anmälningarna.

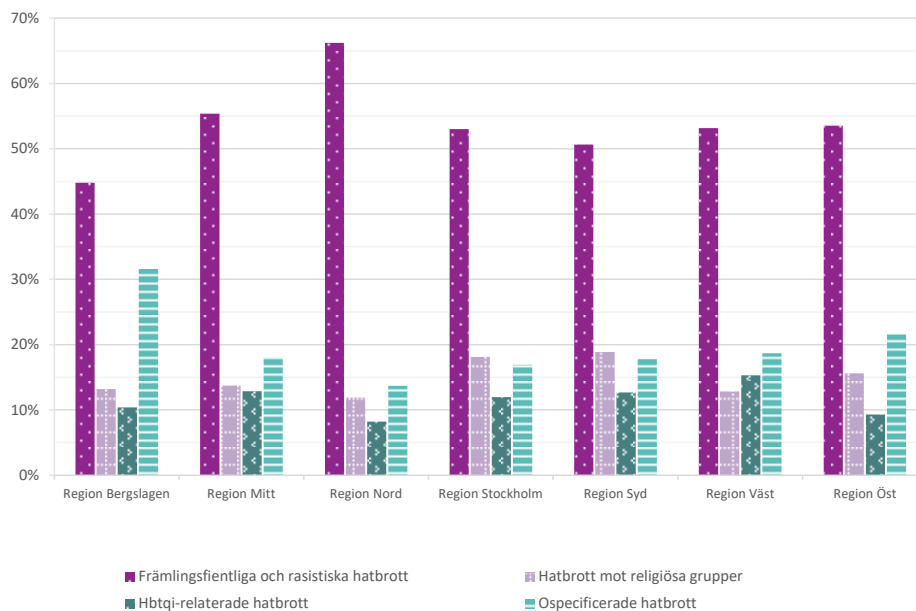
* Antal per 100 000 baseras på länens medelfolkmängd 2022. Siffrorna är hämtade från SCB.

Fördelning av hatbrottsmotiv

Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott var de vanligaste hatbrotten inom alla polisregioner, och utgjorde mellan 45 och 66 procent av samtliga motiv i de hatbrottsmarkerade anmälningarna inom respektive region, se figur 9.1. Störst var andelen i region Nord och Mitt (66 respektive 55 procent). Andelen hatbrott mot religiösa grupper var störst i region Syd (19 procent) följt av region Stockholm (18 procent). Andelen hbtqi-relaterade hatbrott var störst i region Väst (15 procent) följt av region Mitt och Syd (13 procent vardera). Resultaten är relativt oförändrade jämfört med fördelningen 2020, se Brå 2021b. Se även tabell B1.1 i bilaga 1, för fördelningen av specifika motiv per polisregion.

⁷⁶ Sedan 2015 finns etablerade grupper som utreder demokratihotande brottslighet, där hatbrott ingår, i de tre storstadsregionerna Stockholm, Väst och Syd. Samma år etablerades även särskilda utredare med kompetens inom hatbrott i resterande regioner.

Figur 9.1. Fördelning av hatbrottsmotiv bland polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv, per polisregion, 2022.

Hela landet inkluderar anmälningar registrerade hos Säpo, Nationella operativa avdelningen (Noa), Kustbevakningen och Avdelningen för särskilda utredningar.

Fördelning av brottskategorier

I de flesta polisregionerna var den vanligaste brottskategorin bland anmälningarna med ett identifierat hatbrottsmotiv ofredande, som utgjorde mellan 21 och 30 procent av brotten, se tabell 9.2. Andra brottskategorier som var relativt vanliga var hets mot folkgrupp som utgjorde 28 procent i region Bergslagen, samt skadegörelse (16–22 procent). Misshandel var en större andel av brotten i region Stockholm och region Väst (10 procent vardera) jämfört med övriga polisregioner där andelen varierade mellan 4 och 7 procent.

Tabell 9.2. Fördelning av polisanmälda brott med hatbrottsmotiv, efter brottskategori. Andel per polisregion, 2022.

	Bergslagen	Mitt	Nord	Stockholm	Syd	Väst	Öst	Hela landet
Frihets- och integritetsbrott	1	1	1	1	<1	2	1	1
Hets mot folkgrupp	28	19	19	16	21	16	22	19
Skadegörelse	21	22	21	18	16	20	22	19
Misshandel	7	7	6	10	7	10	4	8

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

	Bergslagen	Mitt	Nord	Stockholm	Syd	Väst	Öst	Hela landet
Ofredande*	21	23	25	22	26	26	30	24
Olaga diskriminering	<1	1	<1	1	1	1	1	1
Olaga hot	10	10	13	14	12	13	10	12
Ärekränkning	11	15	12	17	16	11	11	14
Övriga brott	2	2	2	2	2	2	<10	2
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100

Hela landet inkluderar anmälningar registrerade hos Säpo, Nationella operativa avdelningen (Noa), Kustbevakningen och Avdelningen för särskilda utredningar.

* Inkluderar även sexuellt ofredande.

Kommuner

Regionredovisningen baseras på var brottet *registrerades*. Avsnittet om kommuner grundar sig i stället på uppgifter om var brottet begicks. Uppgifter om var brottet begicks framgår inte alltid av en anmälan (t.ex. vissa brott som begåtts i digitala miljöer) vilket innebär att en del av anmälningarna inte kan redovisas på kommunnivå. Totalt identifierades 2 614 hatbrottsmotiv i anmälningarna på kommunnivå. I tabell B1.2 i bilaga 1 redovisas antal identifierade hatbrottsmotiv i anmälningarna 2022, samt antal per 100 000 invånare, för alla kommuner där minst fyra anmälningar med hatbrottsmotiv identifierats.⁷⁷

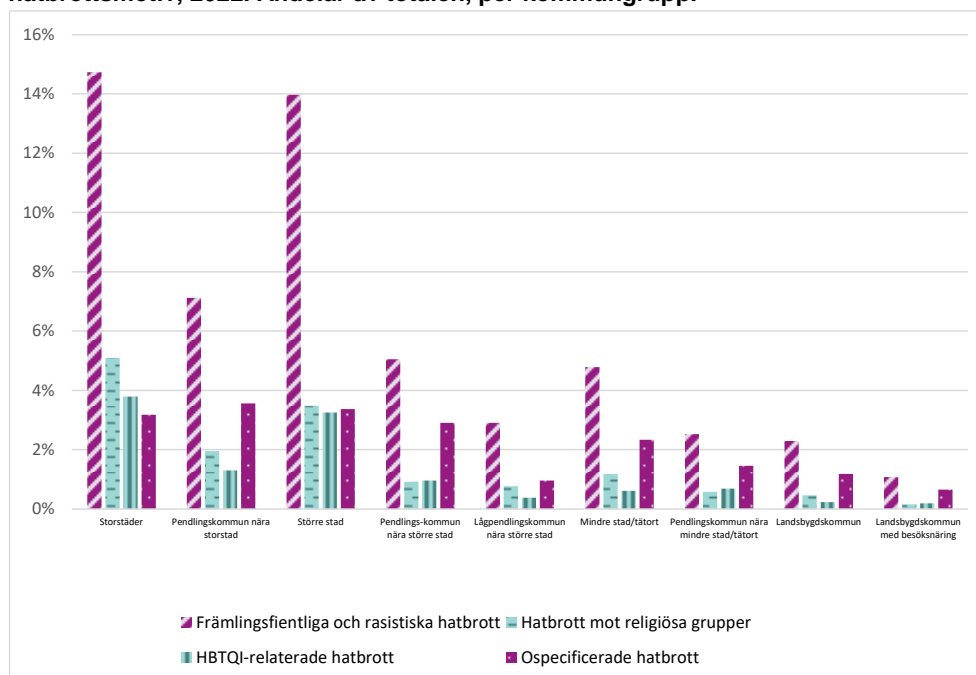
I figur 9.2 redovisas hur totalen av motiven hämtade från de hatbrottsmarkerade anmälningarna fördelar sig per motivgrupp⁷⁸ i olika typer av kommuner. De nio kommungrupperna är indelade efter bland annat befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur.⁷⁹ Av figuren framgår att den största andelen anmälda brott med identifierade hatbrottsmotiv skedde i eller nära storstäder och större städer. Fördelningen av motivgrupper var relativt likartad mellan olika typer av kommuner och även sett till hur fördelningen såg ut 2020.

⁷⁷ För att minimera risken att enskilda individer ska kunna identifieras, redovisas endast kommuner med minst fyra identifierade hatbrottsmotiv.

⁷⁸ Dvs. den övergripande kategoriseringen av de olika motiven: främlingsfientliga och rasistiska hatbrott, hatbrott mot religiösa grupper, hbtqi-relaterade hatbrott och ospecificerade hatbrott.

⁷⁹ För en lista över vilka kommuner som ingår i de olika kommungrupperna och hur indelningen av kommungrupperna gjorts, se SKR 2023.

Figur 9.2. Fördelning av hatbrottsmotiv bland polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv, 2022. Andelar av totalen, per kommungrupp.

Information om i vilken kommun brottet begicks saknades i 202 anmälningar. I dessa anmälningar identifierades totalt 220 hatbrottsmotiv, som således utgår ur kommunredovisningen.

Figuren baseras på antalet motiv, vilket är fler än antalet anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

Även sett till antal per 100 000 invånare är de flesta motiven vanligast i storstadskommunerna. Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott (20 per 100 000 invånare), hatbrott mot religiösa grupper (7 per 100 000 invånare) samt hbtqi-relaterade hatbrott (5 per 100 000 invånare) var alla vanligare i storstäderna än i övriga kommungrupper, se tabell 9.3. Bland storstäder och större städer var dock antalet ospecificerade hatbrott lägre (4 respektive 3 per 100 000), jämfört med övriga kommungrupper (5–7 per 100 000 invånare).

Tabell 9.3. Polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv per kommungrupp 2022.* Antal per 100 000 invånare.

Kommungrupp	Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott	Hatbrott mot religiösa grupper	Hbtqi-relaterade hatbrott	Ospecificerade hatbrott	Totalt
Storstäder	20	7	5	4	36
Pendlingskommun nära storstad	9	3	2	5	18
Större stad	14	3	3	3	24
Pendlingskommun nära större stad	13	2	2	7	25
Lågpendlingskommun nära större stad	15	4	2	5	26
Mindre stad/tätort	11	3	1	5	20
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	12	3	3	7	24
Landsbygdskommun	14	3	1	7	25
Landsbygdskommun med besöksnäring	12	2	2	7	24
Hela landet	14	4	3	5	25

* Information om vilken kommun brottet begicks i saknades i 202 anmälningar. I dessa anmälningar identifierades totalt 220 hatbrottsmotiv, som således utgår ur kommunredovisningen.

Tabellen baseras på antalet motiv, vilket är fler än antalet anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

Antal per 100 000 baseras på länens medelfolkmängd 2022. Siffrorna är hämtade från SCB.

Storstadskommuner

I Malmö registrerades 55 anmälningar med hatbrottsmotiv per 100 000 invånare, medan motsvarande antal i relation till befolkningen i Göteborg och Stockholm var 29 respektive 34 anmälningar per 100 000 invånare, se tabell 9.4. Sett till de olika motiven var de främlingsfientliga och rasistiska motiven vanligast i Malmös kommun (27 per 100 000 invånare), följt av Stockholm (19 per 100 000 invånare) och Göteborg (16 per 100 000 invånare). Malmö stack särskilt ut vad det gäller hatbrott mot religiösa grupper (16 anmälningar per 100 000 invånare) vilket kan jämföras med Stockholms och Göteborgs kommuner som hade 5 anmälningar vardera per 100 000 invånare. För de hbtqi-relaterade brotten var skillnaden inte lika stor. Där uppgick antalet i Malmö till 7 per 100 000, och antalet i Stockholm och Göteborg uppgick till 4 respektive 5 per 100 000 invånare. Ospecificerade hatbrott var vanligast i Stockholm och Malmö med 5 per 100 000 medan antalet i Göteborg uppgick till 2 per 100 000.

Tabell 9.4. Polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv per storstadskommun 2022. Antal och antal per 100 000 invånare.

Motiv	Stockholm		Göteborg		Malmö	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Främlingsfientliga och rasistiska hatbrott	191	19	97	16	97	27
Hatbrott mot religiösa grupper	46	5	29	5	58	16
Hbtqi-relaterade hatbrott	43	4	31	5	25	7
Ospecificerade hatbrott	53	5	14	2	16	5
Totalt	333	34	171	29	196	55

Tabellen baseras på antal motiv, vilket är fler än antal anmälningar eftersom det i en del anmälda brott identifierades fler än ett hatbrottsmotiv.

10. Handlagda hatbrott

I det här avsnittet redovisas fördelningen av handläggningsbeslut⁸⁰ för polisanmälningar med ett identifierat hatbrottsmotiv. Redovisningen av handlagda brott utgår från de polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv som registrerades 2020 och som Brå redovisade i den föregående rapporten om polisanmälda hatbrott 2020 (Brå 2021b).

Av de 3 398 anmälningar som registrerades 2020 och som handlades fram till och med den 31 maj 2023 personupplärdades ca 6 procent (tabell 10.1 och figur 10.1). Nästan hälften (47 procent) av brotten lades ned efter utredning, varav 4 procentenheter FU-begränsades.⁸¹ Ungefär lika stor andel (46 procent) direktavskrevs, det vill säga lades ned utan att en utredning hade inletts, varav 4 procentenheter FU-begränsades.

Den 31 maj 2023 var mindre än 1 procent av anmälningarna fortfarande under utredning (20 anmälda brott).

Tabell 10.1. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv, 2020. Antal och andel efter beslutstyp.

Typ av beslut	Antal	Andel (%)
Under utredning	20	<1
Direktavskrivna ärenden	1 577	46
<i>varav FU-begränsade</i>	148	4
Nedlagda efter utredning	1 588	47
<i>varav FU-begränsade</i>	139	4
Personupplärdade*	213	6
Totalt	3 398	100

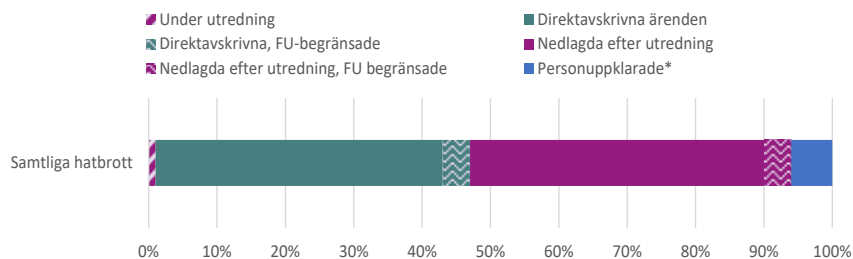
* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och som handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

⁸⁰ För en beskrivning av de olika handläggningsbesluten se avsnittet om handlagda brott i Kapitel 3.

⁸¹ Oavsett om en utredning har inletts eller inte har polis och åklagare vissa möjligheter att fatta beslut om *förundersökningsbegränsning* (FU-begränsning). Det kan exempelvis vara aktuellt om en utredning kräver stora kostnader som inte står i rimligt förhållande till brottet och det kan antas att straffet inte skulle bli högre än fängelse i tre månader, eller om det kan antas att åtal inte skulle komma att väckas till följd av bestämmelser om åtalsunderlåtelse eller särskild åtalsprövning.

Figur 10.1. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv, 2020. Andel efter beslutstyp.

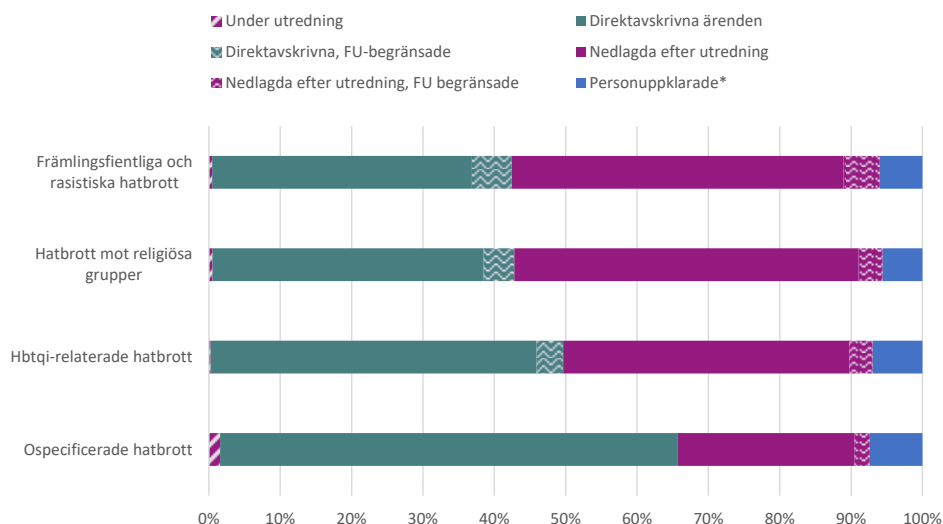

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv, och där anmälningen handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Sett till olika motivgrupper var andelen personupplärade brott relativt lika mellan grupperna (mellan 6 och 7 procent), se figur 10.2. Högst andel personuppläringar hade de ospecificerade och hbtqi-relaterade hatbrotten (7 procent vardera). Andelen påbörjade utredningar som lagts ned var högst bland hatbrott med främlingsfientliga motiv eller mot religiösa grupper (52 respektive 52 procent). Att ärenden direktavskrivits var vanligast bland de ospecificerade hatbrotten, där drygt 64 procent direktavskrevs. En trolig orsak är att en stor andel av dessa brott utgörs av skadegörelse (t.ex. olika typer av klotter) där det saknas en misstänkt person.

Figur 10.2. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv, 2020. Andel efter motivkategori och beslutstyp.

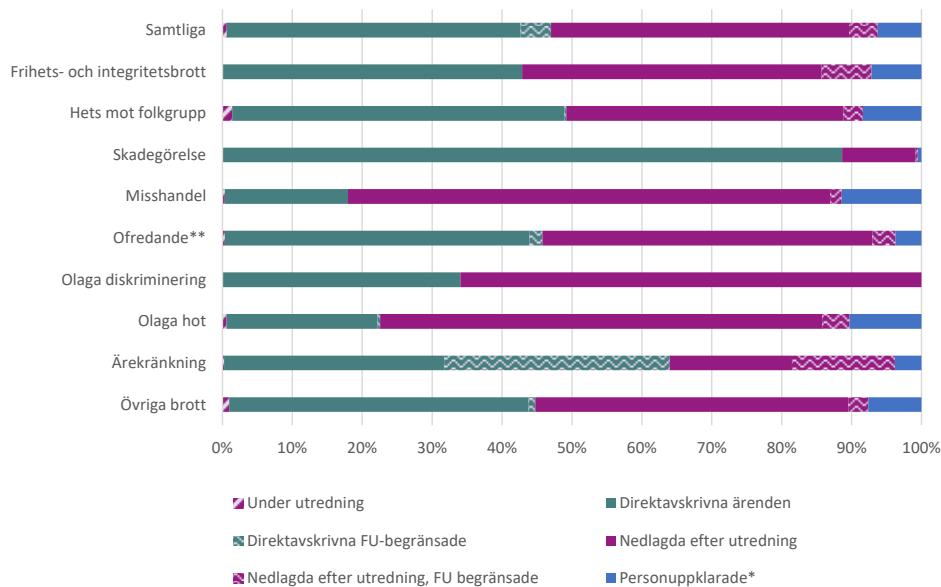

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

I figur 10.3 redovisas handläggningsbeslut efter brottskategori. Som framgår av figuren finns det en förhållandevis stor variation i handläggningsbesluten beroende på vilka brottskategorier som handlagts. Exempelvis direktavskrevs nästan 90 procent av brotten i brottskategorin skadegörelse, medan endast 1 procent ledde till personupplärning. Motsvarande andel direktavskrivna och personupplärade misshandelsbrott var 18 respektive 11 procent. Eftersom brottsammansättningen varierar mellan olika hatbrottsmotiv så kan det även förklara en del av de olika fördelningarna av handläggningsbeslut mellan respektive hatbrottsmotiv.

Figur 10.3. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv, 2020. Andel efter brottskategori och beslutstyp.

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

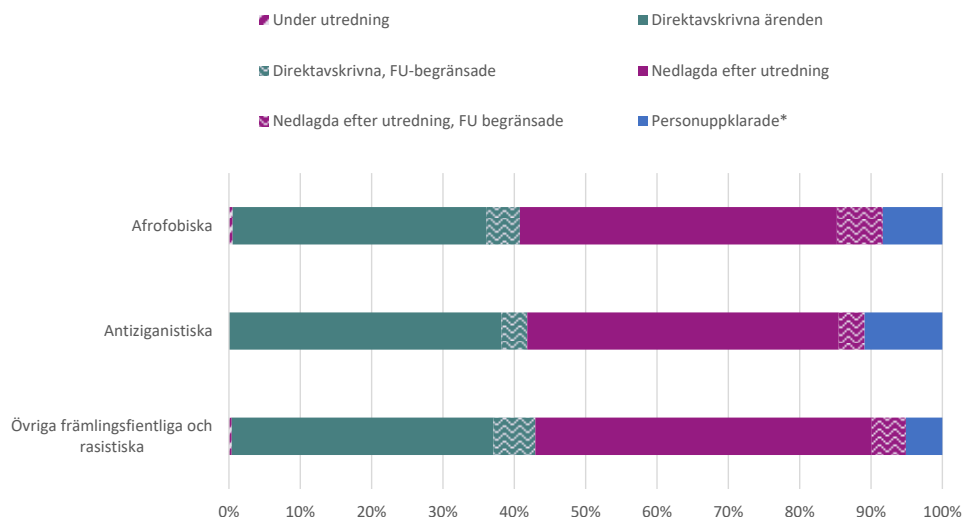
* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

** Brottskategorin ofredande inkluderar även sexuellt ofredande.

Främlingsfientliga hatbrott

Av de 1 994 huvudbrott där Brå identifierade ett främlingsfientligt eller rasistiskt hatbrottsmotiv 2020 hade mellan 5 och 11 procent personuppljarats den 31 maj 2023, beroende på motiv (se figur 10.4). Högst andel personuppljarade brott hade de antiziganistiska hatbrotten, där cirka 11 procent hade personuppljarats. Antalet anmälda brott med antiziganistiska motiv var dock mycket få (55 stycken) vilket innebär att enstaka handläggningsbeslut i hög grad påverkar den procentuella fördelningen. Bland de afrofbiska motiven hade drygt 8 procent personuppljarats vid undersökningsperiodens slut. Lägst andel personuppljarade brott hade motivgruppen övriga främlingsfientliga hatbrott, där cirka 5 procent hade personuppljarats den 31 maj 2023. Andelen direktavskrivna ärenden var likartat mellan grupperna (mellan 40 och 43 procent), medan andelen ärenden som lagts ned efter påbörjad utredning varierade mellan 47 (antiziganistiska motiv) och 52 procent (övriga främlingsfientliga och rasistiska motiv).

Figur 10.4. Handlägningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade främlingsfientliga motiv, 2020. Andel efter motivkategori och beslutstyp.

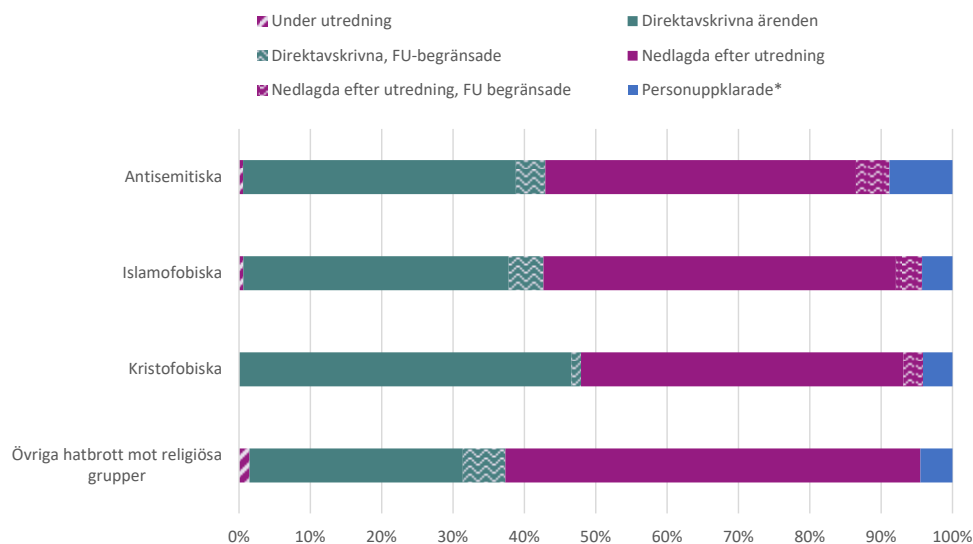
Handlägningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Hatbrott mot religiösa grupper

Av de 627 anmälningar där Brå 2020 identifierade hatbrottsmotiv riktade mot religiösa grupper hade 9 procent av de antisemitiska hatbrotten och 4 procent av de islamofobiska respektive kristofobiska hatbrotten personuppklarats den 31 maj 2023, se figur 10.5. Andelen direktavskrivna ärenden varierade mellan de olika motiven. Hatbrotten med kristofobiska motiv hade högst andel direktavskrivna ärenden (48 procent) vilket kan tänkas hänga samman med att brottskategorin skadegörelse utgör en större andel av brotten med kristofobiska motiv jämfört med de andra hatbrottsmotiven mot religiösa grupper (Brå 2021b). Lägsta andelen direktavskrivningar hade brotten i gruppen övriga hatbrott mot religiösa grupper (36 procent) som däremot hade den högsta andelen ärenden som lagts ned efter påbörjad utredning (58 procent).

Figur 10.5. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv mot religiösa grupper, 2020. Andel efter motivkategori och beslutstyp.

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

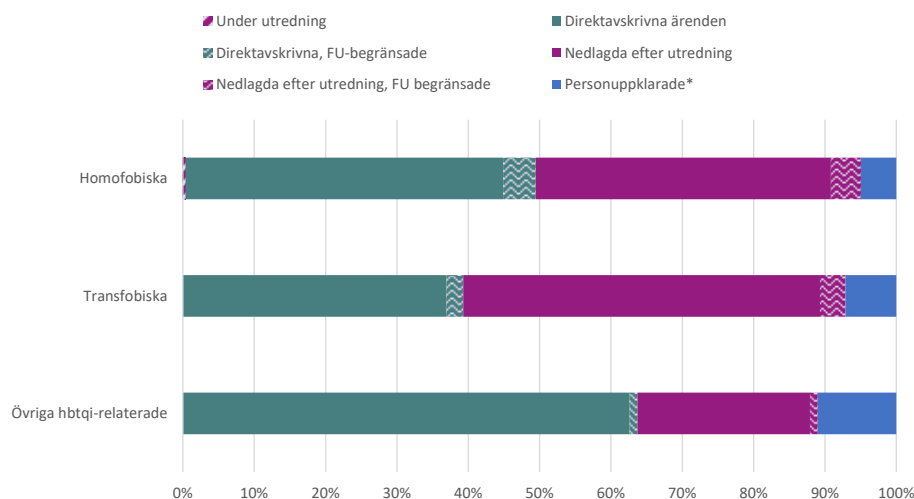
Hbtqi-relaterade hatbrott

Av de 429 anmälningar där Brå identifierat ett hbtqi-relaterat hatbrottsmotiv 2020 hade cirka 7 procent av brotten personupplärats den 31 maj 2023, se figur 10.6. Kategorin övriga hbtqi-relaterade hade högst andel personupplärade brott (11 procent) medan motsvarande andel för brott med homofobiska och transfobiska motiv uppgick till 5 respektive 7 procent. Andelen direktavskrivna ärenden var lägst bland brotten med transfobiska motiv (39 procent) medan den var högst för övriga hbtqi-relaterade motiv (64 procent). Den högre andelen direktavskrivna ärenden kan sannolikt relateras till att brottskategorin skadegörelse är vanligare i den motivgruppen jämfört de andra hbtqi-relaterade motiven (Brå 2021b).⁸² Motsvarande andel för brott med homofobiska motiv uppgick till 49 procent. Andelen brott där en utredning inletts men sedan lagts ned varierade mellan 54 procent (transfobiska hatbrott) och 25 procent (övriga

⁸² Skadegörelse var den brottskategori som direktavskrevs mest av brottskategorierna (se figur 10.3).

hbtqi-relaterade hatbrott), varav andelen nedlagda med FU-begränsning utgjorde mellan 1 och 4 procent.

Figur 10.6. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hbtqi-relaterade motiv, 2020. Andel efter motivkategori och beslutstyp.

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Handläggningsbeslut i regionerna

I figur 10.7 redogörs för fördelningen av handläggningsbeslut bland de hatbrott som identifierades år 2020, uppdelat efter polisregion. Andelen personsupplärade ärenden var störst i region Nord och Bergslagen där 11 respektive 9 procent av huvudbrotten hade personupplärats vid uppföljningsperiodens slut (31 maj 2023). I regionerna Stockholm och Öst var motsvarande andel 5 procent, och i Syd 3 procent, vilket var den lägsta andelen av alla polisregioner.

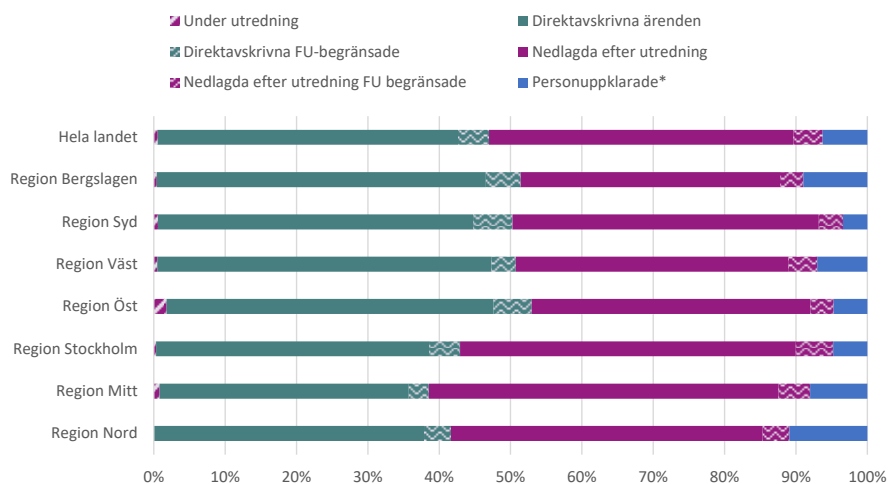
Andelen ärenden som lades ned efter att en utredning hade inletts varierade mellan 40 procent i region Bergslagen, och 53 procent i region Mitt. För hela riket var andelen 47 procent.

När det gäller direktavskrivna ärenden, där ärendet har lagts ned utan att en utredning har inletts, varierade andelen mellan 38 procent i region Mitt, och 51 procent i regionerna Bergslagen och Öst. För hela riket var andelen 46 procent.

Endast ett fåtal ärenden i regionerna Syd, Öst och Mitt var fortfarande under utredning den 31 maj 2023.

Figur 10.7. Handläggningsbeslut för polisanmälda huvudbrott med identifierade hatbrottsmotiv, 2020. Andel efter polisregion och beslutstyp.

Handläggningsbesluten avser huvudbrottet i de anmälningar från år 2020 där Brå identifierade ett hatbrottsmotiv och där anmälan handlades under perioden 1 januari 2020 till 31 maj 2023.

* Åtalsbeslut, strafföreläggande, åtalsunderlåtelse.

Referenser

- Bachner, H. och Bevelander, P. (2021). *Antisemitism i Sverige: En jämförelse av attityder och föreställningar 2005 och 2020*. Stockholm: Forum för levande historia.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2012). *Hatbrott 2011*. Teknisk rapport. Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv. Rapport 2012:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2018). *Polisens hatbrottsmarkering. Kvalitetsgranskning av polisens hatbrottsmarkering samt jämförelse mellan statistik baserad på polisens hatbrottsmarkering och Brås hatbrottsstatistik*. Rapport 2018:13. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2019). *Antisemitiska hatbrott*. Rapport 2019:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2021a). *Anmälningbenägenhet vid fyra typer av brott. En statistisk analys av skillnader i anmälningbenägenhet. Kortanalys 2021:1*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet (2021b). *Polisanmälda hatbrott 2020*. Rapport 2021:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2021c). *Islamofobiska hatbrott*. Rapport 2021:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2023a). *Polisanmälda hatbrott 2022. Teknisk rapport*. Rapport 2023:17. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2023b). *Klassificering av brott. Anvisningar och regler. Version 11:1*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Darj, F. och Nathorst-Böös, H. (2008). *”Är du kille eller tjej?” En intervjustudie om unga transpersoners livsvillkor*. Stockholm: RFSL Ungdom.
- Ericsson, M. (2016). *Historisk forskning om rasism och främlingsfientlighet i Sverige – en analyserande kunskapsöversikt*. Stockholm: Forum för levande historia.

Hansen, K.L. (2015). *Ethnic discrimination and health: the relationship between experienced ethnic discrimination and multiple health domains in Norway's rural Sami population*. International Journal of Circumpolar Health. Vol. 74:1.

Hellström, A. (2016). *Rasist? Inte jag. Om rasismer – en begreppsinventering*. Stockholm: Forum för levande historia.

Lingaas, C. (2021). *Hate Speech and Racial Discrimination of the Norwegian Sámi: Legal Responses and Responsibility*. Oslo Law Review. Vol. 8, Nr. 2, s.88 –107.

Lundmark, L. (2008). *Stulet land. Svensk makt på samisk mark*. Stockholm:Ordfront.

Löwander, B. och Hagström, M. (2011). *Antisemitism och islamofobi – utbredning, orsaker och preventivt arbete*. Stockholm: Forum för levande historia.

Mångkulturellt centrum (2014). *Afrofobi. En kunskapsöversikt över afrosvenscars situation i dagens Sverige*. Tumba: Mångkulturellt centrum.

Omma, L. och Petersen, S. (2015). *Health-related quality of life in indigenous Sami schoolchildren in Sweden*. Acta paediatrica. Vol. 104.1: s. 75–83

Poggats, T. (2018). *Kartläggning av rasism mot samer i Sverige*. Centrum för samisk forskning, Umeå universitet/Ubmejen universitiähta. På uppdrag av Sametinget.

Polismyndigheten (2022). *Hatbrott och andra brott som hotar demokratin – Delredovisning 1*. PMY Rapport: Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2023). *Hatbrott och andra brott som hotar demokratin – Delredovisning 2*. PMY Rapport: Nationella operativa avdelningen.

Sametinget (2021). *Förberedelser inför en sanningskommission om statens övergrepp mot det samiska folket*. Umeå: Cityprint.

Selling, J. (2013). *Svensk antiziganism. Fördomens kontinuitet och förändringens förutsättningar*. Limhamn: Sekel Bokförlag.

SFS 2016:1201. *Förordning (2016:1201) med instruktion för Brottsförebyggande rådet*.

SOU 2010:55. *Romers rätt – en strategi för romer i Sverige*. Betänkande av Delegationen för romska frågor.

SOU 2015:103. *Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m.m.* Betänkande av Utredningen om transpersoners straffrättsliga skydd m.m.

Svenska Samernas Riksförbund, SSR (2020). *Rasism och hatbrott mot unga renskötare i Sverige*. Projektet har genomförts med finansiering av MUCF.

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2023). *Kommungruppsindelning. Sveriges Kommuner och Regioners kommungruppsindelning 2023*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) (2021). *Antisemitism in Social Media – Conspiracies, Stereotypes, and Holocaust Denial*. Rapport: FOI-R--5198—SE. Stockholm: FOI.

Wallengren, S. och Mellgren, C. (2017). *Romers upplevelser av hatbrott. Upplevelser, konsekvenser och stöd*. Rapport 2017:13. Malmö: Malmö högskola.

Wigerfelt, B. och Wigerfelt, A. (2017). *Hatbrott på grund av främlingsfientliga och rasistiska motiv, en kunskapsöversikt*. Rapport 2017:2. Stockholm: Delmi.

Willander, E. och Stockman, M. (2020). *Ett mångreligiöst Sverige i förändring*. Stockholm: Myndigheten för stöd till trossamfund.

Internetkällor

Kawesa, V. (2016). *En definition av afrofofi*. Forum för levande historia. Hämtad 2023-07-11 från: <https://www.levandehistoria.se/en-definition-av-afrofofi>.

Riksförbundet för homosexuella, bisexuella och transpersoners rättigheter, RFSL (2023). *Begreppsordlista*. Hämtat 2023-07-13 från: <https://www.rfsl.se/hbtqi-fakta/begreppsordlista/>.

Svenska ILO-kommittén (2023). *ILO:s konvention (nr 169) om ursprungsfolk och stamfolk i självstyrande länder*. Hämtat 2023-12-01 från: www.svenskailo-kommitten.se/ilo-konventioner-3/

Sametinget (2023). *Samerna i Sverige*. Hämtat 2023-11-27 från:
www.sametinget.se/samer .

Bilageförteckning

Bilaga 1	Region och kommuntabeller	125
Bilaga 2	Hatbrottsmarkerade anmälningar 2013-2022	129

Bilaga 1 Region och kommuntabeller

Tabell B1.1. Hatbrottsmotiv efter polisregion, antal och antal per 100 000 invånare, 2022.

Motiv	Bergslagen		Mitt		Nord		Stockholm		Syd		Väst		Öst		Hela landet*	
	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000	Antal	Per 100 000
Främlingsfientliga/rasistiska	95	11	129	13	145	16	395	16	344	17	236	11	144	13	1513	14
Afrofobiska	32	4	41	4	51	6	154	6	82	4	69	3	41	4	474	5
Antiziganistiska	1	0	3	0	1	0	8	0	13	1	3	0	3	0	33	0
Antisemitiska	0	0	0	0	15	2	0	0	0	0	0	0	0	0	15	0
Övriga främlingsfientliga och rasistiska	62	7	85	9	78	9	233	9	249	12	164	8	100	9	991	9
Hatbrott mot religiösa grupper	28	3	32	3	26	3	135	5	128	6	57	3	42	4	451	4
Antisemitiska	6	1	4	0	3	0	39	2	42	2	11	1	6	1	111	1
Islamofobiska	16	2	20	2	13	1	70	3	59	3	30	1	23	2	234	2
Kristofobiska	1	0	7	1	4	0	6	0	5	0	5	0	7	1	35	0
Övriga hatbrott mot religiösa grupper	5	1	1	0	6	1	20	1	22	1	11	1	6	1	71	1
Hbtqi-relaterade hatbrott	22	2	30	3	18	2	89	4	86	4	68	3	25	2	340	3
Homofobiska	12	1	17	2	9	1	47	2	45	2	29	1	9	1	168	2
Transfobiska	7	1	7	1	5	1	14	1	18	1	12	1	5	0	70	1
Övriga hbtqi-relaterade hatbrott	3	0	6	1	4	0	28	1	23	1	27	1	11	1	102	1
Ospecificerade hatbrott	67	8	42	4	30	3	126	5	121	6	83	4	58	5	530	5
Totalt	211	24	233	24	218	24	742	30	675	33	443	21	269	24	2 834	27

Tabell B1.2. Identifierade hatbrottsmotiv efter kommun där brottet har begåtts, antal och per 100 000 invånare, år 2022.

Kommun	Antal	Per 100 000
Ale	5	15
Alingsås	7	17
Alvesta	6	30
Arboga	5	35
Arvika	5	19
Askersund	5	43
Avesta	6	26
Berg	4	56
Boden	5	18
Bollnäs	10	37
Borgholm	5	46
Borlänge	13	25
Borås	17	15
Botkyrka	16	17
Bromölla	4	32
Båstad	4	25
Danderyd	7	21
Eda	6	70
Enköping	13	27
Eskilstuna	32	30
Eslöv	6	17
Falkenberg	6	13
Falun	15	25
Gislaved	9	30
Gnesta	8	69
Gotland	18	29
Grums	4	44
Gällivare	5	29
Gävle	22	21
Göteborg	171	29
Hallsberg	4	25
Halmstad	26	25
Hammarö	5	30

Kommun	Antal	Per 100 000
Haninge	24	25
Haparanda	4	42
Heby	5	35
Hedemora	4	26
Helsingborg	39	26
Huddinge	31	27
Hultsfred	4	28
Hylte	6	57
Håbo	7	31
Härjedalen	5	49
Härnösand	12	48
Härryda	10	25
Hässleholm	20	38
Höganäs	12	43
Höör	6	35
Järfälla	20	24
Jönköping	34	24
Kalix	5	32
Kalmar	19	27
Karlshamn	6	19
Karlskrona	25	37
Karlstad	20	21
Kiruna	5	22
Klippan	8	45
Knivsta	6	30
Kramfors	5	28
Kristianstad	32	37
Kumla	5	22
Kungsbacka	13	15
Kungälv	5	10
Kävlinge	10	31
Köping	7	27
Laholm	10	38

OBS: Tabellen fortsätter på nästa sida.

Kommun	Antal	Per 100 000
Lerum	7	16
Lidingö	4	8
Lidköping	6	15
Lilla Edet	5	35
Linköping	24	14
Ljungby	5	18
Ljusdal	5	27
Ludvika	6	23
Luleå	31	39
Lund	31	24
Lycksele	9	73
Malmö	196	55
Mark	11	31
Mjölby	8	28
Mora	5	24
Motala	7	16
Munkedal	5	47
Mölnadal	6	9
Nacka	10	9
Norrköping	41	28
Norrhälje	22	34
Nybro	5	25
Nyköping	16	28
Nynäshamn	10	34
Nässjö	10	31
Osby	6	45
Oskarshamn	10	37
Partille	4	10
Perstorp	4	53
Piteå	7	17
Robertsfors	4	59
Ronneby	8	27
Rättvik	4	36
Sala	8	35
Salem	4	23
Sandviken	9	23

Kommun	Antal	Per 100 000
Sigtuna	14	27
Sjöbo	5	26
Skara	4	21
Skellefteå	10	14
Skinnskatteberg	5	114
Skurup	5	30
Skövde	10	17
Sollentuna	16	21
Solna	15	18
Staffanstorps	6	23
Stockholm	333	34
Strängnäs	4	10
Strömsund	4	35
Sundbyberg	6	11
Sundsvall	12	12
Svalöv	9	62
Svedala	5	22
Säffle	4	26
Säter	4	36
Söderhamn	4	16
Södertälje	31	30
Sölvesborg	5	29
Tierp	6	28
Tingsryd	9	73
Tjörn	9	55
Torsby	4	35
Tranås	8	42
Trollhättan	16	27
Tyresö	13	26
Täby	15	20
Uddevalla	14	24
Ulricehamn	5	20
Umeå	39	30
Upplands Väsby	6	12
Upplands-Bro	7	22
Uppsala	43	18

OBS: Tabellen
fortsätter på nästa sida.

Kommun	Antal	Per 100 000
Vaggeryd	10	68
Vallentuna	14	41
Vansbro	5	74
Varberg	11	16
Vellinge	9	24
Vetlanda	6	22
Vindeln	5	90
Vänersborg	7	18
Värmdö	12	26
Värnamo	7	20
Västervik	10	27
Västerås	47	30
Växjö	33	34

Kommun	Antal	Per 100 000
Åre	4	33
Åstorp	5	31
Älmhult	7	39
Älvkarleby	6	62
Ängelholm	9	20
Örebro	21	13
Örkelljunga	6	57
Örnsköldsvik	10	18
Östersund	6	9
Österåker	5	10
Östra Göinge	4	27

Bilaga 2 Hatbrottsmarkerade anmälningar 2013-2022

Tabell B2.1. Antal anmälningar som hatbrottsmarkerats av polisen 2013-2022.

År	Antal
2013	5 617
2014	6 500
2015	6 903
2016	5 957
2017	7 205
2018	9 189
2019	8 754
2020	6 301*
2021	5 334
2022	4 788*

* Antalet anmälningar 2020 och 2022 baseras på det uttag som användes vid kodningen av hatbrottstatistiken respektive år, där en buffertperiod om två månader använts.⁸³ Uppgifter om hatbrottsmarkerade anmälningar för övriga år har hämtats i efterhand vilket innebär att det inte är samma buffertperiod.⁸⁴

---

⁸³ Hatbrottsmarkeringen behöver inte ske vid anmälningstillfället, utan kan läggas på i efterhand. Den kan också tas bort i efterhand, men för att hamna i Brås urval måste anmälan kvarstå som hatbrottsmarkerad efter en buffertperiod på två månader efter att anmälan har upptagits.

⁸⁴ Eventuella hatbrottsmarkeringar som lagt till eller tagits bort efter mer än två månader bedöms dock inte förändra de övergripande nivåskillnaderna mellan åren.

I Polisanmälda hatbrott 2022 redovisas dels de anmälda brott från 2022 som har hatbrottsmarkerats av polisen, dels omfattningen och karaktären av de hatbrott som Brå identifierat i dessa anmälningar. Rapporten är en deskriptiv sammanställning över strukturen på de anmälda brotten med identifierade hatbrottsmotiv. Statistiken inkluderar redovisning av de hatbrottsmotiv Brå har identifierat såväl som brottskategorier, typ av brottsplats, tillvägagångssätt för brottet, den utsattas kön, gärningspersonens kön, utsatthet i yrkesrollen samt relation till gärningspersonen. Utöver detta redovisas även statistik över anmälningarnas regionala fördelning, det vill säga uppdelat på de polisregioner där de registrerats, och statistik över hatbrottens fördelning per kommun, utifrån vad brottet har skett. Slutligen redovisas även handläggningsbeslut för de hatbrott som ingick i statistiken för år 2020.

Ett hatbrott kan vara allt från klotter till mord – det är motivet till brottet som avgör om det är ett hatbrott. Även om oenighet råder om vad som bör inkluderas i termen hatbrott råder internationell enighet om att händelsen är ett resultat av bristande respekt för mänskliga rättigheter och människors lika värde.

Rapporten riktar sig till alla som vill veta mer om hatbrott, såväl regering, riksdag och rättsväsende som allmänhet, intresseorganisationer, medier och forskare.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérsgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM
Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1149